

JAARVERSLAG 2021

Waterschap Noorderzijlvest

Mei 2022

INHOUD

INHOUDSOPAVE	2
LEESWIJZER	4
'DOEN WAT WE BELOVEN'	6
FINANCIËLE SAMENVATTING	8
1. PROGRAMMA'S 2021	13
PROGRAMMA 1 WATERVEILIGHEID EN RAMPENBESTRIJDING	13
PROGRAMMA 2 VOLDOENDE EN GEZOND WATER	17
PROGRAMMA 3 GEZUIVERD WATER	23
PROGRAMMA 4 BESTUUR EN ORGANISATIE.....	26
ALGEMENE THEMA'S.....	35
2. KERNCIJFERS EN VERPLICHTE PARAGRAFEN	41
2.1 KERNCIJFERS	41
2.2 ONTWIKKELINGEN SINDS HET VORIGE BEGROTINGSJAAR	42
2.3 INCIDENTELE BATEN EN LASTEN	42
2.4 ONTTREKKINGEN AAN RESERVES EN VOORZIENINGEN.....	42
2.5 WATERSCHAPSBELASTING	43
2.6 WEERSTANDSVERMOGEN	45
2.7 FINANCIERING.....	46
2.8 VERBONDEN PARTIJEN.....	48
2.9 BEDRIJFSVOERING.....	53
2.10 EMU SALDO.....	53
3. JAARREKENING	55
3.1 BALANS	55
3.2 WAARDERINGSGRONDSLAGEN.....	56
3.3 TOELICHTING OP DE BALANS	60
3.4 EXPLOITATIEREKENING.....	71
3.5 TOELICHTING OP DE EXPLOITATIEREKENING	74
3.6 WET NORMERING TOPINKOMENS.....	83
4. VASTSTELLING JAARVERSLAG/ CONTROLEVERKLARING ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT	87
4.1 VASTSTELLING JAARVERSLAG.....	87
4.2 CONTROLEVERKLARING ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT	88
BIJLAGEN	94

LEESWIJZER

Voor u ligt het jaarverslag 2021 van Waterschap Noorderzijvest. Met deze rapportage leggen bestuur en organisatie verantwoording af aan het algemeen bestuur over de bereikte doelen en resultaten, de uitgevoerde acties en de daarvoor ingezette middelen. Het jaarverslag 2021 heeft zowel een interne als een externe verantwoordingsfunctie.

De programma's

De indeling van het jaarverslag 2021 sluit aan op het jaarplan 2021 en past binnen de voorschriften van de Waterschapswet. Deze wet verplicht een programma indeling. De opgenomen programma's sluiten aan op de programma's van het Jaarplan 2021.

De vier programma's zijn:

- Programma Waterveiligheid en Rampenbestrijding;
- Programma Voldoende en Gezond water;
- Programma Gezuiverd Water;
- Programma Bestuur en Organisatie.

Inhoud van het jaarverslag

Het jaarverslag bestaat uit de volgende onderdelen:

1. Samenvatting;
2. Algemene thema-/programmaverantwoording;
3. Kerncijfers en verplichte paragrafen;
4. Jaarrekening 2021;
- 5 Vaststelling jaarverslag 2021 en controleverklaring van de onafhankelijke accountant.

‘DOEN WAT WE BELOVEN’

Het (financiële) jaarverslag over 2021 ligt voor u. Het waterschap sluit het afgelopen jaar af met een positief resultaat van € 4,3 miljoen. Dat is ruim € 2 miljoen meer dan we in het derde kwartaal van 2021 konden voorzien. Het hogere positieve resultaat komt vooral door voordelen in kapitaals- en personeelslasten en extra bijdragen van derde partijen voor de verwerking van meer slib en afvalwater. Het grootste deel van het positieve resultaat is toe te schrijven aan een hogere belastingopbrengst. Met name de hogere WOZ-waarden leiden voor Noorderzijvest tot € 2,2 miljoen meer inkomsten.

Hoge realisatiegraad: 73%

Ondanks de beperkingen van de coronapandemie realiseerde Noorderzijvest 73% van de geplande activiteiten die begroot waren in het jaarplan 2021. Onze medewerkers zijn gewoon doorgegaan in een ongewoon tijdperk. Het is zelfs mogelijk geweest door te zetten op een reeks nieuwe activiteiten binnen lopende organisatieontwikkelingen.

We zijn trots op de grote inspanning die onze organisatie doet om afgesproken resultaat te leveren vanaf de start van het begrotingsjaar. Een realisatiegraad van 73% ten opzichte van het oorspronkelijke jaarplan is zonder meer hoog te noemen. 2021 heeft het belang van haalbare plannings in samenhang met de beschikbare capaciteit en inzetbaarheid van onze medewerkers onderstreept.

Vanaf 2020 is de lijn ingezet om projecten in de tijd reëler te plannen en te prioriteren. Dat zorgt voor een lager investeringsvolume. In 2021 lag dat op € 41,0 miljoen. De begroting wordt met deze werkwijze realistischer opgebouwd. Het is minder vaak nodig om geplande uitvoering (en daarmee ook het gereserveerde geld) door te schuiven. De geplande investeringen passen steeds beter bij de aard en schaal van onze organisatie. Deze koerswijziging laat in 2021 het bedoelde effect daadwerkelijk zien: het waterschap is in toenemende mate in staat te doen wat we beloven. Er zijn immers recente jaren geweest waarin de realisatiegraad rond de 50% bleef steken.

Eind 2021 is een belangrijk koersdocument door het bestuur vastgesteld: de blauwe omgevingsvisie. We willen zicht houden op de uitgangspunten uit de visie. Daarom besteden we voortaan in kaderbrief, jaarplan en jaarverslag meer aandacht aan de uitgangspunten van de blauwe omgevingsvisie én het inmiddels ook vastgestelde nieuwe Waterbeheerprogramma. Zo houden we de afgesproken koers levend.

Bijna klaar

Elk boekjaar kent verschuivingen, uitstel van projecten of latere oplevering om allerlei redenen. De belangrijkste afwijkingen zijn:

- Voor de aanpak van het watersysteem Dwarsdiep in het Zuidelijk Westerkwartier is meer tijd nodig om grond te verwerven.
- Het werk voor het nieuwe peilbesluit voor het Paterswoldsemeer is doorgeschoven; de voorbereidingen zijn inmiddels weer opgepakt. Een aantal KRW- maatregelen uit de 2e planperiode wordt in 2022 afgemaakt. De vaststelling en inwerkingtreding van het nieuwe peilbesluit hangt met de realisatie van deze maatregelen samen.

- De nieuwe klimaatinstallatie in het waterschapshuis is niet volledig geleverd en gemonteerd in 2021.
- Geplande investeringen op het gebied van digitalisering komen in 2022 meer op stoom.

Corona heeft geen gevolgen voor inkomsten, wél invloed op contact met omgeving

In de afgelopen jaren is telkens behoedzaam gereserveerd om financiële gevolgen van de coronapandemie op te vangen. We hielden rekening met minder belastingopbrengst door meer kwijtschelding en meer oninbare vorderingen. In de cijfers zien we dat scenario niet terug. Geplande gebiedsprocessen om onze omgeving bij onze plannen te betrekken, hebben wél last gehad van de coronapandemie. Met veel inzet op meer individuele gesprekken en online sessies zijn grote stappen gezet om noodzakelijke investeringen op tijd en volgens plan te kunnen blijven doen.

Bestemming resultaat

Het positieve resultaat van € 4,3 miljoen wordt, na het besluit van het algemeen bestuur, toegevoegd aan de algemene reserves. Het resultaat is voor € 2,7 miljoen toe te rekenen aan de taak 'watersysteembeheer' en voor € 1,6 miljoen aan de taak 'zuiveringsbeheer'.

Na de verwerking van dit resultaat is de stand van de algemene reserves € 13,7 miljoen.

Het aandeel watersysteembeheer daarbinnen is € 7,5 miljoen. Het aandeel zuiveringsbeheer telt op tot € 6,2 miljoen.

Eisse Luitjens, portefeuillehouder Financiën

Bas Tammes, secretaris-directeur

FINANCIËLE SAMENVATTING

SAMENVATTING 2021			
INKOMSTEN IN MILJOEN		UITGAVEN IN MILJOEN	
WATERSYSTEEMBEHEER	46,0	WATERVEILIGHEID	10,7
ZUIVERINGSBEHEER	26,7	VOLDOENDE WATER	22,4
TOTAAL	72,7	GEZUIVERD WATER	17,7
INZET RESERVE	2,0	BESTUUR EN ORGANISATIE	19,6
TOTAAL	74,7	TOTAAL	70,4

Resultaat	4,3
-----------	-----

Het positieve resultaat is in belangrijke mate het gevolg van:

- Een voordeel in de kapitaallasten van € 0,4 miljoen. Hier staat een nadeel in de geactiveerde lasten van € 0,3 miljoen tegenover; de investeringsbestedingen zijn lager in 2021.
- Een voordeel in de personeelslasten van € 0,9 miljoen; dat komt omdat sommige vacatures niet meteen zijn ingevuld en er minder is uitgegeven aan overige personeelskosten.
- Stijging in de goederen en diensten van € 0,6 miljoen door extra onderhoud aan de objecten.
- Een hogere dividendopbrengst van € 0,5 miljoen van de Nederlandse Waterschapsbank.
- Hogere personeelsbaten van € 0,2 miljoen, door detachering van personeel.
- Hogere bijdragen van derden van € 0,5 miljoen door extra verwerking van slib en afvalwater van derden, extra bijdragen van de NAM voor de bodemdalingskosten, een bijdrage inzake de Covid bemonstering op onze rwzi's en een niet begrote teruggaaf BTW.
- Hogere opbrengsten uit eigendommen, opstalrecht, van € 0,1 miljoen.
- Extra ontvangen waterschapsbelastingen van € 2,2 miljoen.
- Extra opbrengsten voor werken derden van € 0,3 miljoen door: een bijdrage van NorthWater voor de gemaakte kosten, een bijdrage van de provincie Groningen inzake klimaatadaptatie, verschillende schade-uitkeringen en ontvangen sim-subsidies voor onderhoud waterschapsmonumenten.

Onderstaande tabel geeft een analyse per kostensoort in de lasten en baten ten opzichte van de (primaire) begroting en de gewijzigde begroting. De verschillen t.o.v. de gewijzigde begroting worden vervolgens kort toegelicht.

Analyse resultaat

Resultaat 2021 (bedragen × € 1 miljoen)	T.o.v. begroting 2021	T.o.v. gewijzigde begroting 2021
Lasten		
Kapitaallasten	0,4	0
Personeelslasten	0,9	-0,3
Goederen en diensten	-0,5	0,7
Toevoegingen aan voorzieningen	0	0
Totaal lasten	0,8	0,4
Baten		
Baten personeel	0,2	0,2
Dividend	0,5	-0,1
Opbrengst werken voor derden en eigendommen	0,6	0,4
Waterschapsbelasting	2,2	0,9
Bijdragen van derden	0,3	0,1
Onttrekkingen aan voorzieningen	0	0
Onttrekkingen aan reserves	0	0,1
Doorberekeningen aan investeringen	-0,3	0,2
Totaal baten	3,5	1,8
Resultaat 2021	4,3	2,2

Bij de gewijzigde begroting 2021, vastgesteld door het algemeen bestuur op 24 november 2021, was de prognose een positief resultaat van € 2,1 miljoen. Het gerealiseerde resultaat 2021 is € 2,2 miljoen hoger ten opzichte van deze gewijzigde begroting 2021. Ten opzichte van de gewijzigde begroting is de verklaring op hoofdlijnen als volgt:

Personeelslasten € 0,3 miljoen (nadeel)

De personeelslasten laten een voordeel zien op de directe personeelskosten (€ 0,1 miljoen). Daarnaast is er een dotatie gedaan aan de voorziening verlofuren (€ 0,4 miljoen).

Goederen en diensten € 0,7 miljoen (voordeel)

- Lagere kosten automatisering, door vernieuwde contracten en minder kosten aan kaartmateriaal (€ 0,2 miljoen);
- Lagere energiekosten (€ 0,2 miljoen), dit betreft met name de eindafrekening voor elektra 2021;
- Lagere kosten voor oogstderving en grondverwerking (€ 0,1 miljoen);
- Lagere kosten inzake NBK en perceptiekosten (€ 0,1 miljoen).
- Lagere kosten inzake onderhoud auto's (€ 0,1 miljoen).

Baten personeel € 0,2 miljoen (voordeel)

Deze baten vallen gunstiger uit (€ 0,2 miljoen). Dit is het gevolg van meer te declareren uren op projecten en een bijdrage van Northwater voor vergoeding van gewerkte uren.

Opbrengst werken voor derden en eigendommen € 0,5 miljoen (voordeel)

Deze baten laten een voordeel zien (€ 0,5 miljoen). Dit heeft betrekking op een hogere bate voor de verwerking van slib voor bedrijven (€ 0,3 miljoen). Daarnaast vallen de vergoedingen van de kosten voor de NAM gemalen hoger uit (€ 0,1 miljoen), stijging is ook te zien in de kosten. Verder zijn de baten hoger in verband met verkoop van materieel (€ 0,1 miljoen).

Waterschapsbelasting € 0,9 miljoen (voordeel)

De inning over voorgaande jaren laat een voordeel zien (€ 0,3 miljoen). Dit heeft betrekking op de categorie ingezetenen en ongebouwd (€ 0,2 miljoen), op de categorie gebouwd (€ 0,3 miljoen), op de categorie zuiveringsheffing is een voordeel te zien (€ 0,1 miljoen).

De inning over het lopende jaar laat een voordeel zien (€ 0,6 miljoen). Dit heeft betrekking op de categorie gebouwd (€ 0,2 miljoen) als gevolg van hoger vastgestelde WOZ-waarden en op de categorie zuiveringsheffing (€ 0,1 miljoen). De post kwijtschelding is naar beneden bijgesteld (-€ 0,1 miljoen) en de post oninbare bedragen valt eveneens lager uit (-€ 0,2 miljoen).

Bijdragen van derden € 0,1 miljoen (voordeel)

Deze baten vallen gunstiger uit als gevolg van diverse schade-uitkeringen, een bijdrage van de provincie Groningen voor klimaatadaptatie, er is een bijdrage van Northwater ontvangen voor gemaakte kosten.

Weerstandsvermogen/algemene reserves

Het resultaat ad € 4,3 miljoen zal, na besluit van het algemeen bestuur, ten gunste worden gebracht van de algemene reserves en/of de bestemmingsreserves. Het resultaat is voor € 2,7 miljoen toe te rekenen aan de taak watersysteembeheer (positief) en voor € 1,6 miljoen aan de taak zuiveringsbeheer (positief).

De algemene reserves worden gezien als bron voor het weerstandsvermogen van het waterschap. De gewenste minimale omvang van het weerstandsvermogen is op basis van de jaarlijkse risico-inventarisatie bepaald op € 3,2 miljoen (watersysteembeheer € 2,7 miljoen en zuiveringsbeheer € 0,5 miljoen). De aanwezige algemene reserves per ultimo 2021 (na verwerking resultaat) bedragen in totaal € 13,7 miljoen (watersysteembeheer € 7,5 miljoen; een weerstandsoverschot van € 4,8 miljoen en zuiveringsbeheer € 6,2 miljoen; een weerstandsoverschot van € 5,6 miljoen).

Het positieve resultaat van € 4,3 miljoen wordt, na het besluit van het algemeen bestuur, toegevoegd aan de algemene reserves. Het resultaat is voor € 2,7 miljoen toe te rekenen aan de taak 'watersysteembeheer' en voor € 1,6 miljoen aan de taak 'zuiveringsbeheer'. Na de verwerking van dit resultaat is de stand van de algemene reserves € 13,7 miljoen. Het aandeel watersysteembeheer daarbinnen is € 7,5 miljoen. Het aandeel zuiveringsbeheer telt op tot € 6,2 miljoen.

Investeringsuitgaven

Programma (x €1.000)		Jaarrekening 2021	Prognose Q3	Jaarplan 2021	Jaarrekening 2020
1. Waterveiligheid	Bestedingen	12.564	14.169	15.928	17.667
	Bijdragen derden	6.811	7.259	6.451	8.892
	Netto bestedingen	5.753	6.911	9.477	8.775
2. Voldoende & Gezond Water	Bestedingen	19.152	20.663	28.185	18.266
	Bijdragen derden	2.182	2.156	4.545	1.789
	Netto bestedingen	16.970	18.507	23.640	16.477
3. Gezuiverd Water	Bestedingen	6.589	7.495	8.004	7.013
	Bijdragen derden	280	170	195	5
	Netto bestedingen	6.309	7.325	7.809	7.008
4. Bestuur & Organistatie	Bestedingen	2.677	3.344	3.710	950
	Bijdragen derden	-	-	-	-
	Netto bestedingen	2.677	3.344	3.710	950
Totaal	Bestedingen	40.982	45.671	55.827	43.896
	Bijdragen derden	9.273	9.584	11.191	10.686
	Netto bestedingen	31.709	36.087	44.636	33.210

In 2021 is € 40,9 miljoen besteed aan investeringsprojecten (out of pocket uitgaven). In 2020 was de omvang van de bestedingen € 43,9 miljoen. De bestede uren door het eigen personeel en de (bouw) rente blijven hier buiten beschouwing. De totale bruto bestedingen komen uit op een realisatiegraad van 73%. Er is € 14,8 miljoen minder uitgegeven ten opzichte van de begroting. In de derde kwartaal-rapportage is de begroting bijgesteld. Met die bijstelling kwamen de bestedingen weliswaar lager uit; de realisatiegraad steeg naar gemiddeld 90%. Onderstaand wordt per programma een korte samenvatting gegeven van de ontstane verschillen ten opzichte van de derde kwartaalrapportage.

Programma 1. Waterveiligheid

De bruto investeringsuitgaven op de onderhanden projecten zijn lager dan verwacht (- € 1,6 miljoen). Dit betreft de projecten: Versterken Eemskanaalkade (- € 1,4 miljoen), en de regionale kering Hoendiep ZZ (- € 0,2 miljoen).

De hiervoor genoemde projecten zijn om diverse redenen uitgelopen, bijvoorbeeld als gevolg van discussies met partners in projecten en verlate aanbestedingen.

Programma 2. Voldoende & Gezond Water

De bruto investeringsuitgaven op de onderhanden projecten binnen programma 2 vallen € 1,5 miljoen lager uit. Dit heeft verschillende oorzaken, zoals bijstelling van de planning om organisatorische redenen en heroverweging van de wijze van aanpassen van het watersysteem.

Programma 3. Gezuiverd Water

De bruto investeringsuitgaven op de onderhanden projecten zijn lager dan verwacht (€ -0,9 miljoen) dit wordt voornamelijk veroorzaakt doordat de oplevering van de filterpersen was voorzien in het laatste kwartaal van 2021. De oplevering hiervan is doorgeschoven naar het eerste kwartaal van 2022.

Programma 4. Bestuur & Organisatie

De bruto investeringsuitgaven op de onderhanden projecten in programma 4 vallen op ten opzichte van de in de derde kwartaalrapportage per saldo € 0,7 miljoen lager uit. De oorzaak hiervan is deels de vervanging van de klimaatinstallatie (€ 0,3 miljoen). Eind 2021 was nog niet alles geleverd en gemonteerd. In het eerste kwartaal van 2022, wordt dit project afgerond. Verder schuiven de kosten voor de onderhoudslegger (€ 0,1 miljoen) en digitalisering (€ 0,3 miljoen) door naar 202. De verwachting is dat door de digitale transformatie de bestedingen vanaf 2022 zullen gaan toenemen.

In hoofdstuk 2 is per programma een nadere toelichting opgenomen.

1. PROGRAMMA'S 2021

PROGRAMMA 1 WATERVEILIGHEID EN RAMPENBESTRIJDING

In het programma Waterveiligheid werken we aan het voorkomen van wateroverlast en overstromingen. We zoeken integraal naar oplossingen, gericht op de lange termijn. We beperken ons daarom binnen dit programma niet alleen tot het versterken van de keringen zelf. Het afgelopen jaar werkten we wat dat betreft al in de geest van onze blauwe omgevingsvisie. Dat zien we bij de versterking van de Lauwersmeerdijk, waar aandacht is voor de koppelkansen buitendijks.

Het werken in de geest van de blauwe omgevingsvisie zien we ook bij de voorbereidingen van onderzoeken die we nu treffen, om in 2050 te kunnen blijven voldoen aan de veiligheidsnormen voor de primaire keringen. Zo hadden we in 2021 de eerste gesprekken met onze partners over een brede kustzone. Vanuit de circulariteitsgedachte zochten we ook naar mogelijkheden om bagger als versterkingsmateriaal voor de keringen opnieuw te gebruiken, zowel primair als regionaal. Duurzaamheid is daarmee ook integraal onderdeel van het programma Waterveiligheid.

Ondertussen hebben we ook aandacht voor de exploitatiekant. Het op orde houden van de waterveiligheid draagt net zo goed bij aan de doelen die we stelden. Het voorkomen van graafschade door bevers en muskusratten zal ook de komende jaren zijn vervolg krijgen. Het monitoren en ook het evalueren is belangrijk. Bijvoorbeeld de evaluatie van de wateroverlast in het Westerkwartier afgelopen zomer. We sluiten daarmee de Plan-Do-Check-Act cyclus die we kennen. We leren ervan. Met de recente, extreme neerslag situatie in Limburg in ons achterhoofd kan het input zijn voor de plannen voor de komende jaren.

De bestedingen voor de investeringsprojecten van het programma Waterveiligheid zijn voor 79% gerealiseerd ten opzichte van het jaarplan 2021. Dat hebben we gedurende het jaar bijgesteld. Ten opzichte van de derde kwartaalrapportage realiseerden 90%. Dit is een uitstekende prestatie. In de thema's Waterveiligheid en regionale Waterveiligheid hieronder hebben we onze resultaten uitgewerkt.

THEMA 1.A - WATERVEILIGHEID (PRIMAIRE KERINGEN)

Wat hebben we bereikt in 2021?

De beoordeling van de primaire kering is nagenoeg afgerond. Over de beoordelingsresultaten van dijktraject 6-5 is het algemeen bestuur op 7 juli 2021 geïnformeerd. De bestuurlijke afhandeling van dijktraject 6-6 en 6-7 vindt in de loop van 2022 plaats. De kennis die we op doen in de diverse onderzoeksprojecten gebruiken we de komende jaren om de scope van deze nieuwe opgave scherper te krijgen. Ondertussen werken we hard aan de huidige versterkingsopgave van de Lauwersmeerdijk.

Activiteiten 2021

- Op 16 november 2021 was er een aardbeving bij Garrelsweer met een kracht van 3,2 op de schaal van Richter. Conform het meetprotocol voerden we een 3D scan van de Ommelanderzeedijk. Uit die meetresultaten en uit de gegevens van de overige sensoren bleek dat er geen sprake was van vervorming van de kering.

- In 2021 gingen we verder met de voorbereidingen voor de versterking van de Lauwersmeerdijk. De versterkingsopgave voeren we integraal uit door onze veiligheidsopgave te combineren met 3 ecologische koppelpoorten (natuurlijke overgang, kwelder en vismigratie), een 2e ontsluiting van de haven en de havendijk. We doen dit op een zo duurzaam mogelijke manier, van het ontwerp tot de uitvoering.
- De beoordeling van dijktraject 6-6 is in lijn met de planning medio 2021 ter becommentariëring aangeleverd aan de Inspectie Leefomgeving en Transport. De definitieve resultaten zijn in december aangeboden aan de Inspectie Leefomgeving en Transport. De beoordeling van dijktraject 6-7 is voortvarend uitgevoerd in samenwerking met Rijkswaterstaat Noord-Nederland en waterschap Hunze en Aa's als penvoerder. In lijn met de planning zijn half december de resultaten ter becommentariëring aangeboden aan de Inspectie Leefomgeving en Transport.
- In juni 2021 hebben we onze zeedijken voor het eerst geïnspecteerd met de app (die in 2020 voor deze inspectie is ontwikkeld). Met deze app zetten we een belangrijke stap voorwaarts in het uniform inspecteren en digitaal vastleggen van de inspectiegegevens. De ervaringen waren positief. De resultaten hiervan zijn verwoord in de rapportage visuele voorjaarsinspectie primaire waterkering en werd in november door het dagelijks bestuur vastgesteld. Voor wat betreft het thema data op orde stond een peer review in 2021 gepland. Tijdens deze meerdaagse activiteit worden onder andere interviews afgenomen en zijn integrale discussies nodig. Dit kan alleen door middel van fysieke bijeenkomsten. Vanwege de Covid-19 maatregelen was dit helaas niet mogelijk. Deze activiteit is doorgeschoven naar de eerste helft van 2022.
- Het opleiden, trainen en oefenen van onze crisisorganisatie is in 2021 uitgevoerd conform het oefenjaarplan. Het voorbereiden van de organisatie op een eventuele cyberaanval was een speciaal aandachtspunt. We hebben samen met de Veiligheidsregio Groningen en de gemeente Groningen een cyberoefening uitgevoerd. In 2021 kwam onze crisisorganisatie twaalf keer in actie tijdens incidenten. Denk aan wateroverlast in juli in het Westerkwartier en het overlopen van de buffertank bij Friesland Campina Bedum. De evaluaties laten zien dat wij tijdens de calamiteiten effectief hebben gehandeld.
- Afgelopen jaar hebben we de gesprekken over de ontwikkeling van een brede kustzone als nieuw dijkconcept op de lange termijn met onze partners voortgezet. Slaperdijken zijn daarin slechts één element, waarbij we de (on)mogelijkheden van een eventueel herstel van deze slaperdijken als bijdrage aan dit concept integraal in meenemen.
- Jaarlijks verlenen we zo'n vijftig vergunningen voor activiteiten op de zeedijk. Hierover rapporteren we apart aan de Inspectie Leefomgeving en Transport. In 2021 verleenden we zesendertig vergunningen en deden we steekproefsgewijs daarop negen controles. Op aanwijzing van de handhaver worden waar nodig werkzaamheden in goede banen geleid. Daarnaast houdt onze uitvoerder permanent toezicht op de zeedijk en houdt daarbij een vinger aan de pols bij de uitvoering van projecten.

THEMA 1.B - REGIONALE WATERVEILIGHEID (REGIONALE KERINGEN)

Wat hebben we bereikt in 2021?

We werkten verder aan het oplossen van de laatste vijf procent versterkingsopgave van de regionale keringen die we nog hadden sinds 2020. Ondertussen zijn meer en meer Droge Voeten 2050 maatregelen inzetbaar. Komende jaren richten we ons op het kunnen inzetten van de drie, nog resterende watersysteemmaatregelen: optimalisatie Onlanden, waterberging Dwarsdiep en De Nieuwe Waterwerken Zoutkamp. De participatieve manier van werken in deze projecten werpt zijn vruchten af.

Activiteiten 2021

- Na het bereiken van overeenstemming met mede-initiatiefnemer Rijkswaterstaat Noord en de aannemer werden de werkzaamheden voor het aanbrengen van damwanden en verankering langs het Eemskanaal in 2021 weer opgepakt.
- De versterkingsopgave regionale kering Hoendiep Zuidzijde is in 2021 afgerond. Op 30 oktober 2021 was de oplevering. Nazorg en onderhoudstermijn loopt nog door in 2022.
- De uitvoering van de Lettelberterbergboezem is in 2021 afgerond. Het gebied is inzetbaar voor extra waterberging. De formele oplevering en overdracht staat op de planning in het voorjaar 2022.
- De waterbergingen De Driepolders en De Dijken-Bakkerom zijn gereed en inzetbaar. Er zijn nog wat restwerkzaamheden in het kader van recreatie en educatie. De formele oplevering van De Dijken-Bakkerom vond plaats. De formele oplevering van De Driepolders volgt in het voorjaar 2022.
- De conditionerende onderzoeken voor de maatregel 'waterberging Dwarsdiep' vragen meer tijd dan destijds ingeschat bij het opstellen van het jaarplan. De onderzoeken lopen zodoende door in 2022. De voorbereidingen van afgelopen jaar zijn namelijk ook input voor het te nemen peilbesluit en het baggerwerk in het Dwarsdiep, Wolddiep en Matsloot. Ook hier willen we de vrijkomende bagger gebruiken voor de aanleg van kades.
- Ter voorbereiding op de procedures voor de maatregel 'optimalisatie Onlanden' is in afstemming met de gebiedspartners voorbereidend onderzoek (haalbaarheid) afgerond. Op basis daarvan is de scope voor de procedure bepaald. Formele start van de procedures vindt plaats in het eerste kwartaal van 2022.
- In 2021 werkten we aan de implementatie van nieuwe software voor het aansturen van de poldergemalen. Bij een groot deel van de poldergemalen is deze software geïmplementeerd. Deze software levert een belangrijke bijdrage aan het kunnen inzetten van de Droge Voeten 2050 maatregel 'maalstop'.
- De voorbereidende werkzaamheden aan De Nieuwe Waterwerken Zoutkamp gingen in 2021 door. Inmiddels is aannemer Structon geselecteerd en mag samen met het projectteam het definitief ontwerp realiseren. We doen dit op een zo duurzaam mogelijke manier, van het ontwerp tot de uitvoering.
- In 2021 is bij Schouwerzijl, nabij de afsluitvoorziening, de brug gerenoveerd en zijn de werkzaamheden voor het realiseren van de afsluitvoorziening aanbesteed. In het eerste kwartaal van 2022 start de uitvoering.
- In het muskusrattenbeheer in ons werkgebied zitten we op 0.09 vangsten/km. watergang. Daarmee zitten we ruim onder dan de landelijke norm van 0.15 vangsten/km. watergang. In 2021 werkten we het solidariteitsprincipe verder uit. Dit principe geeft duidelijkheid over de financiële bijdrage per waterschap voor het behalen van het uiteindelijke landelijke doel in 2034: geen levensvatbare populatie muskusratten meer in Nederland. Dit principe wordt in 2022 bestuurlijk vastgesteld. Het jaarlijkse muskusrattenbeheer verslag 2021 volgt eveneens in de loop van 2022.
- De tweede veiligheidsbeoordeling van de regionale keringen is in uitvoering. Doordat we deze grotendeels zelf uitvoeren, konden we ons beheerregister ook versneld actualiseren.
- In het voorjaar van 2021 inspecteerden we de belangrijkste regionale keringen. De bevindingen staan in een rapportage, die in de vergadering van het algemeen bestuur op 27 oktober 2021 werd behandeld en werd vastgesteld.
- In 2021 kregen we meerdere keren te maken met bevers. Langs het Damsterdiep werd een bever gevangen en vervolgens uitgezet in het gebied van waterschap Hunze en Aa's. In de buurt van de Hoornsedijk en in het Peizerdiep vonden we beversporen. Daarbij handelden we volgens het beverprotocol van de provincie Groningen en provincie Drenthe.

Exploitatie 2021

Programma 1 (x € 1.000)	Jaarrekening 2021	Gewijzigde begroting	Begroting 2021	verschil met gewijzigde begroting
Waterveiligheid				
Personeelskosten	3.565	3.585	3.606	20
Goederen en diensten	1.009	976	951	-33
Kapitaallasten	6.827	6.835	6.850	8
Totaal lasten	11.401	11.396	11.407	-5
Totaal baten	671	635	712	36
Netto lasten	10.730	10.761	10.695	31

Rechtmatigheid

In het kader van de toetsing op rechtmatigheid wordt primair gekeken naar de onderschrijding of overschrijding op de saldokosten (netto). Een eventuele overschrijding op de lasten mag worden gecompenseerd door een hogere bate (omzet). Ten opzichte van de derde kwartaalrapportage laten de lasten een overschrijding zien van € 5.000 en laten de baten een onderschrijding zien van € 36.000. De netto lasten komen € 31.000 voordeliger uit.

Netto lasten

De netto lasten komen hoger uit ten opzichte van de gewijzigde begroting. Dit wordt met name veroorzaakt goederen en diensten die hoger uitvallen doordat we meer onderhoudskosten hadden dan in de gewijzigde begroting van dit programma was opgenomen. Daarnaast vallen de personeelskosten iets lager uit dan begroot. De baten komen hoger uit dan de gewijzigde begroting doordat er meer gedeclareerde uren zijn ingezet voor de primaire keringen.

Investerings 2021

Programma 1 (x € 1.000)	Jaarrekening 2021	Prognose in Q3 rapportage	Begroting 2021	verschil met Q3 rapportage
Waterveiligheid				
Bruto investeringsuitgaven	12.564	14.169	15.928	-1.605
Bijdragen derden	6.811	7.259	6.451	-448
Netto investeringsuitgaven	5.753	6.911	9.477	-1.158

De bruto investeringsuitgaven op de onderhanden projecten zijn lager dan verwacht (- € 1,6 miljoen).

Dit betreft de projecten versterken Eemskanaalkade (- €1,4 miljoen) en de regionale kering Hoendiep ZZ (- € 0,2 miljoen). De hiervoor genoemde projecten liepen om diverse redenen uit, bijvoorbeeld als gevolg van discussies met partners in projecten en verlate aanbestedingen. Naast de lagere investeringsuitgaven zijn meer bijdragen van derden verantwoord binnen programma 1 (€ 0,4 miljoen) dit is het gevolg van een overeengekomen bijdrage van Rijkswaterstaat.

PROGRAMMA 2 VOLDOENDE EN GEZOND WATER

In het programma Voldoende en gezond water werken we aan de beschikbaarheid van voldoende zoetwater en zorgen we voor een goede waterkwaliteit. Daarnaast werken we in dit programma aan recreatief medegebruik, vaarwegbeheer, cultureel erfgoed en ruimtelijke kwaliteit. Met de blauwe omgevingsvisie van ons waterschap en het nieuwe Waterbeheerprogramma zijn in 2021 nieuwe accenten gezet die fundamenteel inwerken in het programma Voldoende en gezond water. Ervoor zorgen dat we klimaatklaar zijn en het streven naar een meer natuurlijk watersysteem en meer biodiversiteit verzetten de bakens voor bijna alles wat we doen. In 2021 hebben we hier een goed begin mee gemaakt.

In de thema's klimaat adaptief watersysteem, waterkwaliteit en vaarwegen en recreatie hieronder hebben we onze resultaten uitgewerkt. De indeling wijkt iets af van het Waterbeheerprogramma omdat we rapporteren op de thema's zoals die in het Jaarplan 2021 staan. Daarbij valt op dat de afwijkingen ieder voor zich niet groot zijn. Vele kleintjes - tachtig projecten in dit programma - maken één grote.

In 2021 hebben we in de voortgang van gebiedsprocessen echt last gehad dat van de voortdurende Covid-19 maatregelen. Hierdoor hebben we in 2020 en 2021 gebiedsprocessen eerst uitgesteld en vervolgens later uitgevoerd met veel individuele gesprekken met belanghebbenden en online sessies. Toch hebben we de investeringen op peil kunnen houden en zelfs een half miljoen meer geïnvesteerd dan in 2020.

We hebben veel kunnen uitvoeren van wat we van plan waren. Ten opzichte van het Jaarplan 2021 realiseerden we 70%. Dit hebben we voor het overgrote deel tijdig kunnen bijstellen, zodat we uiteindelijk een 93% realiseerden ten opzichte van de derde kwartaalrapportage.

THEMA 2.A - KLIMAAT ADAPTIEF WATERSYSTEEM

Wat hebben we bereikt in 2021?

Ondanks de Covid-19 maatregelen voerden we het onderhoud, het beheer en de projecten in grote mate uit zoals gepland. Een resultaat waar we trots op zijn! Met de afronding van onze blauwe omgevingsvisie en het Waterbeheerprogramma kregen we het afgelopen jaar een duidelijke kapstok om ons werk aan het watersysteem in te richten. Meer en meer wordt het streven naar een klimaatrobust watersysteem, dat voldoende zoetwater in ieder seizoen beschikbaar heeft, zichtbaar in al ons werk. Het is dan ook een centraal onderwerp in de gesprekken met onze omgeving. Eén van de resultaten is een Regionale Adaptatie Strategie (RAS) die begin 2022 bestuurlijk geagendeerd wordt.

2021 was een relatief nat jaar, waardoor de wateraanvoer vanuit het IJsselmeer beperkt was. Wel zijn we ons steeds meer bewust van de gevolgen van neerslagtekorten op ons werk en ons werkgebied. Ons voorbereiden op nieuwe perioden van langdurige neerslagtekorten is inmiddels een vast uitgangspunt in ons beheer en bij inrichtingsprojecten. Ook hebben we een start gemaakt met de actualisatie van de onderhoudslegger en voerden we gesprekken met de omgeving.

Activiteiten 2021

- In 2021 voerden we risicodialogen met ambtenaren van gemeenten en provinciën. Externe dialogen met partners uit de omgeving zijn nog niet overal gevoerd. Daarvoor ligt het initiatief bij de gemeenten. Na de afronding van de risicodialogen en na opstelling van de Regionale Klimaatadaptatie Strategie konden we starten met het opstellen van het uitvoeringsprogramma. Deze wordt in 2022 opgesteld.
- In 2021 stelden we samen met provincies, gemeenten, waterbedrijven, waterschap Hunze & Aa's en de veiligheidsregio's de Regionale Klimaatadaptatie Strategie Groningen – Noord-Drenthe op. De besluitvorming vindt begin 2022 plaats. De Klimaatadaptatiestrategie is samen met de resultaten van de risicodialogen de basis voor het in 2022 op te stellen Regionale Uitvoeringsprogramma 2022-2027.
- Samen met de regionale partners in de zoetwaterregio Noord-Nederland (Groningen, Noord-Drenthe, Friesland, Flevoland, Noord-Holland) is in het kader van het Deltaplan Zoetwater een maatregelenprogramma 2022-2027 opgesteld. Alle in dit programma genoemde maatregelen worden voor een deel gefinancierd vanuit het Deltafonds.
- In 2021 actualiseerden we de waterverdeling van het IJsselmeergebied. Begin 2022 wordt het nieuwe waterakkoord getekend.
- In 2021 zijn de peilbesluiten 1e Schil Electraboezem en Fledderbosch vastgesteld. En startte de voorbereiding voor de peilbesluiten Casper Hommes, Oudezijk en Spijksterpompen. Vaststelling van deze drie peilbesluiten en die voor de Fiveringboezem en polder Garmerwolde Rottegat worden in 2022 afgerond. In 2021 pakten we het peilbesluit voor het Paterswoldsemeer weer op. De vaststelling voor dat peilbesluit wordt in 2022 afgerond. De inwerkingtreding van de vastgestelde peilen hangt samen met de maatregelen die nog moeten worden uitgevoerd.
- Het baggerwerk van het Dwarsdiep, Wolddiep en Enumatilster Matsloot is uitgesteld tot 2022. Dit deden we omdat de planvorming van het Dwarsdiep nog niet was afgerond. Wel zijn onderzoeken en andere voorbereidingen getroffen om ander baggerwerk naar voren te halen. Zo konden we het budget voor baggerwerkzaamheden optimaal benutten. In 2021 zijn onder andere de Pieterbuurstermaar en de Geweide in Thesinge gebaggerd. Ook is grootschalig baggerwerk in de stad Groningen en omstreken voorbereid. In 2022 wordt dit uitgevoerd.
- De geplande klimaatbestendige investeringen aan gemalen en herinrichtingsgebieden, zoals De Spijksterpompen en De Helwerdermaar voerden we volgens plan uit.
- De vervanging en het onderhoud van stuwen, inlaten en beschoeiing ten laste van het exploitatiebudget realiseerden we in 2021 volgens jaarplan. Ook zijn de hoofdwatgangen conform het maatregelenpakket van het beheer en onderhoudsplan uitgevoerd. Er was dit jaar in de zomermaanden minder inspanning op onderhoud van watgangen, omdat er minder behoefte was voor aanvoer van water (beregening etc).
- Volgens jaarplan is van de Cleveringsluizen een opvolgende spuikoker drooggezet, gereinigd, geïnspecteerd en voerden we betonrenovaties uit. De geleidingen en afdichting van de hefdeuren zijn vervangen. Verder is het betonnen bovencomplex geconserveerd en voerden we betonreparaties uit.
- Het waterstructuurplan Westrand werd in samenspraak met de gemeente Groningen herzien.
- We pleegden extra inzet om de exoten zoals de grote waternavel en de Japanse duizendknoop in onze hoofdwatgangen te beheersen. Daarnaast intensiverden we zowel ambtelijk als bestuurlijk de samenwerking met onze partners.
- In 2021 maakten we een start met de actualisatie van de onderhoudslegger. Hiervoor organiseerden we gebiedssessies. Ook het beleid oeververdedigingswerken kreeg verder vorm. Dit beleid kan in 2022 vastgesteld worden.

- De handhavers handelden in 2021 ruim veertig (dat is 10% van het totaal) vragen, klachten en meldingen méér af dan in 2020.
- In 2021 kwamen veel minder vragen, klachten en meldingen binnen over de schouw. Dit heeft te maken met het aanpassen van de schouwkaart. Het aantal kilometers te schouwen watergang werd met twee-derde teruggebracht. Van 4.000 tot nu in totaal 1.300 kilometer.

THEMA 2.B - WATERKWALITEIT

Wat hebben we bereikt in 2021?

Als het gaat om schoon en gezond water, was de overgang van de tweede naar de derde KRW-planperiode het centrale thema in 2021. Met name bij het Paterswoldsemeer en het Lauwersmeer zijn in het oog springende resultaten geboekt. Belangrijk is daarbij niet alleen de inhoud, maar zijn ook de lessen die we trokken uit de gebiedsprocessen. Na een start met weerstand en wantrouwen, sloten we het jaar af met insprekers bij het algemeen bestuur die vertrouwen en een breed uitgesproken wens uitspraken om verder samen op te trekken. Daaruit trokken we de conclusie dat een gebiedsgerichte aanpak noodzakelijk is om onze opgaven te realiseren. Dit is ook vastgelegd in het nieuwe Waterbeheerprogramma en we zien het ook terug in de koers die het nieuwe kabinet heeft uitgezet in het landelijk gebied.

Het KRW3 maatregelenpakket 2022-2027 geeft een duidelijke, maar ook uitdagende opdracht voor de komende jaren. In 2022 werken we dit verder uit naar een uitvoeringsprogramma. Er is al een start gemaakt met het meer verbinden van waterkwantiteit, waterkwaliteit en de waterketen. Een voorbeeld is de start van het Regain-project op Garmerwolde. Daar wordt door inspanningen op de rwzi voorkomen dat 7 kilo medicijnresten per dag via Eems-Dollard naar het Wad stromen. Om de samenwerking met de landbouw in het kader van het Deltaplan Agrarisch Waterbeheer voort te zetten is een bestuursakkoord getekend met de Provincie Drenthe en is een bestuursakkoord voorbereid met de Provincie Groningen.

Activiteiten 2021

- In 2021 werd ruim 6 kilometer aan natuurvriendelijke oevers aangelegd, verspreid door ons gebied en binnen het project Zuidelijk Westerkwartier. De resterende opgave van 7 kilometer realiseren we in combinatie met de overige en nieuwe opgaven in de planperiode tot en met 2027.
- In het programma Paterswoldsemeer zijn we op dit moment in uitvoering met de maatregelen 2e planperiode (SGBP2), 'verbreden bestaande stuw nabij de Meerschapsboerderij', 'aanpak vismigratieknelpunt Piccardthofplas / Paterswoldsemeer in combinatie met de aanleg van natuurvriendelijke oevers' en 'vervangen poldergemaal Hoornse Dijk met ijzerzandbassin'. Deze maatregelen ronden we voor de zomer 2022 af.
- In 2021 startten we met een watersysteemanalyse in de bovenlopen en benedenlopen van het Eelderdiep. Dit ter voorbereiding op de planuitwerking van de KRW-maatregelen in de bovenlopen en benedenlopen Eelderdiep en Peizerdiep. Dit zijn de maatregelen:
 - 'Natuurlijke inrichting Bovenlopen Eelderdiep'
 - 'Realisatie permanente stroming binnen beekprofiel'
 - 'Dood hout in beek'
 - 'Habitat Flora in Beek'.

- In het voorjaar van 2022 ronden we de watersysteemanalyse af. Daarna kan een afweging gemaakt worden voor de locatie voor de maatregelen en zullen we met partners de volgende stappen zetten.
- Het project 'start oplossen vismigratieknelpunten' levert voor vier knelpunten begin 2022 een definitief ontwerp. De zes vismigratieknelpunten bij de Marnerwaard zijn nog onderwerp van studie.
- In Groningen lopen in het kader van het Deltaplan Agrarisch Waterbeheer nog twee projecten gericht op het verminderen van erfemissie. Het ene project richt zich op de melkveehouders, het andere op de akkerbouwers. In 2021 zijn nog nieuwe deelnemers geworven waardoor ongeveer 65 melkveehouders en 90 akkerbouwers deelnemen. Er is nog ruimte voor nieuwe deelnemers.
- De in Drenthe lopende Deltaplan Agrarisch Waterbeheer-projecten ter vermindering van erfemissie voor akkerbouwers en melkveehouders ronden we in 2021 af. Met het resterende budget wordt in 2022 een nieuwe openstelling gedaan, waarbij onder meer het idee is subsidie te verstrekken voor breder opgezette emissiereducerende maatregelen.
- De vier DAW-projecten ter vermindering van perceelemissie zijn in uitvoering. Het betreft 'Duurzaam Agrarisch Waterbeheer Boermarkte Zeijen' (Drenthe) en de binnen het programma Gouden Gronden ontwikkelde Groningse projecten 'TRIJNTJE, bodemverbeterplannen Grunniger klei', 'Weide & Water' en 'Spaarbodem'. In het kader van 'Weide & Water' en 'Spaarbodem' zijn in 2021 verschillende demonstratieactiviteiten en praktijkproeven ontplooid.
- In 2021 stelden we het Gebiedsdocument Agrarische Wateropgave voor het ons beheergebied op. Dit document geeft aan wat de wateropgave voor de landbouw is op het gebied van waterkwaliteit en waterkwantiteit. Het idee is om dit document in 2022 verder uit te werken in een uitvoeringsprogramma.
- De effectgerichte monitoring is uitgesteld in afwachting van resultaten van de landelijke Kennisimpuls Waterkwaliteit. Het gaat daarbij om meer afgestemde methoden voor het meten van toxiciteit.
- Het KRW-project 'herinrichting Dwarsdiep' is gestart en is nog in de planvormingsfase.
- Er is ingezet op onderhoud van vispassages en natuurvriendelijke oevers.
- De actualisatie van het beheer en onderhoudsplan en de visie biodiversiteit stelden we vast.
- We proberen steeds vaker gebiedsgericht te handhaven. De eerste ervaringen deden we in een pilot op in de Zeven Blokken (bij Smilde). Ervaringen en kennis wisselden we uit met Delfland, Hollands Noorderkwartier, Vechtstromen en Aa en Maas.
- Vanwege Covid-19 maatregelen konden we tot en met juni 2021 géén bedrijfsbezoeken afleggen. Voor een aantal categorieën haalden we de planning niet: akkerbouwbedrijven, besluit bodemkwaliteit, dierhouderijen en glastuinbouw.
- In 2021 stelden we, ter voorbereiding op de invoering van de Omgevingswet, vergunningenbeleid op. Zo geven we invulling aan kwaliteitscriteria op het gebied van vergunning, toezicht en handhaving. De Nota vergunningenbeleid wordt samen met de Waterschapsverordening half 2022 aangeboden aan het algemeen bestuur ter besluitvorming.
- Bij het Lauwersmeer hebben we in 2021 ingezet op een gebiedsproces waarbij we robuuste natuur en toekomstbestendige landbouw in het Lauwersmeergebied willen combineren. Dit heeft geleid tot onderling begrip en vertrouwen tussen waterschap, landbouw en natuurbeheerders in het gebied. Vanuit deze basis werken we nu samen verder in het gebied.

THEMA 2.C - VAARWEGEN EN RECREATIE

Wat hebben we bereikt in 2021?

In het Waterbeheerprogramma heeft recreatief medegebruik, vaarwegbeheer, cultureel erfgoed en ruimtelijke kwaliteit een duidelijke positie gekregen. Hoe we deze thema's gebruiken om de maatschappelijke meerwaarde van het waterschapswerk zichtbaar te maken werkten we uit in beleid. Dat beleid wordt in 2022 vastgesteld. Intussen was in 2021 goede voortgang op de renovatie en restauratie van kunstwerken en objecten.

Activiteiten 2021

- In 2021 werden 4 bruggen vervangen en gerenoveerd. De opvolgende cluster te vervangen / renoveren bruggen werd voorbereid. Daarnaast pleegden we aan twintig bruggen groot onderhoud.
- In 2021 droegen we geen bruggen over. Verkennende gesprekken voerden we met de gemeente Het Hogeland en de gemeente Eemsdelta voor de overdracht van bruggen die zijn vervangen / gerenoveerd.
- In 2021 startte de restauratie van de Goliath sluis. Deze ronden we in 2022 af. De schuiven van Hornhuizen werden hersteld. De rolpalen zijn hersteld en teruggeplaatst. De restauratie van de Aduarderzijen werd voorbereid en gaat in 2022 van start.
- Bij het gebiedsplan Aduarderdiep hebben we de monumenten en recreatiefuncties verbonden aan de waterkwantiteits- en waterkwaliteitsopgaves. In 2021 ontwierpen we een monument voor de Linthorst Homanpolder.
- In 2021 ontvingen we voor 5 objecten Rijkssubsidie voor het onderhoud.
- Het innovatieve project voor met monitoren van vaarbewegingen en waterkwaliteit loopt nog. Vanuit Economische Zaken en Klimaat hebben de provincie Fryslân en waterschap Noorderzijvest samen € 50.000 subsidie gekregen om dit project uit te breiden. Daar geven we in 2022 een vervolg aan.
- De verbouwing van het Waarhoes Schouwerzijl is naar 2022 geplaatst in verband met de beoogde herbestemming.

Exploitatie 2021

Programma 2 (x € 1.000)	Jaarrekening 2021	Gewijzigde begroting	Begroting 2021	verschil met gewijzigde begroting
Voldoende en gezond water				
Personeelskosten	8.113	8.096	8.269	-17
Goederen en diensten	9.666	9.814	9.261	148
Kapitaallasten	7.719	7.717	8.244	-2
Totaal lasten	25.498	25.627	25.774	129
Totaal baten	3.040	2.798	3.359	242
Netto lasten	22.458	22.829	22.415	371

Rechtmatigheid

In het kader van de toetsing op rechtmatigheid wordt primair gekeken naar de overschrijding of overschrijding op de saldokosten (netto). Een eventuele overschrijding op de lasten mag worden gecompenseerd door een hogere bate (omzet). Ten opzichte van de derde kwartaalrapportage laten de lasten een overschrijding zien van € 129.000. De baten vallen voordelig uit met € 242.000. De netto lasten komen € 371.000 voordeliger uit.

Netto lasten

De netto lasten komen lager uit ten opzichte van de gewijzigde begroting. Dit is het gevolg van een daling in de goederen en diensten. Hierin vallen de lasten lager uit door een voordeel in de levering van elektriciteit en een voordeel in de kosten voor het lab en grondverwerking. De baten vallen hoger uit door verkoop van materieel, door extra vergoedingen van de commissie bodemdaling van de onderhoudskosten en door meer activering van uren in dit programma.

Investerings 2021

Programma 2 (x € 1.000)	Jaarrekening 2021	Prognose in Q3 rapportage	Begroting 2021	verschil met Q3 rapportage
Voldoende en gezonde water				
Bruto investeringsuitgaven	19.152	20.663	28.185	-1.511
Bijdragen derden	2.182	2.156	4.545	26
Netto investeringsuitgaven	16.970	18.507	23.640	-1.537

De bruto investeringsuitgaven op de onderhanden projecten zijn lager dan verwacht (- € 1,5 miljoen). Dit wordt als volgt verklaard:

- Waterstructuurplan Westrand (- € 0,2 miljoen): gemeente Groningen heeft initiatief genomen voor ontwikkeling van de Westrand van Groningen. Uitvoering van het waterstructuurplan is daarom uitgesteld totdat er een gezamenlijke visie is. Dit is een gevolg van onze ambitie om meer in samenwerking met mede-overheden te handelen.
- Optimalisatie Onlanden (- € 0,15 miljoen): als gevolg van het bestuurlijk proces met onze partners is de MER-procedure in 2021 nog niet gestart.
- Waterberging Dwarsdiep (- € 0,1 miljoen): realisatie is vertraagd omdat nog vooronderzoeken nodig waren en grondposities verworven moesten worden.
- Wateraanvoerprojecten doorstroming Grunobuurt en Oostelijke Stadswijken (- € 0,15 miljoen): uitvoering van de werkzaamheden was gepland voor 2021. Dit is niet gelukt vanwege de uit te voeren onderzoeken en vergunningenprocedures.
- Deltaprogramma Agrarisch Waterbeheer (- € 0,1 miljoen): projecten onder het Deltaprogramma Agrarisch Waterbeheer liepen door Covid-19 maatregelen opnieuw vertraging op.
- Natuurvriendelijke Oevers KRW (- € 0,2 miljoen): in 2021 is 6 kilometer natuurvriendelijke oevers gerealiseerd. De overige 7 kilometers wordt in samenhang met andere toekomstige projecten uitgevoerd.
- Paterswoldsemeer (- € 0,2 miljoen): we liepen vertraging op in de aanbesteding van de uitvoering van maatregelen.
- KRW 2016-2021 en KRW 2022-2027 (- € 0,2 miljoen): het nieuwe Kaderrichtlijn water maatregelenpakket en het nieuwe Waterbeheerprogramma hebben geleid tot een pas op de

plaats in de uitvoering van KRW-maatregelen. Inmiddels is dit in gang gezet met de vaststelling van het voorbereidingskrediet Gebiedsgerichte aanpak realisatie Waterbeheerprogramma en Kaderrichtlijn water in het algemeen bestuur in december 2021.

- Cultuurhistorische monumenten (- € 0,2 miljoen): de renovatie van sluis Goliath liep vertraging op door een vergunningskwestie. De gemeente besloot dat een zware procedure door de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed nodig was, in plaats van de eerder door de gemeente aangegeven lichte procedure. Dit leidde tot vier maanden vertraging, waardoor realisatie in 2022 plaats vindt.
- Nieuwe Waterwerken Zoutkamp (+ € 0,3 miljoen): dit wordt veroorzaakt doordat een deel van de werkzaamheden uit 2020 is doorgeschoven naar 2021 en is in dat jaar volgens plan gerealiseerd.
- Naast bovengenoemde afwijkingen zijn er binnen de andere projecten in programma 2 vele kleine onder- en overschrijdingen ten opzichte van de derde kwartaalrapportage. Per saldo een onderschrijding van - € 0,4miljoen.

PROGRAMMA 3 GEZUIVERD WATER

In het programma Gezuiverd water werken we aan een volhoudbare wereld door samen met onze partners aan duurzame, doelmatige en betaalbare waterketen te werken. Onze zuiveringen worden duurzamer en dragen bij aan een natuurlijker watersysteem. Daarnaast bereiden we ons voor op 'opkomende' schadelijke stoffen voor de volksgezondheid en het milieu. Deze koers hebben we al ingezet in het huidige Waterbeheerprogramma, het heeft een verdere uitwerking gekregen in onze blauwe omgevingsvisie en in het nieuwe Waterbeheerprogramma 2022-2027. In de thema's inzameling en transport, waterzuiveren en slibverwerking hieronder hebben we onze resultaten uitgewerkt. We boekten zeer goede voortgang op deze drie thema's. Zo kunnen we trots vermelden dat we het afgelopen jaar een goede zuiveringsprestatie hebben neergezet. Voor vrijwel alle zuiveringen haalden we ruimschoots de vigerende vergunningsnormen. Daarbij leverden we ook onze bijdrage aan de bestrijding van Covid-19 pandemie door mee te werken aan de Covid-19 bemonstering van het rioolwater op onze zuiveringen.

Op het gebied van duurzaamheid zette we in 2021 een grote stap met een nieuw contract voor de slibeindverwerking. In het contract is vastgelegd dat de slibeindverwerker minimaal 30% van de nog aanwezig energie-inhoud moet terugwinnen. En dat we een businesscase opstellen voor terugwinning van fosfor met ingang van 2026. Met het oog op een volhoudbare wereld kregen we een grote subsidie voor Regain, het pilotonderzoek naar het verwijderen van geneesmiddelen uit afvalwater en waterhergebruik voor de industrie.

THEMA 3.A - INZAMELING EN TRANSPORT

Wat hebben we bereikt in 2021?

In de waterketen samenwerking ging het afgelopen jaar veel aandacht uit naar het verder brengen van de samenwerking op zowel regionaal als op clusterniveau. In het jaarverslag 2021 van Waterketen Groningen Drenthe is een uitgebreide toelichting te vinden op de behaalde resultaten.

Activiteiten in 2021

- In 2021 was de routekaart afvalwaterketen stad Groningen klaar. Uit opvolgende activiteiten constateerden we dat de onderzochte delen van de persleiding Groningen-Garmerwolde in goede staat zijn. Dit gegeven vraagt om een strategische uitwerking van het toekomstig afvalwatertransport uit de stad. Dit onderwerp is een thema in het onderzoeksprogramma afvalwaterketen stad Groningen waar nu aan wordt gewerkt.
- In 2021 inspecteerden we de laatste leidingen van de top10 persleidingen. De inspectie resultaten legden we vast in het leidingjaarplan. De daaruit voortkomende herstelacties zijn geprioriteerd en in een meerjarenraming vastgelegd.
- In 2021 is de planfase opgestart voor de renovatie van de fase 4 van de gemalen. Fase 5 pakken we na 2025 op. De realisatie van de renovatie staat gepland in 2022 en in 2023. Het rioolgemaal ROS in de Eemshaven is eind 2021 geplaatst. De afronding staat gepland in het eerste kwartaal van 2022.
- In 2021 boekten we voortgang op de regionale projecten waterketenkaart, meten en monitoren en gegevensbeheer. In het cluster de kop van Drenthe gaven we opvolging aan een project optimalisatie afvalwatertransport via persleiding Roden - rwzi Eelde. In het cluster Eemdelta en Groningen West gingen we van start met het opstellen van de clusterplannen.

THEMA 3.B - WATERZUIVEREN

Wat hebben we bereikt in 2021?

Als het gaat om waterzuiveren sloten we een succesvol traject af met het binnen halen van een subsidie voor het onderzoeksproject Regain. Het Nationaal Programma Groningen en het Waddenfonds onderschreven het belang van grondstof hergebruik en het oppervlaktewater schoonhouden van geneesmiddelen door het toekennen van de subsidie. Hiermee zetten we een belangrijke eerste stap in de verduurzaming van de afvalwaterketen en bescherming van ons leefmilieu.

Activiteiten in 2021

- In 2021 hebben we de werkzaamheden voor de vervanging van de procesautomatisering van een drietal rioolwaterzuiveringsinstallaties afgerond. De voorbereidingen voor de vervanging van de procesautomatisering van Garmerwolde is opgestart.
- We hebben de medicijnresten monitoring op het influent en effluent op alle rwzi's uitgevoerd. We werken aan de uitwerking van de resultaten.
- De voorbereidingen voor het realiseren van een nieuwe rioolwaterzuivering in Gaarkeuken, ter vervanging van de bestaande installaties in Marum, Zuidhorn en Gaarkeuken continueerden we in 2021. Inmiddels vond de aanbesteding plaats en selecteerden we Mobilis als beoogd aannemer.
- Vanaf april/mei 2021 is de industriewaterfabriek van North Water in gebruik genomen en wordt er water geleverd aan hun klant(en).
- In 2021 kende het Nationaal Programma Groningen, Waddenfonds en Eemdelta Green subsidies toe voor de pilot onderzoeksproject Regain. In 2022 starten we, in samenwerking met onze partners, met de uitwerking van het onderzoeksplan.
- Conform het landelijk verzoek van het RIVM is de Corona bemonstering op onze rwzi's uitgevoerd met een frequentie van 4 keer per week. De resultaten worden gepresenteerd in de Corona dashboards van de rijksoverheid.

THEMA 3.C - SLIBVERWERKING

Wat hebben we bereikt in 2021?

We hebben gewerkt aan het aan vernieuwing van onze slibwerkingsinstallatie en verduurzaming door te participeren in onderzoek naar grondstofterugwinning.

Activiteiten in 2021

- In 2021 plaatsten we in Garmerwolde drie membraanfilterpersen. Momenteel draaien we met deze persen een proef. Na het behalen van de beoogde prestatie verwijderen we de oude kamerfilterpersen.
- In de ontwikkeling van Kaumera als grondstof uit slib wordt in demonstratie fabrieken ervaring opgedaan met het proces. De grondstof Kaumera (biopolymeer; Nereda gum) wordt uit Nereda korrelslib gewonnen. De eerste commerciële toepassing is in het landbouwproduct biostimulant (Kaumera heeft positief effect op groei van gewassen). Hiervoor sloten we eind 2021 een leveringscontract af. Producten in de onderzoekfase met Kaumera als belangrijke grondstof zijn: slow release kunstmest; beton coating en verschillende composietmaterialen.
- Het nieuwe contract slibeindverwerking trad in 2021 in werking. De dienstverlening door Swiss Combi Technology namens Slibverwerking Noord Oost Nederland is conform de vereisten.
- In 2021 startte de voorbereidingen voor een nieuwe verladingsinstallatie voor de slibverwerking. De aanbesteding staat gepland in 2022.

Exploitatie 2021

Programma 3 (x € 1.000)	Jaarrekening 2021	Gewijzigde begroting	Begroting 2021	verschil met gewijzigde begroting
Gezuiverd water				
Personeelskosten	5.045	4.639	4.777	-406
Goederen en diensten	17.140	17.244	15.609	104
Kapitaallasten	8.490	8.489	8.384	-1
Totaal lasten	30.675	30.372	28.770	-303
Totaal baten	12.935	12.420	11.255	514
Netto lasten	17.740	17.952	17.515	212

Rechtmatigheid

In het kader van de toetsing op rechtmatigheid wordt primair gekeken naar de overschrijding of overschrijding op de saldokosten (netto). Een eventuele overschrijding op de lasten mag worden gecompenseerd door een hogere bate (omzet). Ten opzichte van de derde kwartaalrapportage laten de lasten een overschrijding zien van € 303.000 en de baten vallen € 514.000 gunstiger uit. De netto lasten komen € 212.000 gunstiger uit.

Netto lasten

De netto lasten komen lager uit ten opzichte van de gewijzigde begroting. De personeelskosten vallen hoger uit doordat er meer uren zijn toegerekend aan dit programma (€ 0,4 miljoen). De goederen en diensten laten anderzijds een voordeel zien op energiekosten (€ 0,1 miljoen) door de definitieve eindafrekening. Door meer verwerking van slib en afvalwater van derden vallen de baten hoger uit

(€ 0,2 miljoen). Er is een hoger bedrag aan voorbelasting in de BTW terugontvangen (€ 0,1 miljoen). En we ontvingen een onkostenvergoeding in het derde kwartaal van North Water (€ 0,2 miljoen).

Programma 3 (x € 1.000)	Jaarrekening 2021	Prognose in Q3 rapportage	Begroting 2021	verschil met Q3 rapportage
Gezuiverd water				
Bruto investeringsuitgaven	6.589	7.495	8.004	-906
Bijdragen derden	280	170	195	110
Netto investeringsuitgaven	6.309	7.325	7.809	-1.016

De bruto investeringsuitgaven op de onderhanden projecten zijn lager dan verwacht (- € 0,9 miljoen). Voor de filterpersen zijn bestedingen lager uitgevallen dan was voorzien. De oplevering van de filterpersen was voorzien in het vierde kwartaal van 2021. De oplevering is doorgeschoven naar het eerste kwartaal van 2022, omdat de prestaties van de filterpersen nog niet voldoen aan de overeengekomen specificaties.

PROGRAMMA 4 BESTUUR EN ORGANISATIE

THEMA 4.A - BESTUUR

Wat hebben we bereikt in 2021?

De informatieve en reguliere vergaderingen van het algemeen bestuur vonden in 2021 digitaal plaats vanwege de Covid-19 maatregelen. Digitale bijeenkomsten kenden in vergelijking met fysieke bijeenkomsten zo hun beperkingen. Toch vonden we manieren om deze bijeenkomsten te verdiepen. Ter voorbereiding op de formele besluitvorming bespraken we digitaal via informatieve algemene bestuursbijeenkomsten en 'huiskamergesprekken' met individuele fracties de belangrijkste thema's voor onder andere de blauwe omgevingsvisie en het Waterbeheerprogramma. Aan de hand van de bestuursagenda 2021 werd het merendeel van de benodigde besluiten genomen om de doelen uit het Jaarplan 2021 te realiseren.

Activiteiten

- De procedure voor het opstellen van een aanbeveling door het algemeen bestuur ter benoeming van de dijkgraaf per 1 juli 2022 startte in de zomer van 2021. Het algemeen bestuur stelde voor de begeleiding van deze procedure een vertrouwenscommissie in. De vertrouwenscommissie bood eind 2021 de profielschets ter vaststelling aan het algemeen bestuur aan. Daarna is de procedure van werving en selectie gestart.
- In samenspraak met het algemeen bestuur (en de fractievoorzitters) spraken we af om eind 2021 een fysieke bijeenkomst te organiseren over eigen werkwijze (governance) van het algemeen bestuur en de samenwerking met het dagelijks bestuur. In verband met de voorbereidingen vonden interviews plaats met alle fractievoorzitters en met het dagelijks bestuur. Door o.a. de verscherpte Covid-19 maatregelen besloten we de bijeenkomst te verplaatsen naar het voorjaar van 2022.
- De Blauwe Omgevingsvisie heeft als basis gefungeerd voor ons nieuw te maken Waterbeheerprogramma 2022-2027. We maakten gebruik van informatieve bijeenkomsten van het algemeen bestuur en organiseerden (digitale) verdiepende huiskamergesprekken met de fracties om zowel

het proces als de inhoudelijke samenhang tussen omgevingswet, blauwe omgevingsvisie en Waterbeheerprogramma te schetsen, te bespreken en te bediscussiëren. Ook gingen we in gesprek met de inwoners en onze partners via een aantal livestreams. Met als resultaat de uitwerking in doelen en maatregelen en de vaststelling van het Waterbeheerprogramma eind 2021.

- Het waterschap nam in 2021 deel aan diverse gebiedsprocessen. Onder meer voor (niet limitatief) het Paterswoldsemeer, het Zuidelijk Westerkwartier en projecten voor de regionale keringen. Dit doen we in projectverband. Daarnaast namen we deel aan overlegstructuren in de voor ons relevante en belangrijke commissies van de Unie van Waterschappen (onder andere waterketen, internationale samenwerking, watersysteem en -veiligheid) en het hoogwaterbeschermingsprogramma. Ook namen we deel aan samenwerkingsverbanden en overlegstructuren op regionaal niveau:
 - het IJsselmeeroverleg (Zoetwaterregio Noord-Nederland) in verband met de waterverdeling naar de noordelijke waterschappen
 - het samenwerkingsverband Ecologie & Economie in Balans van de Eemsdeltaregio
 - de Regionale energiestrategie (RES) voor Groningen en voor Drenthe
 - de provinciale afstemmingsoverleggen voor de invoering van de Omgevingswet
 - de afstemming met betrekking tot landschaps- en natuurontwikkeling binnen de provincies Groningen en Drenthe

Ook zijn we net als voorgaande jaren actief in het Regionaal Bestuurlijk Overleg (RBO) waar we met onze medeoverheden afstemming zoeken over de diverse gemeenschappelijke onderwerpen en opgaven.

- De voorbereidingen voor het vernieuwen van onze Inspraakverordening naar een verordening Participatie en Inspraak overeenkomstig de gedachte van de aanstaande Omgevingswet zijn al eerder gestart. De formele aanbieding en vaststelling van de verordening door het algemeen bestuur vindt naar verwachting plaats in de loop van 2022.
- Een tussentijdse evaluatie van het Bestuursakkoord was voorzien in 2021 (midterm review). De voorbereidingen hiervoor zijn opgestart. De aanbieding van de midterm review aan het algemeen bestuur vindt plaats voor de zomer van 2022.

THEMA 4.B - ONDERSTEUNING

Human Resource Management

Wat hebben we bereikt in 2021?

In 2021 richtte de inzet van het team Human Resource Management (HRM) zich op het ontwikkelpoor Toekomstfit. Een ontwikkelpoor waarin we initiatieven nemen die het leervermogen en het verandervermogen van onze medewerkers vergroten om zo een wendbare organisatie te worden. Strategische Personeelsplanning, pionieren, anders werken en het stimuleren van diversiteit zijn hier voorbeelden van. De uitkomsten van het medewerkersonderzoek, dat in 2020 is gehouden, liet op vijf van de zes items positieve resultaten zien. Dat is mede dankzij de inzet van dit ontwikkelpoor. Het tweede thema waar Human Resource Management zich op richtte was het verbeteren van de interne organisatie. Dit past binnen het ontwikkelpoor sturen op bedrijfsvoering. We investeerden een deel van onze capaciteit in het optimaliseren van het gebruik van één HR-systeem. Hierdoor zijn de basisprocessen steeds meer op orde en gedigitaliseerd. Kengetallen en stuurgetallen halen we hieruit. Denk aan de formatie, de bezetting, het verzuim en de instroom, doorstroom en uitstroom van personeel.

Activiteiten 2021

- De talenten van onze medewerkers (menselijk kapitaal) zetten we maximaal in. Er is voldoende (financiële) ruimte voor de ontwikkeling en scholing van medewerkers. Tijdgebrek blijkt soms nog wel een struikelblok voor deze investering. In het medewerkersonderzoek scoren we op de vraag 'mijn werk geeft mij de kans om mijn capaciteiten te benutten' een 7,4 een stijging van elf procent ten opzichte van de vorige meting.
- In 2021 werkten we verder aan het klaar zijn voor de werking in de geest van de omgevingswet: een open grondhouding en daarin acteren als zelfbewuste dienstverleners die klant en service gericht werken. Hiervoor hebben we de e-learning Anders werken gemaakt, een masterclass voor leidinggevend georganiseerd en een aantal e-learnings over de omgevingswet gemaakt en beschikbaar gesteld via het Leer Managementsysteem. Door het uitstel van de datum van inwerkingstredings schoven de gesprekken en fysieke trainingen door naar 2022.
- Het realiseren van een mobiliteitspunt. Binnen de bestaand formatie maakten we ruimte voor een loopbaanadviseur (twee dagen per week) en kwamen er maatwerk oplossingen voor (het grootste gedeelte van de) boventallige medewerkers. De kweekvijver had in 2021 minder aandacht, waardoor met name jongeren het lastig vonden om kansen en mogelijkheden binnen het waterschap te ontdekken. Dit is een aandachtspunt.
- De realisatie van participatiebanen (streefgetal in 2024 is 3,5 procent). In 2020 hadden we vier participatiemedewerkers in dienst. In 2021 wisten we dit aantal te verdubbelen naar acht medewerkers. Hier zijn we trots op. De medewerkers zitten breed verspreid over de verschillende teams, zowel bij de buitendienst alsook bij op kantoor.
- Ontwikkelen van nieuwe leerroutes om als zelfbewuste professional je eigen talenten in te kunnen zetten. Eind 2021 sloten we een abonnement af voor de ontsluiting van ruim 150 e-learnings voor alle (vaste) medewerkers. Daarnaast sloten we in 2021 als vijfde waterschap in Nederland aan bij een platform om gezamenlijk e-learnings te ontwikkelen en hierin optimaal van elkaars kennis gebruik te maken. De omgevingswet e-learnings zijn hier een voorbeeld van. Ook de aanschaf van twintig modules over de werking van watersystemen (inclusief de kunstwerken), de veiligheid en de afvalwaterketen zijn hier voorbeelden van.
- In 2021 gingen we met vijftien medewerkers pionieren. In korte bijeenkomsten gingen we aan de slag met actuele thema's zoals samenwerken en duurzame inzetbaarheid. Met elkaar kijken naar wat wel kan, in kleine stapjes, door te experimenteren, te leren en te verbeteren.
- De activiteiten intensieve samenwerking met de waterschappen en aan ons gelieerde organisaties kwamen in 2021 minder goed van de grond gekomen, ook door de Covid-19 maatregelen. Wel delen we steeds eer kennis met elkaar. Denk haan de werkgroepen met betrekking tot het E-HRM systeem, landelijke participatie in projecten van het Waterschapshuis, aansluiting bij Noorderlink en kortere lijntjes met Wetterskip Fryslân en de kennismaking met het Waterbedrijf Groningen.
- In 2021 vonden een aantal ontwikkelingen plaats op gebied van talentontwikkeling inzetten en doorontwikkelen. Voorbeelden zijn pionieren, loopbaancoach, een leer managementsysteem. In 2021 vernieuwden we de HR-gesprekscyclus, waarin talentontwikkeling expliciet als onderwerp voor het gesprek is benoemd.
- Naast de geplande activiteiten werkten we in 2021 aan het beleid over arbeidsmarktcommunicatie, digitaliseerden we de formatie en bezetting volledig, boden we aan de helft van al onze medewerkers een periodiek medisch onderzoek aan (met vrijwillige deelname) waarbij de uitkomsten ons weer helpen bij het opstellen van gerichte instrumenten voor duurzame inzetbaarheid. Ook actualiseerden we meerdere regelingen en gaven we vorm en inhoud aan vitaliteitsuren.

Communicatie

Wat hebben we gedaan in 2021?

De herkenbaarheid van ons waterschap hebben we vergroot door onze corporate communicatie verder vorm te geven. Op corporate niveau stelden we thema's centraal (veilig leven met water, schoon en gezond water, gezuiverd water, klimaat en duurzaamheid) zijn de thema's uitgewerkt en telkens opnieuw ingezet. Het team ontwikkelde de juiste corporate communicatie uitingen die passen bij deze tijd en de behoefte van bestuurders, managers, teamleiders en projectleiders. Denk aan kernboodschappen op belangrijke thema's, teksten en beeldmateriaal die elkaar versterken en andere uitingen zoals infographics en korte filmpjes. Mooie voorbeelden zijn het jaarplan, het publieks jaarverslag, de nieuwe website met positionering van de corporate thema's, de open dag en activiteiten bij de Waterwolf en het filmpje voor de werving van de dijkgraaf.

Communicatie had een essentiële rol in het zichtbaar maken van het werk van ons waterschap. Daarbij werkten we nauw samen met andere teams en wisten elkaar goed te vinden. Interne communicatie richt zich op samenwerking tussen teams. We werkten verder aan een communicatieve organisatie, waarin iedere medewerker zich bewust is van zijn of haar handelen. In alles wat we doen zijn we omgevingsricht. Omgevingsgericht werken en de communicatie met inwoners, samenwerkingspartners en betrokkenen hebben we daarin vergroot. Zo participeerden we in gebiedsprojecten en zochten in coronatijd naar alternatieve mogelijkheden om in gesprek te gaan. We faciliteerden en regisseerden het afgelopen jaar vijf livestreams over ons werk aan water en de gebiedsprojecten.

Activiteiten in 2021

- Ook in 2021 hebben we de herkenbaarheid van ons waterschap vergroot. Vijf corporate thema's (veilig leven met water; schoon en gezond water; gezuiverd water; voldoende water in elk seizoen en klimaat en duurzaamheid) werkten we uit met kernboodschappen. Deze kernboodschappen zijn een rode draad door al onze uitingen en producten. Door analyse en monitoring konden we in 2021 de social media-strategie aanscherpen. De corporate thema's gebruiken we als paraplu om vooral ons werk aan water te laten zien.
- De gezamenlijke publiekscampagne van de waterschappen 'word een waterbaas' kende in 2021 twee piekmomenten. In het voorjaar en in het najaar deden we actief mee met regionaal campagnemateriaal.
- In 2021 vierden we het Jaar van De Waterwolf, omdat de meeste activiteiten in 2020 niet door konden gaan vanwege de Covid-19 maatregelen. Helaas konden we niet na het stormseizoen starten maar pas in juni. De expositie ging op zaterdag weer open en kende veel belangstelling. We organiseerden vier open dagen met verschillende workshops rondom het gemaal De Waterwolf. De grote open dag vond plaats op 28 augustus. Dit was een groot succes, met meer dan 1500 bezoekers. De dag werd afgesloten met een prachtig optreden van het Noordpool orkest.
- Uit het klanttevredenheidsonderzoek, waarvan de resultaten in 2021 bekend waren, bleek dat met de zichtbaarheid van het werk van het waterschap vooral het werk zelf wordt bedoeld. En niet zozeer de afzender van het werk. Daarom stelden we in onze corporate communicatie het gebied waar we aan de slag gaan centraal, vervolgens het thema waar we aan werken en dan de afzender van het werk.
- In 2021 adverteerden we vaker in de huis- aan huisbladen over actuele dingen die spelen. We deden dat ten laste van reguliere budgetten die voor de betrokken projecten/werkzaamheden bestaan. Voorbeelden zijn: de start van gesprekken voor het Waterbeheerprogramma, Kader-

richtlijn water en het beheer- en onderhoudsplan, de open dag en het concert bij het gemaal De Waterwolf, de start van de jaarlijkse schouw en de communicatie rondom de basis op orde bij oeververdedigingswerken.

- We werkten de eerste maanden van 2021 hard aan de implementatie van onze nieuwe website. We kozen ervoor om de bestaande inhoud los te laten en vanuit een lege website te bouwen. In elke stap van de implementatie stond de inwoner van ons gebied centraal. Onze nieuwe corporate website ging begin april live. Een belangrijk onderdeel van de implementatie was de digitale toegankelijkheid van onze website.
- We werken continue aan een goed werkend crisiscommunicatieteam waarin ieder zijn rol kent en bij een calamiteit of crisis die rol actief pakt. In 2021 deden we dit door actief deel te nemen aan de crisistrainingen die in 2021 zijn georganiseerd. En door iedere calamiteit en crisiscommunicatie inzet af te sluiten met een evaluatie om weer te leren en nog beter te worden voor een volgende inzet.
- Vanwege de Covid-19 maatregelen stelden we het werven van een jeugdbestuurder uit tot september 2021. Helaas was de werving niet succesvol en is het niet gelukt om een jeugdbestuurder te werven. We lieten vervolgens een analyse uitvoeren naar de werving van een jeugdbestuurder. Uit die analyse bleek vooral dat ons waterschap, en dat geldt voor de meeste waterschappen, gemeenten en provincies, geen aansluiting vindt bij de belevingswereld van de jongeren van vandaag (14 – 25 jaar). In samenspraak met de bestuurder hebben we besloten om in 2022 jongerencommunicatie tot één van de speerpunten te maken en te investeren in die doelgroep.
- In 2021 stelde het algemeen bestuur de educatiestrategie voor de komende jaren vast. Het MBO is als nieuwe focusgroep benoemd, waarmee we de landelijke lijn volgen. Er is daarom geïnvesteerd in de relatie met de MBO-scholen in ons werkgebied. Dat resulteerde in 2021 al tot mooie nieuwe initiatieven, zoals de MBO-hackathon in september voor de technische opleidingen van het Alfa College.
- In 2021 werkten we aan communicatief vaardige medewerkers, zowel in schrijfvaardigheid als bewustwording van ieders handelen. We hebben de schrijftrainingen aanbesteed. De eerste schrijftraining vond in december plaats. In het voorjaar van 2022 krijgen zo'n 100 medewerkers een B1 schrijftraining en daarna een zakelijke schrijftraining. Ook kregen alle medewerkers training in digitale toegankelijkheid en de eisen waaraan documenten op de website en op het intranet moeten voldoen sinds de wet digitale toegankelijkheid.

Financiën

Wat hebben we bereikt in 2021?

In 2021 legden we vooral de focus op het verder professionaliseren van de P&C cyclus, het inregelen van de terugkoppelingen organisatie breed en het realiseren van de harde maandafluitingen. Hiermee werd een financieel stuurmiddel ingeregeld.

Activiteiten 2021

- De P&C cyclus is gedigitaliseerd en de organisatiestructuur rondom de P&C documenten is verder geformaliseerd. In 2022 wordt ook dit verder geprofessionaliseerd.
- Daarnaast troffen we de voorbereidingen voor het vervangen van het financiële systeem Decade. Dit project start in februari 2022.
- Financiële verantwoording is maandelijks ingeregeld als stuurmiddel.

- De tijdig – en volledigheid van de oplevering van de P&C documenten zijn qua beheersbaarheid gekoppeld aan de digitalisering van de P&C cyclus. In 2021 zijn alle P&C documenten tijdig opgeleverd. In 2022 wordt de planning strakker neergezet om frequente afstemming, zowel in- als extern, verder te verbeteren. Het doel is het realiseren van een inhoudelijke kwaliteitsslag

Control

In 2021 stelden we het verbijzonderde interne controleplan 2021 op. Verbijzonderde interne controles (VIC's) zijn aanvullend op de interne controles die in de processen zelf worden uitgevoerd. Door het uitvoeren van de VIC, een eigen kwaliteitsbewaking, wordt nagegaan of de gemaakte afspraken worden opgevolgd en of de interne controles naar behoren functioneren. In opmars naar de eigen rechtmatigheidsverantwoording door het dagelijks bestuur is in 2021, in afstemming met de accountant, een stap gezet in het op een hoger niveau brengen van de eigen interne controle. De processen waar een groot financieel gevolg aan is verbonden (zoals inkoop, aanbesteden, betalingen en personeel) zijn twee keer beoordeeld. Op basis van VIC's constateerden we in 2021 geen onrechtmatigheden met financiële gevolgen. Daarnaast is in 2021 de audit naar de calamiteitenorganisatie afgerond. De uitkomst van deze audit is in de auditcommittee besproken. Eind 2021 is een start gemaakt naar de evaluatie van het interne proces rondom de P&C cyclus. Deze evaluatie is begin 2022 afgerond.

Digitale informatie

Wat hebben we bereikt in 2021?

In 2021 hebben we belangrijke stappen gezet die nodig zijn om voor het waterschap de digitale transformatie vorm te kunnen geven. Zo vulden we nieuwe rollen in op het gebied van strategie van de digitale bedrijfsontwikkeling, bedrijfs- en informatiearchitectuur en de programmering van digitale veranderingen. De managers en teamleiders startten in 2021 met een leergang digitale transformatie.

Activiteiten 2021

- We realiseerden de eerste onderdelen van de centrale informatiekamer. Met de programmastrategen van de eerste drie programma's begonnen we aan het invullen van de routekaart. Datagedreven werken hebben we als langlopende ontwikkeling verbonden aan de drie ontwikkelsporen voor de organisatieontwikkeling.
- In 2021 voerden we het geautomatiseerd registreren in tijdens het onderhoud van watergangen. Een onderhoudsmedewerker hoeft dit niet meer achteraf met de hand bij te houden. Verder passen we 3D-modellering met drones toe bij keringen. We volgden innovaties via het Winnovatieplatform van het Waterschapshuis. We namen deel aan een pilot via het Waterschapshuis om te onderzoeken hoe we het schouwproces met behulp van satellietgegevens kunnen uitvoeren. We namen deel aan het programma voor datascience en dataengineering (DEEP) via het Waterschapshuis. In het tweede kwartaal startte een medewerker van het waterschap in de functie van data engineer.
- In 2021 werkten we aan het inhalen van achterstanden bij de archivering. Dit vordert gestaag en loopt door in 2022. De landelijke invoering van de wetgeving schuift door naar 2022.
- In 2021 werkten we verder aan het op orde brengen van applicaties en gegevens. Verschillende projecten die doorliepen vanuit 2020 konden we in 2021 afronden. Ook hebben we een systeem dat P&C cyclus en documenten ondersteund ingevoerd. De geplande projecten voor 2021 zijn gestart en lopen door in 2022.

- Vanuit het oogpunt van informatiebeveiliging was het nodig om uitwijkvoorzieningen voor onze infrastructuur in te richten. Een back up-voorziening werd ingericht in het datacenter in Hoogkerk. Of er nog meer uitwijkvoorzieningen nodig zijn nemen we mee bij de invulling van het beleid voor informatiebeveiliging.
- In 2021 vervingen we de apparatuur op de buitenlocaties en de telefonie-omgeving.
- In 2021 pasten we voor het beheerregister nieuwe technieken toe om met luchtfoto's te kunnen signaleren.
- In het eerste kwartaal van 2021 deden we samen met het Noordelijk Belastingkantoor een verkenning om de kantoorautomatisering van het Noordelijk Belastingkantoor te ondersteunen. De uitkomst was het besluit om deze ondersteuning niet aan te bieden.

Informatiebeveiliging en Privacy

Wat hebben we bereikt in 2021?

We hebben dit jaar veel aandacht besteed aan grotere bewustwording binnen de organisatie. We voerden een managementsysteem in, dat ons helpt bij het aantoonbaar in control zijn. In het najaar van 2021 deden we in samenwerking met de gemeente Groningen en de Veiligheidsregio Groningen op beleidsniveau een gezamenlijke oefening op het gebied van cybersecurity.

Activiteiten 2021

- In 2021 zijn in bijna alle teams aanspreekpunten voor informatiebeveiliging en privacy benoemd. Zij werden intern opgeleid en zijn het eerste aanspreekpunt voor deze onderwerpen in de organisatie. Daarmee is de betrokkenheid van de organisatie bij dit onderwerp vergroot.
- In 2021 deden we een test met een 'phishing-mail'. Medewerkers kregen deze mail om te testen hoe ze hiermee om zouden gaan.
- Eind 2021 vond een externe audit plaats naar informatiebeveiliging en privacy, waarmee de mate van volwassenheid van de organisatie wordt gemeten. Het resultaat van de meting is dat ons waterschap gemiddeld bijna op niveau 3 zit. Naar verwachting behalen we volwassenheidsniveau 4 in 2024. De plan-do-check-act-cyclus is dan volledig gesloten.

Facilitair en inkoop

Ook in 2021 was het advies om zoveel mogelijk thuis te werken en alleen naar kantoor te komen wanneer nodig. Dit gaf het facilitaire team de mogelijkheid om voortvarend verder te gaan met de metamorfose van een zo goed als leeg hoofdkantoor. Het inkoopteam zette naast de realisatie van een ambitieuze inkoopplanning in op maatschappelijk verantwoord inkopen en (regionale) samenwerking.

Activiteiten 2021

- In 2021 realiseerden we de herinrichting van het Atrium. De entree en de balie van het kantoor sluiten meer aan bij de identiteit van waterschap Noorderzijvest. We creëerden een gastvrije en publieksgerichte omgeving waar we kunnen ontvangen, informeel ontmoeten en flexwerken. Ook de kantoorverdiepingen werden ingericht op basis van een hybride huisvestingsconcept: flexwerken, hybride vergaderen en meer informele ruimtes waar we kunnen samenwerken. De herinrichting van de AB-zaal is eind 2021 grotendeels afgerond met een compleet nieuwe uitstra-

ling en de mogelijkheid om de bijeenkomsten te kunnen livestreamen. Ook de vervanging van de klimaatinstallatie realiseerden we voor een groot deel in 2021. Door enige vertraging in de planning wordt dit in 2022 volledig afgerond.

- In 2021 werkten we aan duurzaamheid en Maatschappelijk Verantwoord Inkopen. In 2021 vond meer dialoog plaats met de markt. Dit deden we met marktconsultaties, marktbijsamenkomsten, regionale markt bevragen/informereren en het evalueren van (specifieke) aanbestedingen met inschrijvers.
- In 2021 verbeterden we de dienstverlening van de Front Office door stapsgewijs de doorlooptijd van vragen, klachten en meldingen te verkorten en de kwaliteit van de afhandeling van een vraag, klacht en melding te verbeteren. We intensiverden intern de samenwerking en communicatie met andere teams door meer kennis te delen en van elkaar te leren.
- Het inkoopteam zette volop in op duurzaamheid en maatschappelijk verantwoord inkopen in samenwerking met het team Duurzaamheid.
- In 2021 werkten we verder aan contractbeheer en contractmanagement. Zo deden we een inventarisatie om de key contracten van het waterschap te identificeren. Met de uitkomsten kunnen we beter en meer inzetten op contractbeheer en contractmanagement om contracten beter uit te nutten.
- In 2021 was het inkoopteam is goed vertegenwoordigd bij de verschillende thematafels van het Inkoop Platform Noord-Nederland. Dit is een samenwerkingsverband van publieke instellingen in de drie noordelijke provincies. Door deelname aan tafels als Werken, Overheid, Facilitair, Contractmanagement, Juridisch en Managers, deelde we kennis en informatie over inkoopvraagstukken.

Internationale samenwerking

Wat hebben we bereikt in 2021?

De COVID-19 maatregelen hadden ook in 2021 effect op de activiteiten van internationale samenwerking. Inmiddels zijn de internationale partners in Peru en Centraal Amerika ook volledig ingesteld op digitaal en hybride werken. Het jaar is goed van start gegaan tijdens de projectpresentatie op het jaarlijks nationaal event Expo Agua. Dit event vond dit jaar digitaal plaats. We ontwikkelden in samenwerking met de Nederlandse Ambassade en de Peruaanse partners een gezamenlijke Blue Deal video. Ook ontwikkelden we, samen met de Peruaanse partners en verschillende Nederlandse waterschappen, een webinar over technologie keuze voor rwzi's. Doorlopend gaven we, in samenwerking met Deltares, advies aan de Peruaanse partners over preventieve maatregelen tegen overstromingen. Eind 2021 was het weer mogelijk om de Peruaanse partners te bezoeken en hebben de projectleiders kennis kunnen maken met de nieuwe directeuren op nationaal niveau.

In Centraal Amerika zijn de activiteiten grotendeels uitgerold die vastgelegd zijn in de samenwerkingsovereenkomst met de koepelorganisatie Centrale Commissie voor Milieu en Ontwikkeling. Ons waterschap heeft Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden en de Centraal Amerikaanse partners technische ondersteuning geboden in de ontwikkeling van een projectvoorstel voor financiering bij de Centraal Amerikaanse ontwikkelingsbank BCIE. Goedkeuring daarvan verwachten we in eerste half jaar van 2022. Daarnaast hebben beide waterschappen inhoudelijk expertise geleverd op activiteiten-niveau van de Centraal Amerikaanse partners zoals het geven van webinars en inhoudelijke expertise voor technische trainingen. Medio 2021 evalueerden we het internationale beleid van ons waterschap intern en presenteerden we deze evaluatie aan het algemeen bestuur. Eind 2021 was er een bijeenkomst voor alle Noorderzijvesters die interesse toonden om internationaal actief te worden vanaf 2022.

Activiteiten 2021

- Blue Deal Peru partnerschap gepresenteerd op digitaal nationaal waterevent ExpoAgua in Lima.
- Digitale ondersteuning van Peruaanse partner in Blue Deal programma gecontinueerd op de thema's preventie van overstromingen, waterzuiveringen en actualisatie van waterbeheerplan.
- Fysieke training en relatieversterking middels een werkbezoek aan Peru eind 2021.
- In het kader van de samenwerkingsovereenkomst met Centraal Amerikaanse Koepelorganisatie projectvoorstel mede ontwikkeld en ingediend ter financiering van de Centraal Amerikaanse ontwikkelingsbank.
- De evaluatie van het internationale beleid Noorderzijvest uitgevoerd.

Exploitatie 2021

Programma 4 (x € 1.000)	Jaarrekening 2021	Gewijzigde begroting	Begroting 2021	Verskil met gewijzigde begroting
Bestuur en ondersteuning				
Personeelskosten	11.370	11.477	12.368	107
Goederen en diensten	9.064	9.557	10.499	493
Kapitaallasten	1.222	1.214	1.205	-8
Totaal lasten	21.656	22.248	24.072	592
Totaal baten	2.104	2.104	2.187	0
Netto lasten	19.552	20.144	21.885	592

Rechtmatigheid

In het kader van de toetsing op rechtmatigheid wordt primair gekeken naar de onderschrijding of overschrijding op de saldokosten (netto). Een eventuele overschrijding op de lasten mag worden gecompenseerd door een hogere bate (omzet). Ten opzichte van de derde kwartaalrapportage laten de lasten per saldo een onderschrijding zien van € 592.000. De netto lasten komen € 592.000 lager uit dan de gewijzigde begroting.

Netto lasten

De netto lasten komen lager uit ten opzichte van de gewijzigde begroting. Dit wordt met name veroorzaakt doordat minder is uitgegeven binnen de goederen en diensten. De goederen en diensten laten een voordeel zien in de bijdrage van het Noordelijk Belastingkantoor en de perceptiekosten (€ 0,2 miljoen). Verder hebben contractwijzigingen binnen automatisering plaatsgevonden waardoor in het laatste kwartaal de kosten voor printers, telefonie en Microsoft lager zijn uitgevallen dan was geprognostiseerd (€ 0,2 miljoen) en daarnaast zijn de kosten voor het onderhoud van auto's lager uitgevallen (€ 0,1 miljoen).

Investerings 2021

Programma 4 (x € 1.000)	Jaarrekening 2021	Prognose in Q3 rapportage	Begroting 2021	verschil met Q3 rapportage
Bestuur en ondersteuning				
Bruto investeringsuitgaven	2.677	3.344	3.710	-667
Bijdragen derden	-	-	-	-
Netto investeringsuitgaven	2.677	3.344	3.710	-667

De netto investeringsuitgaven op de onderhanden projecten in programma 4 vallen ten opzichte van de derde kwartaalrapportage € 0,7 miljoen lager uit. De oorzaak hiervan is deels de klimaatinstallatie (€ 0,3 miljoen). Eind 2021 was nog niet alles geleverd en gemonteerd was in het Waterschapshuis. In het eerste kwartaal van 2022 ronden we dit project af. Verder schuiven de kosten voor de onderhoudslegger (€ 0,1 miljoen) en digitalisering (€ 0,3 miljoen) door naar 2022. Daarnaast is de verwachting dat door de digitale transformatie de bestedingen vanaf 2022 zullen toenemen. In de komende jaarplannen zal hiermee rekening worden gehouden.

ALGEMENE THEMA'S

Duurzaamheid en Energie

Wat hebben we bereikt in 2021?

In 2021 hebben we gerealiseerd dat ons waterschap zeker vijftig procent energieneutraal werd met eigen opwekinstallaties op eigen grond. Of we ook vijftientig procent klimaatneutraal zijn valt over 2021 nog niet te zeggen: intern en op Unie van Waterschappen-niveau is nog volop gesprek gaande over wat klimaatneutraliteit inhoudt. Procesmatig stelden we in 2021 het beleidskader duurzaamheid bestuurlijk vast en werd de routekaart circulair Noorderzijvest afgerond (met vaststelling begin 2022). In het kielzog van de gesprekken over klimaatneutraliteit implementeerden we in 2021 nog geen CO₂-managementsysteem. Wel werd dit voorbereid.

Activiteiten 2021

- In 2021 werkten we volop aan de routekaart circulair Noorderzijvest en de routekaart klimaatneutraal Noorderzijvest. De laatste wacht nog op afsprakenkaders vanuit de Unie van Waterschappen. De routekaart circulair Noorderzijvest is gereed en volop gedeeld binnen de organisatie. Om goed grip te krijgen op de uitstoot van lachgas en methaan namen we zitting in de Community of Practice voor lachgas. Dit is een landelijke groep experts die inzichten, ervaringen en handelingsperspectieven met elkaar bespreken.
- In 2021 maakten we een begin met een meetprogramma voor broeikasgasemissies op de eigen zuiveringen. Inzicht is kennis.
- De plaatsing van zonnepanelen op zes zuiveringsterreinen is in 2021 afgerond en opgeleverd. Hiermee maakten we een belangrijke stap in de eigen opwek van duurzame energie. Daarnaast verkenden we enkele nieuwe kansen. Het onderzoek naar de beste verwaarding van ons biogas is afgerond. Vanuit de klimaatafspraken is er veel druk op vergrote productie van groen gas. Voor ons is dat ook een optie. Een andere resterende optie is het bouwen van een nieuwe warmtekrachtkoppeling. In 2022 vindt verdere besluitvorming hierover plaats.
- Met de totstandkoming van de grondstofstomenkaart ontstond in 2021 een eerste totaalinzicht in onze grondstof- en energiestromen. In 2021 besloten we om het concept van zelflevering te implementeren voor de koppeling tussen huidige warmtekrachtkoppeling en het hoofdkantoor. Verdergaande implementatie vergt meer onderzoek, mede verband houdende met de dolle energiemarkt in het derde en vierde kwartaal van 2021.
- In 2021 werd binnen de waterketenoverlegstructuren nadrukkelijker dan ooit het belang om minder hemelwater naar onze zuiveringen te brengen naar voren gebracht. In het bijzonder geldt dat voor hemelwater vanuit de stad Groningen naar rwzi Garmerwolde. Dit krijgt in de komende jaren zeker vervolg.

- De Regionale Energiestrategieën Drenthe 1.0 en de Regionale Energiestrategieën Groningen 1.0 zijn half 2021 opgeleverd en toegezonden aan het Planbureau voor Leefomgeving (PBL), dit betreft de weerslag van onze deelname aan de Regionale EnergieStrategieën (RES'en) in deze regio's.
- Overall moet ons waterschap rond duurzaamheid nog vele stappen maken, maar we zijn goed op weg! 2021 was een belangrijk jaar voor de verduurzaming van ons waterschap. Over de volle breedte van onze organisatie ontstonden mooie voorbeelden van circulariteit, van welbewust minder broeikasgassen uitstoten, van verdergaande samenwerkingen et cetera. Het wordt echt onderdeel van ons werk. De ontwikkelingen in het eigen beleid, nationale afspraken én de bredere maatschappelijke context hebben hierin geholpen.

Assetmanagement

Wat hebben we bereikt in 2021?

De organisatie werkt steeds meer op basis van assetmanagement. Voor steeds meer assetgroepen komen we tot transparante en voorspelbare investerings- en onderhoudsprogrammeringen. Hierbij zoeken we naar de optimale balans tussen kosten, prestaties en risico's, die binnen de vastgestelde risicokaders vallen. Zo proberen we de toenemende kosten voor het waterschap en de lastendruk voor de burger zo veel mogelijk te matigen, zonder op onze taakuitvoering in te boeten.

Assetmanagement is één van de drie ontwikkelsporen en daar is, net als in 2020, extra op ingezet. Zo stelden we versneld meerjareninvesterings- en onderhoudsprogrammeringen op. We maakten vooral gebruik van eigen kennis, expertise en data. Het grote voordeel was dat medewerkers direct betrokken zijn, eigen inbreng leveren en zich zo meer eigenaar van het resultaat voelen. Ook raken ze op deze manier gaandeweg vertrouwd met de principes van assetmanagement. Dit zetten we door in 2022.

Activiteiten 2021

- In 2021 werkten we aan het implementeren van het strategisch assetmanagementplan. Vanuit dit plan stelden we assetmanagementplannen per assetcategorie op. Een belangrijk uitgangspunt hierbij zijn de risicokaders, in de vorm van risicomatrixen. In 2021 actualiseerden we deze kaders en werden ze vastgesteld.
- In 2021 stelden we meerjareninvesteringsplannen en meerjarenonderhoudsplannen op. Dit deden we op basis van assetmanagementprincipes. Ook stelden we voor diverse assetcategorieën meerjareninvesterings- en onderhoudsprogramma's op. Hiermee raken we als organisatie verder in control en voorkomen we verrassingen.
- Op de top tien meest kritische assets voerden we conditiemetingen uit. De conditie van de assets diende als basis voor de meerjareninvesterings- en onderhoudsprogramma's. Daarom brachten we niet alleen van de top tien, maar van een groot aantal assets de condities in kaart. Van alle assets die zijn opgenomen in de programmering is de conditie nu bekend.
- In 2021 verbeterden we dashboards om te kunnen sturen op kosten, prestaties en risico's ten aanzien van assets. We werkten aan een bedrijfstransformatieplan. Hierin wordt de informatievoorziening voor assetmanagement meegenomen. Het verbeteren van dashboards maakt hiervan onderdeel uit.
- We implementeerden een verbeterde wijzigingsprocedure voor assets. De voorbereidende stappen zijn gezet. Het opstellen en implementeren realiseren we later.

- In 2021 koppelden we het onderhoudsbeheersysteem Ultimo aan procesautomatisering van rioolwaterzuiveringsinstallatie voor een verbetering van onderhoudssturing en storingsregistratie. We werkten aan een bedrijfstransformatieplan. Hierin namen we de informatievoorziening voor assetmanagement mee. Het koppelen van het onderhoudsbeheersysteem maakt hiervan onderdeel uit.

Innovatie

Wat hebben we bereikt in 2021?

In 2021 werkten we aan meerdere innovaties. Zowel eigen innovaties als ook aan bijdragen in innovatieve projecten met derden. Een niet uitputtend overzicht, her en der in dit jaarverslag worden innovaties ook benoemd, volgt hieronder:

Activiteiten 2021

- In 2021 hebben we onze deelname in het project op de rwzi Epe, van het waterschap Vallei en Veluwe, voor de productie van Kaamera (biologisch polymeer) uit Nereda slibkorrels, voortgezet.
- We namen deel aan het landelijk monitoringsprogramma van het RIVM voor onderzoek naar Covid-19 deeltjes in rioolwater dat op rioolwaterzuiveringen wordt aangevoerd. Het onderzoek is uitgebreid tot 4 bemonsteringsdagen per week en uitgevoerd met de geïnstalleerde specifieke bemonsteringsapparatuur per rwzi.
- In het programma Eems-Dollard 2050 wordt met Rijkswaterstaat en waterschap Hunze en Aa's innovatie duurzame dijkconcepten ontwikkeld en uitgevoerd.
- In juni hebben we onze zeedijken voor het eerst geïnspecteerd met de app die we hiervoor in 2020 hebben ontwikkeld. Deze app is een belangrijke stap voorwaarts in het uniform inspecteren en digitaal vastleggen van de inspectiegegevens. De ervaringen waren positief.
- Op digitaal gebied hebben we verschillende innovaties toegepast en zijn we bij pilots betrokken van het Waterschapshuis. Voorbeelden zijn een automatische registratie van uitgevoerd onderhoud, het signaleren van verschillen met behulp van satellietfoto's en het in 3D modelleren van keringen.
- Als één van de vijf partners in het Waterketen Onderzoek Noord innoveerden we ook in 2021 in een viertal thema's bij Wetsus:
 - Bodem: herplaatsing van organische reststoffen als organische stof in de bodem;
 - Geavanceerde waterzuivering: over nieuwe conceptuele zuiveringstechnieken;
 - Scheiden aan de bron, momenteel met name gericht op beheersing van antibioticaresistentie;
 - Online monitoring van de waterkwaliteit bij riooloverstorten en effluentlozingen op basis van genomica ('barcoding').

De eerste drie thema's worden doorgezet in 2022. Voor het vierde thema blijkt een praktische toepassing te ver weg. We overwegen om deelname in dit thema te beëindigen.

- We dragen bij aan het project klimaatregelen Euvelgunne. Dit project is gericht op afkoppelen en datagestuurde afvalwatertransport.
- We hebben subsidie gekregen van het Waddenfonds, NPG en Eemsdelta Green voor het project Regain. Betreft het uitvoeren van pilotonderzoek naar verwijdering van geneesmiddelen en hergebruik van gezuiverd water richting de industrie.
- Samen met de gemeente Groningen nemen we deel aan een initiatief van Noria Earth om met behulp van vangsystemen plastic afval uit het oppervlaktewatersysteem te halen.

- Voor de behandeling NH₄-rijk filtraat van de slibontwatering zijn we in het eerste kwartaal van 2021 in 1 week tijd succesvol overgeschakeld van een SHANAMMOX-bedrijfsvoering met een ontoereikende capaciteit naar een SHARON-bedrijfsvoering met slibretentie op volle capaciteit. Een voor zover bekend uniek concept dat naar tevredenheid leidt tot een hoog zuiveringsrendement.

- Onder meer vanuit de landelijke klimaatmonitor komt meer en meer focus op emissie van broeikasgassen. Ons waterschap nam in 2021 deel aan de Community of Practice rond lachgas, een extreem broeikasgas dat in grote hoeveelheden op onze zuiveringen wordt geproduceerd. Door informatie en kennis te delen ontstaat handelingsperspectief om deze emissies terug te dringen. In de komende jaren moeten we dat ook vormgeven.

2. KERNCIJFERS EN VERPLICHTE PARAGRAFEN

2.1 KERNCIJFERS

Kerncijfers				
Nr.	Item	eenheid	2021	2020
1	Balanstotaal	€ miljoen	294,1	311,1
2	Eigen Vermogen	€ miljoen	21,3	19
3	Weerstandsvermogen watersysteem (overschot)	€ miljoen	4,8	2,2
4	Weerstandsvermogen zuivering (overschot)	€ miljoen	5,7	6
5	Langlopende schulden *)	€ miljoen	228,0	243
6	Tarief watersysteem ingezetenen	€	95,0	90,98
7	Tarief verontreinigingsheffing	€	65,8	65,75
8	Waterschapsbelastingen	€ miljoen	72,8	70,2
9	Overige baten (inclusief onttrekking algemene reserve)	€ miljoen	20,8	21,1
10	Totaal lasten	€ miljoen	89,3	88,2
11	Resultaat	€ miljoen	4,3	3,1
12	Personeelskosten	€ miljoen	28,1	28,1
13	Goederen en Diensten	€ miljoen	36,9	35,5
14	Kapitaallasten	€ miljoen	24,3	24,2
15	Toevoeging aan voorzieningen/reserves	€ miljoen	0,1	0,4
16	Totaal lasten	€ miljoen	89,3	88,2
17	Bruto Investeringsuitgaven	€ miljoen	41,0	43,9
18	Bijdragen derden	€ miljoen	9,3	10,7
19	Netto investeringsuitgaven	€ miljoen	31,7	33,2
20	Aantal FTE's	FTE	298,7	299,3
21	Ziekteverzuim	%	4,5	3,8

Netto lasten (€ *1.000)

Nettolasten 2021 (bedragen x € 1.000)	Jaarrekening 2021	Gewijzigde begroting	Begroting 2021
Personeelskosten	28.107	27.797	29.020
Goederen en diensten	36.879	37.592	36.320
Kapitaallasten	24.258	24.255	24.683
Totaal lasten	89.244	89.644	90.023
Totaal baten	18.764	17.958	17.513
Netto lasten	70.480	71.686	72.510

Netto investeringsuitgaven (€*1000)

Netto investeringen 2021 (x € 1.000)	Jaarrekening 2021	Prognose Q3 rapportage	Begroting 2021
Bruto investeringsuitgaven	40.982	45.671	55.827
Bijdragen derden	9.273	9.584	11.191
Netto investeringsuitgaven	31.709	36.087	44.636

2.2 ONTWIKKELINGEN SINDS HET VORIGE BEGROTINGSJAAR

In deze paragraaf wordt ingegaan op interne en externe ontwikkelingen die sinds het vaststellen van het Jaarplan 2021 zich hebben voorgedaan. Daarnaast worden hier ook afwijkingen van de uitgangspunten en grondslagen zoals deze voor de begroting zijn gehanteerd besproken. Beleidsmatig is geen sprake van een koerswijziging ten opzichte van voorgaande jaren.

2.3 INCIDENTELE BATEN EN LASTEN

De volgende nagekomen/incidentele baten en lasten zijn verantwoord in de jaarrekening 2021 (totaal € 950.000)	
Baten en lasten voorgaande jaren (per saldo voordeel van € 170.000)	
Bijdrage North Water voor gemaakte kosten t/m 2021.	€ 170.000
Totaal	€ 170.000
Incidentele baten en lasten (per saldo een voordeel van € 780.000)	
	Bedrag
Eindafrekening levering energie i.v.m. teruglevering	€ 170.000
Dividenduitkering Nederlandse Waterschapsbank 2020 (begroot: € 500.000 / werkelijk: € 1.000.000)	€ 500.000
Dwangsom coöperatie Koninklijke Cosun UA	€ 50.000
Bijdrage provincie Rietproef	€ 30.000
Extra gemaakt kosten inzake de Rietproef	€ 30.000
Bijdrage COVID bemonstering	€ 612.000
Kosten en inzake COVID bemonstering	€ -612.000
Totaal	€ 780.000

2.4 ONTTREKKINGEN AAN RESERVES EN VOORZIENINGEN

Naast de algemene reserves en bestemmingsreserves voor tariefegalisatie heeft het waterschap een aantal overige bestemmingsreserves. Uit deze algemene en bestemmingsreserves is in 2021 in totaliteit € 2.016.098 onttrokken.

Per ultimo 2021 heeft het waterschap een voorziening voor arbeidsgerelateerde verplichtingen: pensioen en wachtgeld bestuur, voormalig personeel, ww-rechten voormalig personeel, rechten jubileumuitkering 25 en 40 jaar. In 2021 is in totaal € 327.066 aan de voorzieningen onttrokken. In de jaarrekening wordt het verloop van de reserves en voorzieningen nader toegelicht

2.5 WATERSCHAPSBELASTING

Tarieven

Heffing / Categorie	Heffingseenheid	2021	2020	% Mutatie
Watersysteemheffing				
Omslag gebouwd - buitendijks	in % WOZ-waarde	0,0140	0,0152	-8%
Omslag gebouwd - binnendijks	in % WOZ-waarde	0,0561	0,0607	-8%
Omslag ongebouwd - buitendijks	in € per ha	20,33	19,49	4%
Omslag ongebouwd - binnendijks	in € per ha	81,30	77,96	4%
Omslag ongebouwd – wegen	in € per ha	162,60	155,92	4%
Omslag natuur	in € per ha	6,67	6,89	-3%
Ingezetenenomslag	in € per woonruimte	94,98	90,98	4%
Verontreinigingsheffing				
Verontreinigingsheffing woningen	in € per v.e.	67,72	65,75	3%
Verontreinigingsheffing bedrijven	in € per v.e.	67,72	65,75	3%
Zuiveringsheffing				
Zuiveringsheffing woningen	in € per v.e.	67,72	65,75	3%
Zuiveringsheffing bedrijven	in € per v.e.	67,72	65,75	3%

Netto belastingopbrengsten

Waterschapsbelasting (bedragen x € 1.000)	Jaarrekening 2021	Gewijzigde begroting	Begroting 2021	Jaar- rekening 2020
Categorie				
Omslag gebouwd - buitendijks	66	66	80	83
Omslag gebouwd - binnendijks	23.468	23.049	22.477	23.208
Omslag ongebouwd - buitendijks	-	-	2	1
Omslag ongebouwd - binnendijks	7.961	7.925	7.754	7.501
Omslag ongebouwd – wegen	435	408	579	568
Omslag natuur	109	108	131	128
Ingezetenenomslag	13.519	13.584	13.138	12.784
Verontreinigingsheffing woningen	206	204	213	202
Verontreinigingsheffing bedrijven	269	262	156	214
Zuiveringsheffing woningen	21.400	21.103	20.735	20.511
Zuiveringsheffing bedrijven	5.333	5.121	5.327	4.974
Totaal belastingopbrengst	72.766	71.830	70.591	70.175

Ten opzichte van de begroting is er een voordelig resultaat van € 2,2 miljoen. Dit resultaat bestaat uit:

1. Belastingopbrengsten uit voorgaande jaren (€ 0,6 miljoen voordelig resultaat). Dit wordt op hoofdlijnen verklaard door:
 - een hogere opbrengst voor de categorieën ingezetenen en ongebouwd (€ 0,1 miljoen).
 - een hogere opbrengst voor gebouwd (€ 0,3 miljoen), de verwachte WOZ waardestijging is hoger geweest dan waar in de raming rekening mee is gehouden.
 - een hogere opbrengst op de verontreinigingsheffing bedrijven en zuiveringsheffing woningen, onder andere in verband met meer geloosde vervuilingseenheden dan geraamd (€ 0,2 miljoen).

2. Belastingopbrengsten 2021 (€ 1,7 miljoen voordelig resultaat). Dit wordt hoofdzakelijk verklaard door:
 - een hogere opbrengst voor de categorie gebouwd als gevolg van hogere WOZ waarden dan geraamd (€ 0,6 miljoen).
 - een hogere opbrengst voor de categorieën ingezetenen (€ 0,4 miljoen) als gevolg van een hoger aantal opgelegde heffingseenheden.
 - een hogere opbrengst op de verontreinigingsheffing bedrijven en zuiveringsheffing woningen (€ 0,2 miljoen). Dit heeft met name te maken met een hoger aantal opgelegde heffingseenheden naar aanleiding van interne controles.
 - een lagere opbrengst voor de categorieën ongebouwd en zuiveringsheffing bedrijven (€ 0,1 miljoen). Voor de categorie ongebouwd wordt dit met name veroorzaakt door verschuivingen tussen categorieën ten opzichte van de begroting.

3. De kwijtschelding komt lager uit dan begroot (€ 0,4 miljoen). Op basis van de ontwikkeling van de afgelopen jaren en de coronapandemie was rekening gehouden met een behoorlijke stijging ten opzichte van 2020. Nu blijkt dat deze stijging niet is uitgekomen.

Kwijtschelding en oninbare bedragen

Op grond van de Invorderingswet kan aan belastingplichtigen, die niet in staat zijn anders dan met buitengewoon bezwaar hun belastingaanslag geheel of gedeeltelijk te betalen, gehele of gedeeltelijke kwijtschelding worden verleend. Hiertoe heeft het algemeen bestuur besloten, net als de meeste andere waterschappen. De norm is gesteld op 100%. Dit houdt in dat in de regel kwijtschelding wordt verleend aan belastingplichtigen met een inkomen op of onder het bijstandsniveau. Kwijtschelding beperkt zich tot de verontreinigingsheffing, de zuiveringsheffing en de watersysteemheffing ingezetenen. Voor de watersysteemheffing gebouwd, ongebouwd en natuurterreinen is geen kwijtschelding mogelijk omdat het bezit van woningen, gebouwen, ongebouwd en natuurterreinen vermogen veronderstelt.

Het aantal toe te kennen/reeds toegekende verzoeken ten opzichte van 2020 is gestegen. Bij de afhandeling van de verzoeken wordt in de meeste gevallen samengewerkt met de Groninger gemeenten. Ten opzichte van de begroting is het bedrag voor kwijtschelding ca. € 0,4 miljoen lager uitgevallen. Ten opzichte van de begroting is het bedrag voor oninbare bedragen € 0,3 miljoen lager uitgevallen voor het jaar 2021. Jaarlijks wordt per ultimo boekjaar de voorziening voor dubieuze belastingopbrengsten op het gewenste niveau gebracht op basis van de door het Noordelijk Belastingkantoor opgeleverde informatie. Dit heeft geleid tot een dotatie aan deze voorziening van ruim € 0,4 miljoen. De voorziening is gebaseerd op ervaringscijfers van voorgaande jaren. Hierbij is geen rekening gehouden met mogelijke corona-effecten. Het afgelopen jaar zijn deze effecten op de invordering nog niet zichtbaar geweest. We houden er rekening mee dat de komende jaren extra oninbaarheid moet worden geboekt als gevolg van de corona. Op dit moment kunnen we deze extra last nog niet kwantificeren.

2.6 WEERSTANDSVERMOGEN

Weerstandsvermogen

In september 2016 heeft het algemeen bestuur het beleid met betrekking tot het weerstandsvermogen, het risicomanagement, de reserves en de voorzieningen vastgesteld. Het beleid omvat een beschrijving van de risicomethodiek, de wijze waarop het weerstandsvermogen om de risico's te kunnen afdekken wordt bepaald en beleid over de vorming en besteding van de reserves en voorzieningen. In het beleid is vastgelegd dat de algemene reserve wordt gezien als bron voor de weerstandscapaciteit. De ruimte in het verhogen van belastingtarieven wordt niet aangemerkt als bron voor de weerstandscapaciteit.

Voor het bepalen van de omvang van het weerstandsvermogen is het van belang die risico's te benoemen die anderszins niet zijn te ondervangen, ofwel risico's die niet afgedekt kunnen worden door middel van verzekeringen (overdraagbare risico's aan derden), voorzieningen of onvoorzien. Jaarlijks vindt deze inventarisatie plaats bij zowel de kaderbrief als bij het jaarplan. Bij het opstellen van het jaarverslag worden nieuwe en bestaande financiële risico's beoordeeld. Dit betreft operationele risico's die voortkomen uit het handelen van het waterschap, uit claims en schades en waarvoor ultimo het jaar geen voorziening is getroffen omdat het onvoldoende zeker is dat het risico zich gaat voordoen.

In de risicoparagraaf in de bijlage zijn deze risico's opgenomen. In totaal betreft het een financieel risico van maximaal € 4,0 miljoen. Uitgaande van een risicobenadering (niet alle risico's doen zich gelijktijdig voor) is de inschatting dat de exploitatiekosten tussen € 0,4 - 1,0 miljoen bedragen. Deze komen nog ten laste van de algemene reserve (in de toekomst).

Algemene reserves / kostendrager (bedragen × € 1.000)	Watersysteem- beheer	Zuiverings- beheer	Totaal
Stand per 1 januari 2021	3.590	4.628	8.218
Toevoeging / Onttrekking per 1 januari 2021	1.239	1811	3.050
Aanwending algemene reserves 2021	-22	-1.898	-1.920
Stand per 31 december 2021	4.807	4.541	9.348
Mutatie resultaat 2021	2.681	1.621	4.302
Stand 31 december 2021 incl. resultaat 2021	7.488	6.162	13.650

Bij het jaarplan 2022 is de gewenste minimale omvang van het weerstandsvermogen bepaald op € 3,2 miljoen voor beide taken gezamenlijk. Voor de taak watersysteem bedraagt de minimale omvang € 2,7 miljoen en voor de taak zuivering is dit € 0,5 miljoen.

Ultimo 2021, na verwerking van het resultaat 2021, is de werkelijke stand € 7,5 miljoen voor watersysteem en € 6,2 miljoen voor zuiveren. Het resultaat 2021 is opgenomen conform het voorstel bestemming resultaat 2021. Bestuurlijke besluitvorming over de bestemming vindt plaats bij de behandeling van het jaarverslag 2021.

Kostendragers (bedragen × € 1.000)	Stand per 1 januari 2022	Benodigde weerstandvermogen	Tekort (-) Overschot (+)
Watersysteembeheer	7.488	2.679	4.809
Zuiveringsbeheer	6.162	537	5.625
Totaal kostendragers	13.650	3.216	10.434

Voor beide taken is het beschikbare weerstandvermogen meer dan voldoende. In het beleid is vastgesteld dat het weerstandvermogen mag variëren tussen de 0,8 en 1,2 maal de benodigde capaciteit. Afgezet tegen de minimum norm van 0,8 maal de benodigde capaciteit is voor beide taken een vrije ruimte van respectievelijk € 4,8 miljoen en € 5,6 miljoen.

Voorstel bestemming van het resultaat 2021

Het algemeen bestuur geeft een bestemming aan het resultaat 2021. In afwachting van de besluitvorming is het resultaat ad € 4.302.000 afzonderlijk op de balans opgenomen als onderdeel van het eigen vermogen. Het waterschap heeft één bestemmingsreserve die op het noodzakelijke prijspeil worden gehouden door middel van het toevoegen van rente. Het betreft de reserve Gemaal De Slokkert.

Voorstel bestemming resultaat 2021 (bedragen × € 1.000)	Watersysteem beheer	Zuiverings- beheer	Totaal
Betreft:			
Rentetoevoeging bestemmingsreserve De Slokkert	11	-	11
Algemene reserve (per saldo)	2.670	1.621	4.291
Totaal	2.681	1.621	4.302

2.7 FINANCIERING

De paragraaf financiering is in samenhang met het treasurywet op basis van artikel 108 van de Waterschapswet een belangrijk instrument voor het transparant maken en daarmee sturen, beheersen en controleren van de treasuryfunctie.

Ontwikkeling van de rente

De tarieven in de geld- en kapitaalmarkt bevinden zich nog steeds op een historisch laag niveau. In de begroting 2021 was rekening gehouden met 1% rente op het verwachte financieringstekort. In 2021 is geen aanvullende financiering nodig geweest, omdat in 2020 een langlopende lening is afgesloten die voor een langere periode in de financieringsbehoefte kon voorzien. Het rentepercentage van deze lening ligt lager dan 1%.

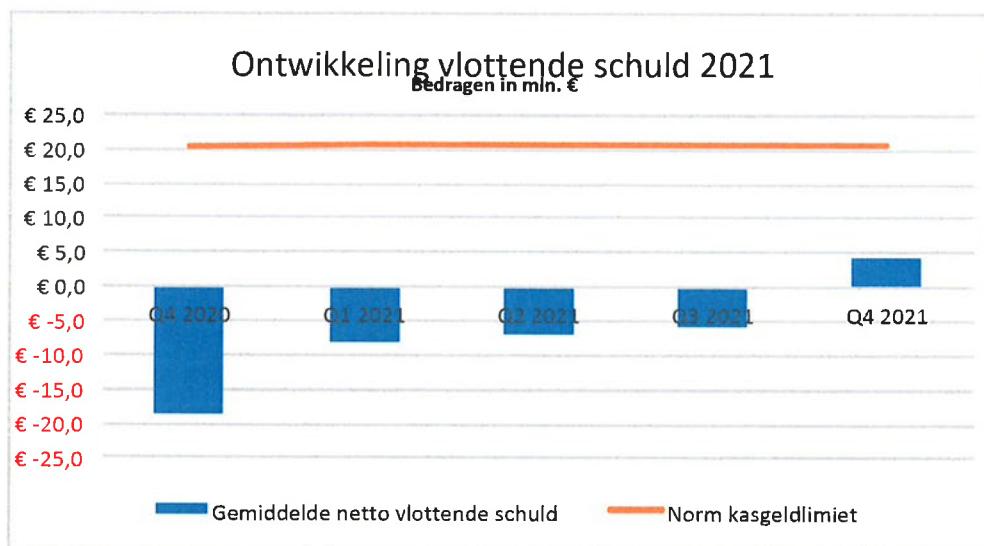
Liquiditeit

Op basis van een geraamd financieringstekort in 2021 van € 28,3 miljoen en de voorgenomen investeringen 2021, was in het jaarplan 2021 geen rekening gehouden met het aantrekken van (een) nieuwe lening(en). Dit komt met name door lagere investeringsuitgaven in 2020 dan verwacht en het afsluiten van een langlopende lening in 2020, die het financieringstekort voor heel 2021 heeft kunnen afdekken.

Kasgeldlimiet

Volgens de wet FIDO mag maximaal 23% van de begroting met kortlopende geldleningen en of via krediet in rekening courant worden gefinancierd. De kasgeldlimiet beperkt het renterisico op de korte financiering. De voor 2021 vastgestelde kasgeldlimiet bedroeg € 20,7 miljoen. Dit betekent dat, voor de duur van maximaal twee kwartalen achtereen, de kasgeldlimiet mag worden overschreden. Door het afsluiten van een langlopende lening in mei 2020 is er geen sprake geweest van een overschrijding van de kasgeldlimiet. In onderstaande grafiek is een verloop van de kasgeldlimiet zichtbaar gemaakt.

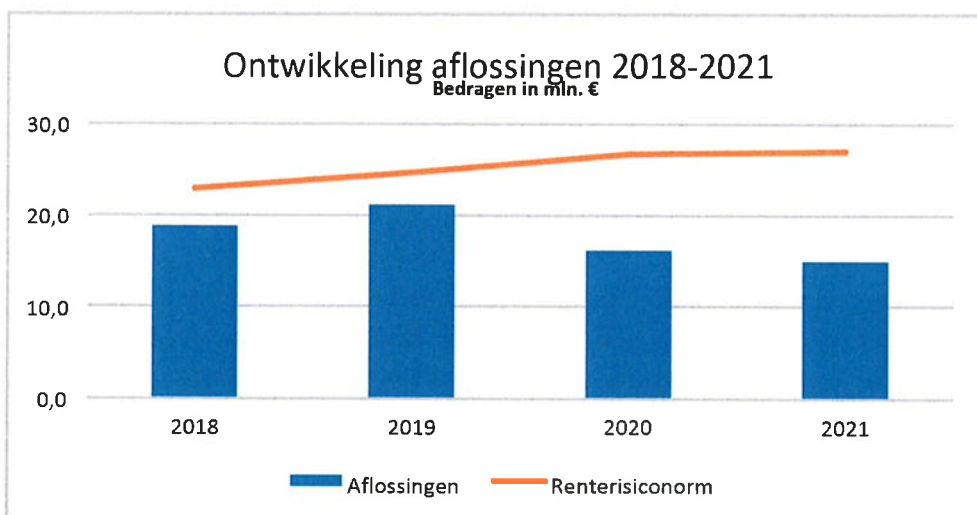
Grafiek Ontwikkeling vlottende schuld

Renterisiconorm

De renterisiconorm geeft de beperking weer voor de lange schuldpositie en heeft als doel om het renterisico bij herfinanciering te beheersen. De norm voor de waterschappen is 30% van het begrotingstotaal, oftewel voor 2021 een renterisiconorm van € 27,0 miljoen. De herfinancieringsbehoefte, de aflossing op bestaande vaste geldleningen, bedroeg € 14,9 miljoen. Hiermee bleef het waterschap binnen de renterisiconorm in 2021.

Grafiek Ontwikkeling aflossingen

Schatkistbankieren

Decentrale overheden moeten overtollige middelen, boven een vastgestelde drempel, afstorten bij het ministerie van Financiën. Het toetsen of de regeling op de juiste wijze wordt uitgevoerd, vindt plaats op kwartaalbasis. Tot 1 juli 2021 was de drempel 0,75% van de begroting en na 1 juli 2021 is de drempel verhoogd naar 2% van de begroting. Deze drempel is in 2021 niet overschreden.

2.8 VERBONDEN PARTIJEN

De paragraaf verbonden partijen geeft inzicht in de bestuurlijke participaties van Noorderzijvest. Verbonden partijen zijn externe organisaties waarin we een bestuurlijk en een financieel belang hebben. Via deze paragraaf wordt een overzicht gegeven van de verschillende verbonden partijen.

Gemeenschappelijke regeling met Waterschap Hunze en Aa's

Openbaar, bestuurlijk en financieel belang

Tussen Waterschap Hunze en Aa's en Waterschap Noorderzijvest wordt samengewerkt ten aanzien van een aantal benoemde activiteiten op het terrein van de afvalwaterinzameling, afvalwaterzuivering, ontwateren en verwerking van slib, laboratoriumwerkzaamheden, het sluiten van (dijk)cupures en de beheerkosten van het fonds oude leidingen. Hiertoe is een gemeenschappelijke regeling aangegaan. Het aandeel van waterschap Noorderzijvest bedraagt vanaf 1 januari 2017 57% voor de zuiveringstaken. Voor laboratoriumwerkzaamheden bedraagt het aandeel 45%.

Doelstellingen en ontwikkelingen

In 2021 is een nieuwe verdeling van het aandeel in de zuiveringstaak en voor de laboratoriumwerkzaamheden vastgesteld. Met ingang van 2022 bedraagt het aandeel van waterschap Noorderzijvest 58% voor de zuiveringstaken en 45% voor de laboratoriumwerkzaamheden.

Financiële situatie verbonden partij

- Ontvangst bijdrage van Waterschap Hunze en Aa's € 9,2 miljoen (begroting 2021).
- Betaling bijdrage aan Hunze en Aa's € 1,6 miljoen (begroting 2021).

Bovenstaande zijn vaste prijsafspraken die voorafgaand aan het jaar worden gemaakt. Er kan een beroep worden gedaan op een hardheidsclausule bij onvoorziene omstandigheden.

Stand Fonds Oude Leidingen: € 5,7 miljoen (31-12-2021)

Gemeenschappelijke Regeling Noordelijk Belastingkantoor

Openbaar, bestuurlijk en financieel belang

Het Noordelijk Belastingkantoor is een samenwerking op het gebied van belastingen in de drie noordelijke provincies. Het Noordelijke Belastingkantoor behartigt de belangen op gebied van heffing en invordering van belastingen en de uitvoering van de Wet waardering onroerende zaken. Het is een gemeenschappelijke regeling in de vorm van een bedrijfsvoeringsorganisatie, die is aangegaan door de drie noordelijke waterschappen en de gemeente Groningen. Het procentuele aandeel van Waterschap Noorderzijvest in de begroting 2021 van het Noordelijk Belastingkantoor bedraagt 13,4%. Iedere deelnemer heeft 1 stem in het bestuur.

Doelstellingen en ontwikkelingen

Eén van de doelstellingen die ten grondslag ligt aan de oprichting van deze gemeenschappelijke regeling, betreft het verlagen van de perceptiekosten van de heffing en invordering van de waterschapslasten. Daarnaast is het borgen van de continuïteit en het verbeteren van de kwaliteit een belangrijk uitgangspunt. Dit alles is mogelijk door bundeling van kennis, kwaliteit en kwantiteit van de deelnemers. De strategie voor de langere termijn is om uit te groeien tot een belastingkantoor voor alle lokale overheden.

Financiële situatie verbonden partij

- Eigen vermogen € 0,3 miljoen (jaar 2021).
- Vreemd vermogen € 5,2 miljoen (jaar 2021).
- Resultaat 2021 € 0,0 miljoen (jaar 2021).
- Totaal begroting 2021 € 15,2 miljoen.

Gemeenschappelijke regeling het Waterschapshuis

Openbaar, bestuurlijk en financieel belang

Het Waterschapshuis is opgericht om op het gebied van Informatie- en Communicatietechnologie producten te ontwikkelen die voorzien in een brede gezamenlijke behoefte, waarmee samenwerking wordt beoogd tussen waterschappen en andere overheden. Onder regie van het Waterschapshuis spannen de waterschappen zich in om de kwaliteit van de digitale dienstverlening voor en naar burgers en bedrijven te verbeteren en om daarin een kostenbesparing op de ICT uitgaven te bewerkstelligen. Het is een expertinstituut en serviceorganisatie voor waterschappen. Het algemeen bestuur van Het Waterschapshuis bestaat uit zoveel leden als er waterschappen aan de regeling deelnemen. Alle waterschappen die aan het Waterschapshuis deelnemen, zijn als eigenaar verantwoordelijk voor de instandhouding van het Waterschapshuis. Alleen de waterschappen die ook aan een bepaald programma of project deelnemen dragen als opdrachtgever de kosten en risico's van dat programma of project. De totale bijdrage van Waterschap Noorderzijvest bedraagt € 0,8 miljoen (begroting 2021) maar kan per jaar verschillen in verband met projecten. Per jaar wordt achteraf afgerekend op basis van werkelijke kosten.

Doelstellingen en ontwikkelingen

Door toenemend transparantie en control verandert de vraagstelling en de wens voor informatie en ondersteuning. Om de realisatie van de digitale transformatie bij de waterschappen te ondersteunen, heeft Het Waterschapshuis een nieuwe koers ingezet als verbinder tussen de waterschappen. Daarnaast, zoals in de tussentijdse evaluatie Het Waterschapshuis 2.0 is verwoord, moet een impuls gegeven worden aan de kwaliteit van Het Waterschapshuis organisatie en haar gebruikte tooling.

Financiële situatie verbonden partij

- Eigen vermogen € 0,0 miljoen (jaar 2021).
- Vreemd vermogen € 0,3 miljoen (jaar 2021).
- Resultaat 2021 € 0,0 miljoen (jaar 2021).
- Totaal begroting 2021 € 24,6 miljoen.

De Nederlandse Waterschapsbank N.V.

Openbaar, bestuurlijk en financieel belang

De Nederlandse Waterschapsbank is opgericht om zorg te dragen voor een goede financiële dienstverlening aan de overheidssector. De Nederlandse Waterschapsbank levert diensten op het gebied van betalingsverkeer, kredietverlening en consultancy. Hoofdoelstelling is het zo goed en goedkoop mogelijk financieren van de Nederlandse publieke sector. Waterschap Noorderzijvest bezit ruim 2% van de aandelen. Het aandelenbezit van Waterschap Noorderzijvest, verantwoord onder de financiële vaste activa, bedraagt € 154.000.

Doelstellingen en ontwikkelingen

Over de boekjaren 2019 en 2020 is in 2021 dividend uitgekeerd.

Financiële situatie verbonden partij

- Eigen vermogen € 1.827 miljoen (jaar 2020)
- Vreemd vermogen € 104.729 miljoen (jaar 2020)
- Resultaat 2020 € 81 miljoen (jaar 2020).

N.V. Groninger Monumenten Fonds

Openbaar, bestuurlijk en financieel belang

Het Groninger Monumentenfonds waarborgt door middel van een gezonde exploitatie het behoud van het monumentale erfgoed van Groningen stad en provincie. Het voormalige Waterschapshuis in Onderdendam is destijds ingebracht door Waterschap Noorderzijvest. Waterschap Noorderzijvest bezit momenteel (januari 2021) 4% van het geplaatste aandelenkapitaal. Het aandelenbezit van Noorderzijvest, verantwoord onder de financiële vaste activa, bedraagt € 110.000. In 2021 heeft Waterschap Noorderzijvest een eenmalige bijdrage verstrekt van € 16.000.

Doelstellingen en ontwikkelingen

Het doel van de NV is om in het belang van stads- en dorpsherstel registergoederen te behouden en te verwerven. Monumenten die geen woonfunctie hebben zijn steeds moeilijker te behouden. Dat is waar het Groninger Monumentenfonds zich hard voor maakt. In het beleidsplan 2018-2021 van het Groninger Monumentenfonds is opgenomen dat het Groninger Monumentenfonds de positie wil verstevigen. De portefeuille (aantal objecten) moet groter met een betere mix van meer en minder rendabele panden. Hierbij richt het Groninger Monumentenfonds zich voornamelijk op de stad Groningen. Het merendeel van de monumenten in beheer van NV van het Groninger Monumentenfonds hebben een horeca of aan de horeca gerelateerde functie. Mede door de huidige coronacrisis en de daarmee samenhangende maatregelen heeft de NV momenteel liquiditeitsproblemen, vanwege het achterblijven van de huurinkomsten.

Financiële situatie verbonden partij

- Eigen vermogen € 2,9 miljoen (jaar 2020)
- Vreemd vermogen € 2,2 miljoen (jaar 2020)
- Resultaat 2020 - € 0,108 miljoen (jaar 2020).

Unie van Waterschappen

Openbaar, bestuurlijk en financieel belang

De Unie van Waterschappen ondersteunt de leden op het gebied van beleidsontwikkeling, belangenbehartiging en de lobby bij o.a. ministeries, het parlement en de Europese Unie. De waterschappen werken aan duurzaam waterbeheer. De Unie van Waterschappen heeft een leidende positie in de strategische discussie over regionaal waterbeheer. Ieder waterschap heeft 1 stem. De jaarlijks bijdrage (contributie en bijdragen aan landelijke projecten) bedraagt ongeveer € 430.000 miljoen (jaar 2021).

Doelstellingen en ontwikkelingen

De Unie van Waterschappen ontwikkelt een visie, structuur en werkwijzen om samen te werken aan droge voeten, schoon water en voldoende water en is een toonaangevende speler met expertise op het gebied van regionaal waterbeheer. De Unie van Waterschappen speelt een belangrijke rol in de complexe omgeving van verschillende bestuurslagen en belangen. Door de kennis en kunde van de waterschappen te delen, stimuleert het ontstaan van vernieuwende initiatieven en waardevolle netwerken.

Financiële situatie verbonden partij

- Eigen vermogen € 2,0 miljoen (jaar 2020)
- Vreemd vermogen € 15,5 miljoen (jaar 2020)
- Resultaat 2020 € 0,2 miljoen (jaar 2020).

Overige verbonden partijen

Stichting Toegepast Onderzoek Waterbeheer (STOWA)

STOWA is het kenniscentrum van de regionale waterbeheerders (veelal de waterschappen) in Nederland. Jaarlijkse bijdrage van Waterschap Noorderzijvest is € 175.000 (bijdrage 2021).

Gemeenschappelijke regeling IBA's

Voor de aanleg, het beheer, onderhoud en instandhouding van systemen voor de Individuele Behandeling van Afvalwater (IBA's) is een samenwerkingsverband aangegaan met enkele gemeenten. Waterschap Noorderzijvest heeft een eenmalige bijdrage in de investeringskosten geleverd en zorgt voor het beheer en onderhoud van de IBA's. Begroot bedrag 2021 € 161.000.

Stichting De Groninger Poldermolens

Stichting De Groninger Poldermolens is juridisch eigenaar van 17 poldermolens en 1 korenmolen. De Groninger Poldermolens beschouwt zich als beheerder van het erfgoed (poldermolens) van Waterschap Noorderzijvest. Een aantal molens hebben een directe functie ten behoeve van het in stand houden van de waterpeilen en vormen onderdeel van het peilbeheer van het Waterschap Noorderzijvest. Een aantal andere molens hebben een ondersteunende functie in het peilbeheer. Bijdrage in 2021 was € 136.000.

Vereniging werken voor Waterschappen

Eind 2018 is de Vereniging Werken voor Waterschappen (VWvW) opgericht, omdat vanaf 1 januari 2020 de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren van kracht is. De VWvW onderhandelt voor een CAO namens de waterschappen. Waterschap Noorderzijvest heeft 2 stemmen in de ledenvergadering (± 3% van totaal). Bijdrage in 2021 was € 11.710.

Overige samenwerkingsverbanden

Met betrekking tot enkele rioolwaterzuiveringsinstallaties tussen Waterschap Noorderzijvest en Waterschap Fryslân is een beheerovereenkomst afgesloten, waarin sinds het jaar 2000 afspraken zijn vastgelegd over het beheer en de verdeling van kosten.

In een convenant, opgesteld door Waterschap Reest en Wieden (nu waterschap Drents Overijsselse Delta) en Waterschap Noorderzijvest, zijn afspraken vastgelegd over de verdeling van de kosten voor het transporteren van grensoverschrijdend afvalwater. Gedurende het jaar 2000 tot en met 2016 werden overeenkomstig dit convenant de kosten onderling verrekend. Met ingang van 1 januari 2017 is dit convenant omgezet in een overeenkomst, waarin is vastgelegd op welke wijze partijen gezamenlijk het formele beheer over de betreffende rioolwaterzuiveringsinstallatie hebben geregeld. In het zogenaamde 'Waterakkoord Noord', aangegaan met andere overheden, zijn afspraken vastgelegd over de verdeling van het IJsselmeerwater, verdeling van de kosten en onderlinge informatievoorziening.

Samenwerking in de waterketen

In 2011 hebben dertig gemeenten, waterschappen en waterbedrijven in de regio Groningen-Drenthe afspraken gemaakt over samenwerken in de waterketen. Doel is de riolering, waterzuivering en drinkwatervoorziening beter op elkaar af te stemmen en taken in gezamenlijkheid uit te voeren. In 2014 is een besluit genomen over deelname aan het regionaal opgestelde samenwerkingsovereenkomst Waterketen Groningen / Noord-Drenthe. In deze overeenkomst zijn afspraken gemaakt over projecten die op regionale schaal belegd en uitgevoerd moeten worden en wat de rol van de deelnemende partners, waaronder ons waterschap, hierin is. Naast deze afspraken zijn er waterakkoorden vastgesteld met vijf samenwerkingsclusters. In deze clusters werken gemeenten, waterschap(en) en drinkwaterbedrijven samen in projecten die aantoonbaar scoren op drie doelen, namelijk: kosten, kwaliteit en kwetsbaarheid. In de jaren tot 2020 vindt gefaseerde uitvoering van alle afspraken plaats die zowel op regionaal niveau als in de clusters zijn gemaakt. De uitvoering van alle projecten op regionaal niveau is belegd bij een aangestelde waterregister

2.9 BEDRIJFSVOERING

Bezetting

Onderdeel	Jaarplan 2022	werkelijke bezetting 2021	werkelijke bezetting 2020
Staf + Management	88	82	76
Waterveiligheid, Voldoende en gezond water	158	159	158
Zuiveren	64	58	64
Totaal Noorderzijvest	310	299	298

Het aantal fte's van Waterschap Noorderzijvest is in 2021 licht afgenomen met 0,64 fte ten opzichte van het voorgaande jaar. De werkelijke bezetting is 298,69 fte ultimo 31 december 2021. In het jaarplan 2021 was gerekend met gemiddeld 310,04 fte.

Ziekteverzuim

Jaar	Ziekteverzuim
2021	4,5%
2020	3,8%
2019	4,7%
2018	5,7%
2017	4,7%
2016	4,4%

Het gemiddelde ziekteverzuimpercentage is over 2021 uitgekomen op 4,5% (exclusief zwangerschap en inclusief langdurig verzuim). De stijging past in het landelijk beeld van stijging van het ziekteverzuim. In het eerste half jaar van 2021 was het verzuim op hetzelfde niveau als 2020, vanaf het derde kwartaal van 2021 is het kort verzuim toegenomen. Deze stijging wordt met name veroorzaakt door Covid-gerelateerde klachten.

2.10 EMU SALDO

Het EMU saldo is het saldo van inkomsten en uitgaven van de overheid (inclusief decentrale overheden). De landen die meedoen aan de Economische en Monetaire Unie (EMU) hebben afspraken gemaakt over het op orde houden van de overheidsfinanciën. Eén van deze afspraken heeft betrekking op het begrotingstekort van landen, oftewel het EMU-tekort dat maximaal 3% van het Bruto Binnenlands Product (BBP) mag bedragen. Voor decentrale overheden bedroeg de EMU-ruimte 0,3% van het BBP, waarbij geen verdere onderverdeling is gemaakt naar provincies, gemeenten en waterschappen. Daardoor kan geen referentiewaarde per waterschap worden vastgesteld.

Opbouw van het EMU-saldo

EMU-saldo (bedragen × € 1.000)	Jaarrekening 2021	Begroting 2021	Jaarrekening 2020
Opbouw van het EMU-saldo			
1. EMU-exploitatiesaldo	2.286	-1.920	597
2. Invloed van investeringen			
Bruto investeringsuitgaven	-43.673	-58.821	-46.498
Investeringsubsidies en bijdragen	9.273	11.191	10.686
Verkoop van materiële en immateriële activa	-	0	-
Afschrijvingen	20.397	20.835	20.160
	-14.003	-26.795	-15.652
3. Invloed voorzieningen			
Toevoegingen aan de voorzieningen t.l.v. exploitatie	72	60	431
Onttrekkingen aan de voorzieningen t.b.v. exploitatie	-	-	-
Onttrekkingen rechtstreeks uit voorzieningen	-327	-347	-564
Externe vermeerderingen	-	-	-
	-255	-287	-133
4. Deelnemingen en aandelen			
Boekwinst	-	-	-
Boekverlies	-	-	-
Totaal EMU-saldo	-11.972	-29.002	-15.188

In de Jaarrekening bedraagt het EMU-saldo € 12,0 miljoen negatief. In de begroting was - € 29,0 miljoen opgenomen.

Het verschil van € 17,0 miljoen is als volgt te verklaren:

- Een positief EMU-exploitatiesaldo (+ € 4,2 miljoen)
- Lagere investeringsubsidies en bijdragen (- € 1,9 miljoen)
- Lagere investeringen (+ € 15,1 miljoen)
- Lagere afschrijvingen dan geraamd (- € 0,4 miljoen)

Op grond van de Wet HOF behoort tot het EMU-saldo van een waterschap ook zijn aandeel in de EMU-saldi van de gemeenschappelijke regelingen, waarin wordt deelgenomen. Dat betekent dat in principe in de jaarrekening 2021 in het gerealiseerde EMU-saldo ook het aandeel van de gerealiseerde EMU-saldi van gemeenschappelijke regelingen zouden moeten worden opgenomen. Dit is in deze jaarrekening niet meegenomen, omdat de vaststelling van de jaarrekeningen van de gemeenschappelijke regelingen, te weten Noordelijk Belastingkantoor en het Waterschapshuis, nog niet heeft plaats gevonden.

3. JAARREKENING

3.1 BALANS

Balans

Activa (bedragen x € 1.000)	31-12-21	31-12-20
Vaste activa		
Immateriële vaste activa (1)	18.069	17.840
Materiële vaste activa (2)	236.535	223.139
Financiële vaste activa (3)	264	264
	254.868	241.243
Vlottende activa		
Liquide middelen (4)	8.226	30.768
Kortlopende vorderingen (5)	20.616	28.482
Overlopende activa (6)	10.348	10.599
	39.190	69.849
Totaal activa	294.058	311.092

Passiva (bedragen x € 1.000)	31-12-21	31-12-20
Eigen vermogen (7)		
Algemene reserve	10.017	8.220
Overige bestemmingsreserve	6.940	7.690
Nog te bestemmen resultaat	4.302	3.062
	21.259	18.972
Voorzieningen (8)	3.335	3.590
Vaste schulden (9)	227.918	242.839
Kortlopende schulden		
Netto vlottende schulden (10)	34.140	34.355
Overlopende passiva (11)	7.406	11.336
	41.546	45.691
Totaal passiva	294.058	311.092

3.2 WAARDERINGSGRONDSLAGEN

Grondslagen van waardering en bepaling van het resultaat

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de Regeling Beleidsvoorbereiding en Verantwoording Waterschappen (RBVW) en het Waterschapsbesluit (hoofdstuk 4).

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Algemeen

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar het waterschap zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard gaat met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Voor zover niet anders vermeld worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Immateriële vaste activa

Immateriële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met lineair berekende afschrijvingen. Onder immateriële vaste activa zijn activa opgenomen die niet stoffelijk van aard zijn. Het betreft met name de uitgaven in verband met onderzoek en ontwikkeling, bijdragen aan activa in eigendom van openbare lichamen, bijdrage aan activa in eigendom van overheden en overig. De afschrijvingstermijnen van de immateriële vaste activa zijn als volgt:

Activasoort	Afschrijvingstermijnen
Onderzoek en ontwikkeling	5 jaar
Bijdrage aan activa in eigendom van openbare lichamen	5 jaar
Bijdrage aan activa in eigendommen van overheden *)	5 jaar
Overige	facultatief

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijging- of vervaardigingsprijs verminderd met ontvangen subsidies, bijdragen van derden en bijdragen uit reserves en/of voorzieningen en onder aftrek van cumulatieve afschrijvingen, gebaseerd op de economische levensduur en rekening houdend met eventuele restwaarde. Afschrijvingen vinden lineair plaats vanaf het moment van ingebruikname. De afschrijvingstermijnen zijn vastgelegd in het door het algemeen bestuur vastgestelde financieel beleid. Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere 'vermindering' van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is. De afschrijvingstermijnen van de materiële vaste activa zijn als volgt:

Activasoort	Afschrijvingstermijnen
Gronden en terreinen *)	facultatief
Vervoermiddelen en Werktuigen	7 jaar
Overige materiële vaste activa *)	facultatief
Bedrijfsgebouwen	40 jaar
Primaire waterkeringen	35 jaar
Watergangen en kunstwerken	25 jaar
Gemalen watersysteembeheer	30 jaar
Zuiveringstechnische werken – slibverwerkingsinstallaties	30 jaar
Zuiveringstechnische werken – transportsysteem	30 jaar
Zuiveringstechnische werken – zuiveringsinstallaties	30 jaar
Vaarwegen, bruggen en havens	25 jaar
Oevers en kaden	25 jaar

Vaste activa in onderhanden werk

De onderhanden werken (investeringen die nog niet zijn afgerond en waarop nog niet wordt afgeschreven) worden gewaardeerd tegen de aanschaf- of vervaardigingsprijs verminderd met ontvangen subsidies.

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de kost- of verkrijgingsprijs of tegen de marktwaarde als deze (duurzaam) lager is dan de kost- of verkrijgingsprijs. Duurzame waardeverminderingen op balansdatum moeten onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking worden genomen. De afboeking wordt ongedaan gemaakt zodra de oorzaken van de waardevermindering niet meer bestaan. Voor bestaande risico's van toekomstige waardeverminderingen vormt het waterschap voorzieningen. Dergelijke voorzieningen moeten als een aftrekpost op het betreffende actief worden verwerkt. Een individuele beoordeling van de financiële vaste activa bepaalt deze voorziening.

Kortlopende vorderingen, overlopende activa

Kortlopende vorderingen en overlopende activa worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Op vorderingen wordt, indien noodzakelijk, een voorziening wegens oninbaarheid in mindering gebracht.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen is opgesplitst in algemene reserves en bestemmingsreserves en wordt gewaardeerd tegen nominale waarde. De algemene reserve is het deel van het vermogen dat dient als buffer om algemene risico's op te vangen. De bestemmingsreserves zijn dat deel van het eigen vermogen dat is gereserveerd voor (de dekking van) specifieke uitgaven.

Vorzieningen

Vorzieningen worden gewaardeerd tegen contante waarde en worden gevormd wegens:

- a. verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten;
- b. op de balansdatum aanwezige risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten;
- c. kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, indien het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.

Langlopende schulden

Hier worden de leningen opgenomen met een looptijd langer dan één jaar. De langlopende schulden zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Vlottende passiva

Onder deze post zijn de bedragen opgenomen die binnen één jaar verschuldigd zijn. De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Ontwikkelingen Covid-19

De gehanteerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling van de jaarrekening 2021 zijn gebaseerd op de continuïteitsveronderstelling van Waterschap Noorderzijvest. In de regio Wuhan in China startte in december 2019 een uitbraak van het Covid-19 virus. Medio februari 2020 is dit virus in heel Europa (waaronder ook Nederland) doorgedrongen. Om het virus zo goed mogelijk te bestrijden heeft het Kabinet maatregelen getroffen, waaronder het verbieden van bijeenkomsten van (grote) groepen mensen, diverse reisverboden en de sluiting van eet- en drinkgelegenheden en sport- en fitnessclubs, scholen en kinderdagverblijven. Dit verbod was tijdelijk (deels) opgeheven, maar is op 15 december 2020 weer van kracht gegaan en heeft het jaar 2021 gedomineerd. De (nadelige) gevolgen van de Covid-19 virus liepen zodoende ook in het boekjaar 2021 door.

De gevolgen voor het boekjaar 2021 waren vooraf onduidelijk, maar vielen uiteindelijk mee qua inkomsten. De directe gevolgen zijn qua financiën onduidelijk, maar er zijn geen significante derving van inkomsten zichtbaar geworden.

De organisatorische gevolgen in 2021:

- a. Alle medewerkers werkten zoveel als mogelijk vanuit huis en zijn voor onderlinge afstemming aangewezen op telefonie of digitale oplossingen.
- b. Doorgaans iets minder bestedingen op lopende projecten.
- c. Enkele interne ontwikkeltrajecten lopen door de fysieke afwezigheid van personeel vertraging op.
- d. De Covid-19 situatie heeft binnen de goederen en de diensten impact gehad op de levering van zaken. Dit heeft impact op de werkzaamheden van waterschap Noorderzijvest. In 2021 had dit als gevolg dat onder meer de financiële effecten zoals benoemd hoofdstuk van de jaarrekening hebben plaatsgevonden. Naast de bovenstaande organisatorische gevolgen heeft dit direct dan wel indirect ook financiële gevolgen c.q. onzekerheden voor het waterschap. Voor het boekjaar 2021 zijn deze gevolgen in kaart gebracht.

Grondslagen voor resultaatbepaling

Algemeen

Verantwoording van opbrengsten en kosten vindt plaats op het tijdstip waarop de desbetreffende leveringen plaatsvinden of diensten worden verricht. (Voorzienbare) verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het boekjaar worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden en overigens wordt voldaan aan de voorwaarden voor het opnemen van voorzieningen.

De opbrengsten en kosten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben.

- De kosten worden in aanmerking genomen als deze voorzienbaar zijn.
- De opbrengsten worden verantwoord zodra deze zijn gerealiseerd.

3.3 TOELICHTING OP DE BALANS

1. Immateriële vaste activa

Immateriële vaste Activa (bedragen x € 1.000)	Boek- waarde 01-01-2021	Onder- handen werk	Investering 2021	Afschrijving 2021	Bijdragen 2021	Boek- waarde 31-12-2021
Werken in exploitatie						
Onderzoek en ontwikkeling	3.322	1.297	-	663	-	3.956
Bijdrage aan activa in eigendom van openbare lichamen	538	-	-	241	-	297
Geactiveerde bijdragen aan het rijk	9.699	3.264	-	3.289	-	9.674
Overige immateriële vaste activa	3.921	352	-	816	-	3.457
Totaal werken in exploitatie	17.480	4.913	0	5.009	0	17.384
Onderhanden werken						
Onderzoek en ontwikkeling	196	-1.297	1.730	-	258	371
Bijdrage aan activa in eigendom van openbare lichamen	-	-	-	-	-	-
Geactiveerde bijdragen aan het rijk	-	-3.264	3.264	-	-	-
Overige immateriële vaste activa	165	-352	501	0	-	314
Totaal onderhanden werken	361	-4.913	5.495	0	258	685
Totaal immateriële vaste activa	17.841	0	5.495	5.009	258	18.069

2. Materiële vaste activa

Materiële vaste Activa (bedragen x € 1.000)	Boek- waarde 01-01-2021	Onder- handen werk	Investering 2021	Afschrijving 2021	Bijdragen 2021	Boek- waarde 31-12-2021
Werken in exploitatie						
Gronden en terreinen	1.905	-	-	-	-	1.905
Vervoermiddelen en werktuigen	3.602	1.095	-58	612	-	4.027
Overige materiële vaste activa *)	2.891	2.899	-	413	-	5.377
Bedrijfsgebouwen	4.269	180	-	265	-	4.184
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	183.244	17.011	-	14.371	-	185.884
Totaal werken in exploitatie	195.911	21.185	-58	15.661	0	201.377
Onderhanden werken						
Gronden en terreinen	-	-	-	-	-	-
Vervoermiddelen en werktuigen	-	-1.095	1.095	-	-	-
Overige materiële vaste activa *)	203	-2.899	3.194	-	-	498
Bedrijfsgebouwen	-	-180	180	-	-	-
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	27.025	-17.011	33.913	-	-9.267	34.660
Totaal onderhanden werken	27.228	-21.185	38.382	0	-9.697	35.158
Totaal materiële vaste activa	223.139	0	38.324	15.661	-9.697	236.535

3. Financiële vaste activa

Onder deze post is het aandelenbezit in de Nederlandse Waterschapsbank N.V. en de N.V. Groninger Monumenten Fonds opgenomen.

Financiële vaste activa (bedragen x € 1.000)	31-12-2021	31-12-2020
Kapitaalverstrekkingen aan:		
Nederlandse waterschapsbank N.V.		
1.107 aandelen A à € 115,- nominaal en volgestort	127	127
170 aandelen B à € 460,- nominaal, waarop 25% gestort	20	20
Agio bij aankoop aandelen	7	7
N.V. Groninger Monumenten Fonds		
110 aandelen à € 1.000,- nominaal en volgestort	110	110
Totaal kapitaalverstrekkingen	264	264
Totaal geldleningen	-	-
Totaal financiële vaste activa	264	264

4. Liquide middelen

Liquide middelen (bedragen x € 1.000)	31-12-2021	31-12-2020
Kasmiddelen en cheques	1	1
Positieve rekening-courantverhouding met 's Rijk schatkist	2.500	25.000
Overige bank- en girotegoeden	5.725	5.766
Totaal liquide middelen	8.226	30.768

Decentrale overheden moeten overtollige middelen, boven een vastgestelde drempel, afstorten bij het ministerie van Financiën. Het toetsen of de regeling op de juiste wijze wordt uitgevoerd, vindt plaats p[kwartaalbasis. Tot 1 juli 2021 was de drempel 0,75% van de begroting en na 1 juli 2021 is deze drempel verhoogd naar 2% van de begroting. Deze drempel is in 2021 niet overschreden.

5. Kortlopende vorderingen

Kortlopende vorderingen (bedragen x € 1.000)	31-12-2021	31-12-2020
Vorderingen op belastingdebiteuren		
Debiteuren belastingen	14.970	21.244
af: voorziening oninbaar	-1.362	-1.209
Totaal vorderingen op belastingdebiteuren	13.608	20.035
Overige vorderingen		
Vorderingen als gevolg van subsidies en bijdragen	2.333	3.651
Overige vorderingen	4.699	4.820
af: voorziening oninbaar debiteuren overig	-24	-24
Totaal overige vorderingen	7.008	8.447
Totaal kortlopende vorderingen	20.616	28.482

De daling van de belasting debiteuren ontstaat doordat de aanslagoplegging in vergelijking met voorgaand jaar eerder heeft plaatsgevonden in het boekjaar.

Toelichting overige vorderingen

Onder de totale kortlopende vorderingen is ad. € 2.505.942 direct opeisbaar. In de post overige vorderingen is een vordering opgenomen op het Noordelijk Belastingkantoor van ruim € 4.637.649 voor de belastinginkomsten van december 2021. Deze zijn in januari 2022 door het Noordelijk Belastingkantoor doorbetaald aan het waterschap. Daarnaast is er een vordering als gevolg van subsidies en bijdragen van € 1.569.406. Het restant van de overige vorderingen ad. € 23.718 is niet direct opeisbaar.

Het te vorderen bedrag Debiteuren belastingen per 31 december 2021 en de opbouw van de voorziening is als volgt:

Debiteuren belastingen (bedragen x € 1.000)	31-12-2021	31-12-2020
Vordering en voorziening ultimo		
Debiteuren voorgaande jaren	1.816	1.787
Debiteuren 2020	13.154	19.457
Totaal debiteuren belastingen	14.970	21.244

6. Overlopende activa

Overlopende activa (bedragen x € 1.000)	31-12-2021	31-12-2020
Vooruitbetaalde kosten van verzekeringspremies en onderhoudscontracten	51	124
Nog op te leggen aanslagen	1.652	2.735
Nog te ontvangen subsidies en bijdragen:		
De Europese unie	-	-
Het Rijk	2.810	1.327
Provincies	128	-
Overige openbare lichamen	5.008	6.339
Overige overlopende activa	699	74
Totaal overlopende activa	10.348	10.599

Verloopoverzicht nog te ontvangen subsidies en bijdragen (bedragen x € 1.000):	De Europese Unie	Het Rijk	Provincies	Overige Openbare lichamen	Totaal
Stand 1 januari	-	1.327	-	6.339	7.666
Toevoegingen	-	2.060	128	-	4.959
De ontvangen bedragen	-	-577	-	-	-4.679
Stand 31 december	-	2.810	128	5.008	7.946

7. Eigen vermogen

Eigen vermogen (bedragen x € 1.000)	31-12-2021	31-12-2020
Het eigen vermogen bestaat uit:		
Algemene reserve (7.1)	10.017	8.220
Overige bestemmingsreserves (7.2)	6.940	7.690
Nog te bestemmen resultaat	4.302	3.062
Totaal eigen vermogen	21.259	18.723

Het nog te bestemmen resultaat 2020 is als volgt bestemd en verwerkt:

Algemene reserves – Watersysteem	1.239
Algemene reserves – Zuiveren	1.811
Overige bestemmingsreserves	12
Totaal bestemming exploitatieresultaat 2021	3.062

Het exploitatieresultaat 2020 bedroeg € 3.062.000 positief. Bij vaststelling door het algemeen bestuur is een bedrag van € 1.811.000 toegevoegd aan de algemene reserve Watersysteem en is een bedrag van € 1.239.000 toegevoegd aan de algemene reserve Zuiveren. Aan de bestemmingsreserves is een bedrag van € 12.000 toegevoegd. De bespaarde rente op het eigen vermogen wordt ten gunste gebracht van de exploitatie.

7.1 Algemene reserve

De samenstelling van de algemene reserve (bedragen x € 1.000)	31-12-2021	1-1-2021	1-1-2020
Watersysteembeheer	5.337	3.590	1.743
Zuiveringsbeheer	4.680	4.630	6.055
Totaal algemene reserves	10.017	8.220	7.798

Het verloop van de algemene reserve

Het verloop van de algemene reserve (bedragen x € 1.000)	Water-systeem-beheer	Zuiverings-beheer	Totaal
Stand per 1 januari 2021	3.590	4.630	8.220
Exploitatieresultaat 2020	1.239	1.811	3.050
Toevoegingen 2021	530	137	666
Vermindering 2021	-22	-1.898	-1.920
Stand per 31 december 2021	5.337	4.680	10.016

7.2 Overige bestemmingsreserve

Samenstelling van de bestemmingsreserves (bedragen x € 1.000)	31-12-2021	1-1-2021	1-1-2020
Watersysteembeheer			
1. Projecten integraal waterbeheer	-	287	287
2. De Slokkert	177	204	232
3. Onderhoud kunstwerken	-	26	26
4. Gemaal De Lieuw/Eemshaven	-	145	145
5. Onderhoudsbaggeren in stedelijk gebied	44	44	92
6. Waterberging Electraboezem	-	60	60
7. FES waterbodemsanering	1.021	1.078	1.134
Totaal watersysteembeheer	1.242	1.844	1.976
Zuiveringsbeheer			
1. Vervroegde afschrijving activa zuiveren	-	30	30
2. Onderhoud kunstwerken	-	96	96
3. Reserve Beheer oude leidingen	5.698	5.698	5.739
Totaal zuiveringsbeheer	5.698	5.824	5.865
Algemeen			
1. Aankleding waterschapshuis	-	22	22
Totaal algemeen	0	22	22
Totaal bestemmingsreserves	6.940	7.690	7.863

Verloop van de bestemmingsreserves

Verloop van de bestemmingsreserves (bedragen x € 1.000)	Watersysteembeheer	Zuiveringsbeheer	Algemeen	Totaal
Stand per 1 januari 2020	1.844	5.824	22	7.690
Resultaatbestemming 2020	11	-	-	11
Toevoegingen 2021	-	-	-	-
Onttrekkingen 2021	-613	-126	-22	-761
Stand per 31 december 2021	1.242	5.698	-	6.940

Toelichting per bestemmingsreserve

Watersysteembeheer

1. Projecten integraal waterbeheer

Deze reserve wordt aangewend voor projecten in het kader van het onderzoek verbetering vispassages zeegemalen. In het kader van dit onderzoek is in 2009 een bedrag van € 29.000 onttrokken. In 2010 zijn twee projecten gestart, waarvan de kosten (deels) ten laste zijn gebracht van deze reserve. In 2011 is een bedrag van € 42.000 onttrokken voor genoemd onderzoek. In 2013 is voor het vispassagebaar maken van enkele boezemgemalen € 91.000 onttrokken. Overig onderzoek en hieruit voortvloeiende maatregelen zullen in de komende jaren plaats vinden. Hiervoor staat ultimo 2020 een

bedrag van € 287.000 gereserveerd. Op 15 december 2021 is door het Algemeen Bestuur ingestemd met de vrijval van deze bestemmingsreserve ad. € 287.000 ten gunste van de algemene reserves. Per ultimo 2021 is het saldo van deze reserve nihil.

2. De Slokkert

Deze reserve wordt de komende jaren aangewend voor de exploitatiekosten van dit poldergemaal, gevestigd in Bovensmilde. Conform begroting is in het boekjaar € 40.000 ten laste van deze reserve gebracht. Vanuit de resultaatbestemming 2020 is rente toegevoegd. Gezien het specifieke karakter van deze bestemming blijft deze reserve gehandhaafd. Per ultimo 2021 is het saldo van deze reserve € 177.000.

3. Onderhoud kunstwerken

Voor de revisie van kwantiteitsgemalen is op deze reserve in 2011 € 47.000 onttrokken. Voor preventief onderhoud aan de Waterwolf is in 2012 € 59.000 onttrokken. In 2013 is hiervoor nog een bedrag van € 23.000 aan deze reserve onttrokken en ten gunste van de exploitatie gebracht. Conform besluitvorming is deze reserve tot een bedrag van € 120.000 geoormerkt der dekking van kosten CE-markering. In dit kader is in 2013 € 88.000 onttrokken ten behoeve van het project asset beheer. In 2015 is, ter dekking van kosten CE-markering, conform besluitvorming € 7.000 onttrokken. Op 15 december 2021 is door het Algemeen Bestuur ingestemd met het herbestemmen van deze bestemmingsreserve ad. € 26.000 ten gunste van de algemene reserve. Per ultimo 2021 is het saldo van deze reserve nihil.

4. Gemaal De Liew/Eemshaven

Bij resultaatbestemming 2008 is deze reserve ontstaan uit een schade-uitkering als gevolg van een calamiteit aan het gemaal De Liew. Tot op heden hebben hierop geen mutaties plaatsgevonden. Het herstel is uitgesteld omdat er sprake is van verplaatsing van het gemaal. Het gemaal De Liew is in 2016 verkocht. De reserve zal worden aangewend voor de aanleg van een vervangend gemaal in de Eemshaven. Op 15 december 2021 is door het Algemeen Bestuur ingestemd met de vrijval van deze bestemmingsreserve ad. € 145.000 ten gunste van de algemene reserves. Per ultimo 2021 is het saldo van deze reserve nihil.

5. Onderhoudsbaggeren in stedelijk gebied

Deze reserve is ontstaan uit een (restant) bijdrage over verschillende baggerprojecten binnen stedelijk gebied, waarvoor in het kader van de Subbied-regeling een bijdrage was aangevraagd. Op deze regeling is in totaal ruim € 1 miljoen ontvangen. Het restant ad € 297.000 is in 2010 ondergebracht in deze bestemmingsreserve en is bedoeld voor extra baggerwerk.

Een deel van deze gelden, ad € 160.000, is in 2010 door het algemeen bestuur geoormerkt voor het jaarlijks terugkerend (onderhouds)baggeren van de haven en de vaargeul van Noordpolderzijl.

Gedurende 5 jaar wordt hiervoor € 32.000 onttrokken. Dit heeft tot nog toe plaatsgevonden in de jaren 2011, 2012 en 2013. In 2019 heeft een onttrekking plaatsgevonden van € 27.000 voor het baggeren van Noordpolderzijl en eveneens heeft hiervoor in 2020 een onttrekking van € 48.000 voor plaatsgevonden. Per ultimo 2020 is het saldo van deze reserve € 44.000.

6. Electraboezem

Bij resultaatbestemming 2012 is deze reserve ontstaan uit de ontvangst van een afkoopsom met de afspraak dat dit bedrag zal worden ingezet op waterberging Electraboezem. Op 15 december 2021 is door het Algemeen Bestuur ingestemd met de vrijval van deze bestemmingsreserve ad. € 60.000 ten gunste van de algemene reserves. Per ultimo 2021 is het saldo van deze reserve nihil.

7. FES waterbodemsanering

Deze reserve is voortgekomen uit de sanering van de voormalige persleiding Groningen - Delfzijl. Het ministerie van VROM heeft aan dit project bijgedragen in de vorm van het beschikbaar stellen van subsidie (FES-gelden). Als voorwaarde voor het niet terug hoeven te betalen van de niet gebruikte FES-gelden is gesteld dat de vrijvallende middelen ingezet moeten worden voor bodemsaneringsprojecten. Bij algemeen bestuursbesluit is besloten om deze gelden te bestemmen voor de toekomstige waterbodemsanering van het Winsumerdiep en/of het Damsterdiep. In 2013 is bestuurlijk besloten een bedrag van € 1,1 miljoen te oormerken voor baggerwerkzaamheden ten behoeve van de realisatie van het Dijkpark Garmerwolde. Dit project loopt door naar 2020. Per ultimo 2021 is het saldo van deze reserve € 1.021.000. In 2021 heeft hier een onttrekking plaatsgevonden van € 57.000 ter dekking van een deel van de kapitaallasten van het dijkpark Garmerwolde. Dit is conform het AB-besluit van 13 april 2013.

Zuiveringsbeheer

1. Vervroegde afschrijving activa zuiveren

In 2021 hebben hierop geen mutaties plaatsgevonden. Op 15 december 2021 is door het Algemeen Bestuur ingestemd met de vrijval van deze bestemmingsreserve ad. € 30.000 ten gunste van de algemene reserves. Per ultimo 2021 is het saldo van deze reserve nihil.

2. Onderhoud kunstwerken

Deze reserve dient met name ter dekking van de kosten voor CE-markering (€ 124.000). In 2012 is een bedrag van € 50.000 ten laste gebracht van dit project. Het restant ad € 74.000 is geormerkt voor de kosten van CE-markering. Op 15 december 2021 is door het Algemeen Bestuur ingestemd met de vrijval van deze bestemmingsreserve ad. € 96.000 ten gunste van de algemene reserves. Per ultimo 2021 is het saldo van deze reserve nihil.

3. Beheer oude leidingen

Deze reserve is door de Provincie Groningen (dienst Zuiveringsbeheer Provincie Groningen) gevormd voor het opruimen van buiten gebruik gestelde leidingen binnen de provincie. De waterschappen Noorderzijlvest en Hunze en Aa's hebben de reserve in gemeenschappelijk beheer waarbij het dagelijkse beheer wordt uitgeoefend door het waterschap Noorderzijlvest. In de 'Gemeenschappelijke regeling samenwerking' zijn de afspraken betreffende het beheer en de bestemming van de reserve vastgelegd. De waterschappen gaan er vooralsnog vanuit dat de reserve na veertig jaar zal worden aangewend voor de amovering van de leidingen en dat de reserve dan van voldoende omvang is. Voortijdige onttrekkingen aan het fonds zullen het beoogde rendement negatief beïnvloeden. Er worden geen eigen middelen van de waterschappen toegevoegd. De gevormde bestemmingsreserve kan niet zondermeer worden verdeeld over de beide waterschappen omdat de betreffende afzonderlijke persleidingen niet toe te rekenen zijn aan één van de beide waterschappen ten gevolge van grensoverschrijdend gebruik in het verleden. Vanaf 1 juli 2002 waren de gelden van dit fonds belegd. In juni 2017 is vanwege afnemende omvang van de beleggingen door de fondsbeheerder besloten over te gaan tot liquidatie en worden de gelden van het fonds oude leidingen in rekening-courant gehouden. Over 2021 heeft dit geen rendement opgeleverd. Per ultimo 2021 is het saldo van deze reserve € 5.698.000.

Algemeen

1. Aankleding waterschapshuis

Op 15 december 2021 is door het Algemeen Bestuur ingestemd met de vrijval van deze bestemmingsreserve ad. € 22.000 ten gunste van de algemene reserves. Per ultimo 2021 is het saldo van deze reserve nihil.

2. Nog te bestemmen resultaat € 4.302.000

In afwachting van besluitvorming is het resultaat ad € 4.302.000 (positief) afzonderlijk op de balans opgenomen als onderdeel van het eigen vermogen.

8. Voorzieningen

Samenstelling van de voorzieningen (bedragen x € 1.000)	31-12-2021	31-12-2020
Arbeidsgerelateerde verplichtingen (8.1)		
1. Pensioen (en wachtgeld) bestuur	2.562	2.714
2. Voorziening personeel	7	27
3. WW rechten voormalig personeel	205	330
4. Rechten uitkering jubileum 25 en 40 jaar	561	519
Totaal voorzieningen	3.335	3.590
Verloop van de voorzieningen		
Stand per 1 januari 2021		3.590
Toevoeging ten laste van de exploitatie		72
Ottrekking ten laste van de voorziening		-327
Stand per 31 december 2021		3.335

8.1 Arbeidsgerelateerde verplichtingen

1. Pensioen- en (wachtgeld)voorzieningen bestuur

De voorziening heeft betrekking op het voormalig en huidig bestuur van het waterschap c.q. de rechtsvoorgangers. In 2010 is voor het eerst de pensioenverplichting van de zittende bestuursleden opgenomen. De actuariële berekening van de contante waarde van de toekomstige pensioenverplichtingen wordt jaarlijks door een extern deskundige uitgevoerd. De uitgaven voor pensioenen (en wachtgeld) voor bestuurders bedroegen in 2021 € 153.000. Per ultimo 2021 leiden de berekeningen tot een toevoeging van € 200,- op de voorziening van het dagelijkse bestuur.

2. Voorziening personeel

De voorziening heeft betrekking op (voormalig) personeel van het waterschap. Aan (wachtgeld) voormalig personeel is in 2021 €20.000 vrijgevallen.

3. WW-rechten voormalig personeel

De voorziening heeft betrekking op toekomstige uitgaven van voormalig personeel in het kader van de werkloosheidswet. Deze voorziening is nieuw gevormd in 2014. Aan WW-uitkeringen voormalig personeel werd € 100.000 betaald. Per ultimo boekjaar heeft een vrijval plaatsgevonden ter hoogte van € 25.000.

4. Rechten uitkering jubileum 25- en 40 jaar

De voorziening heeft betrekking op toekomstige lasten van huidig personeel in het kader van het recht op een jubileumuitkering bij 25- en/of 40 jaar overheidsdienst. Deze voorziening is nieuw gevormd in 2014. Aan jubileumuitkeringen werd in 2021 € 29.000 betaald. Per ultimo boekjaar heeft een dotatie plaatsgevonden ter hoogte van € 71.000.

9. Vaste schulden

Saldo van de vaste schulden (bedragen x € 1.000)	31-12-2021	31-12-2020
Onderhandse leningen binnenlandse banken	227.884	242.807
Waarborgsommen	34	32
Totaal vaste schulden	227.918	242.839

Verloopoverzicht onderhandse leningen: (bedragen x € 1.000)	31-12-2021	31-12-2020
Stand per 1 januari	242.839	193.993
Opgenomen lening	-	65.000
Vervroegde aflossing (herfinanciering)	-	-
Aflossing leningen	-14.924	-16.154
Ontvangen waarborgsommen	3	-
Stand per 31 december 2021	227.918	242.839

Aflossing vindt plaats op lineaire basis. Uitzondering hierop vormt een lening ad. € 33 miljoen. Hierop wordt in 2025 voor het eerst afgelost. De rentelast over de vaste schulden ultimo 2021 bedraagt € 3.715.903 (2020: € 3.924.370). De aflossingsverplichting voor volgend boekjaar betreft € 14.922.688.

Kortlopende schulden (bedragen x € 1.000)	31-12-2021	31-12-2020
Nederlandse Waterschapsbank (rekening-courant)	17.244	14.390
Nederlandse Waterschapsbank (kasgeldlening)	-	-
Schulden aan leveranciers	9.166	14.269
Schulden in verband met te betalen belastingen, sociale- en pensioenpremies	1.667	1.532
Overige netto vlottende schulden	6.063	4.164
Totaal kortlopende schulden	34.140	34.355

10. Netto vlottende schulden

De overige netto vlottende schulden ad. € 6 miljoen betreffen goederen en diensten die zijn geleverd in 2021, maar waarvoor in 2021 nog geen factuur voor is ontvangen.

11. Overlopende passiva

Overlopende passiva (bedragen x € 1.000)	31-12-2021	31-12-2020
Reservering verlofdagen	1.837	1.451
Transitorische rente	1.247	1.328
Vooruit ontvangen bedragen:		
Het Rijk	3.713	8.005
Provincies	529	398
Overige openbare lichamen	80	153
Totaal eigen vermogen	7.406	11.335

Vooruit ontvangen voorschotbedragenn	De Europese Unie	Het Rijk	Provincies	Overige Openbare lichamen	Totaal
Stand 1 januari	-	8.005	398	153	8.556
Toevoegingen	-	3.713	131	80	3.924
De vrijgevallen bedragen	-	-8.005	-	-153	8.158
Stand 31 december	-	3.713	529	80	4.322

De opgenomen post vooruit ontvangen bedragen betreffen vooruit ontvangen subsidies van het Hoogwaterbeschermingsprogramma voor projecten inzake primaire keringen.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Investeringsverplichtingen

Betrekking hebbend op de materiële vaste activa zijn per ultimo 2021 investerings- verplichtingen aangegaan tot een bedrag van € 36,7 miljoen.

Leaseverplichting

Ultimo 2021 is de totale operationele leaseverplichting € 1,0 miljoen voor 48 bedrijfswagens. Voor 2022 is de verplichting ca. € 0,4 miljoen. Voor de bedrijfswagens zijn meerjarige full operational leaseovereenkomsten afgesloten: 1 wagen heeft een looptijd van 6 jaar, 7 wagens een looptijd van 5 jaar; 12 wagens met een looptijd van 4 jaar; 1 wagen met een looptijd van 3 jaar; 24 wagens met een looptijd van 2 jaar; 3 wagens met een looptijd van 1 jaar.

Kredietfaciliteit

Voor het begrotingsjaar 2021 heeft het waterschap een kredietfaciliteit bij de Nederlandse Waterschapsbank ter hoogte van maximaal € 20,7 miljoen. Voor de rekening 'Schatkistbankieren' bij de Nederlandse Waterschapsbank is de intradaglimiet vastgesteld op € 5,0 miljoen.

Garantstelling Unie van waterschappen

In 2015 heeft het waterschap een garantstelling afgegeven aan de Unie van Waterschappen voor het doorlopend krediet ad. € 2,0 miljoen. Het aandeel van Noorderzijvest bedraagt 3,0% (verhouding in aandeel contributie).

Borgstelling Unie van waterschappen

In 2017 heeft het waterschap een borgstelling afgegeven aan de Unie van Waterschappen voor de lening ad € 6.013.000. De totale borgstelling wordt verdeeld in de verhouding die ook geldt voor de verdeling van de Uniecontributie. Op basis van de verdeling van de Uniecontributie in 2021 bedraagt het maximale bedrag voor Waterschap Noorderzijvest € 134.690 (2,24%).

3.4 EXPLOITATIEREKENING

Exploitatierkening naar kosten en opbrengsten

Lasten- en batensoorten (bedragen × € 1.000)	Jaarrekening 2021	Gewijzigde begroting	Begroting 2021	Jaarrekening 2020
Lasten				
Rente	3.860	3.859	3.849	3.998
Afschrijvingen	20.397	20.397	20.835	20.160
Subtotaal kapitaallasten	24.257	24.256	24.684	24.158
Salarissen huidig personeel en bestuurders	18.998	19.194	20.174	19.198
Uitkeringen aan voormalig personeel en bestuurders	340	395	416	326
Sociale lasten	5.366	5.299	5.659	5.144
Overige personeelslasten	1.486	1.076	1.822	1.442
Personeel van derden	1.918	1.849	950	2.039
Subtotaal personeelslasten	28.108	27.813	29.021	28.149
Gebruiks- en verbruiksgoederen	6.496	6.706	7.009	6.598
Energiekosten	3.880	4.120	3.715	3.882
Huren, pachten en rechten	592	638	650	689
Verzekeringen	423	416	386	423
Belastingen	180	183	182	170
Onderhoud door derden	10.308	9.764	9.224	8.601
Diensten door derden en bijdragen aan derden	14.928	15.694	15.083	15.097
Subtotaal goederen en diensten	36.807	37.521	36.249	35.460
Toevoegingen aan voorzieningen	72	69	60	431
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-
Onvoorzien	-	-	10	-
Afschrijving van boekverliezen	-	-	-	-
Aandeel en doorberekende kosten	-	-	-	-
Voordelig resultaat	4.302	2.064	-	3.062
Totaal lasten	93.546	91.723	90.024	91.260
Baten				
Rentebaten	142	141	144	137
Dividenden	974	1093	500	1190
Baten in verband met salarissen en sociale lasten	1.025	813	799	1.367
Opbrengst werken voor derden en eigendommen	13.057	12.619	12.426	12.304
Waterschapsbelastingen	72.766	71.830	70.591	70.175
Bijdragen van derden	549	420	207	537
Onttrekkingen aan voorzieningen	327	340	347	564
Onttrekkingen aan reserves	2.016	2.016	2.016	2.465
Doorberekeningen aan investeringen	2.690	2.451	2.994	2.521
Nadelig resultaat	0	0	0	0
Totaal baten	93.546	91.723	90.024	91.260

Exploitatierkening naar programma

TOTAAL RESULTAAT PER PROGRAMMA (bedragen × € 1.000)	Jaarrekening 2021	Gewijzigde begroting	Begroting 2021
Waterveiligheid	10.731	10.818	10.752
Voldoende en gezond water	22.458	22.868	22.555
Gezuiverd Water	17.739	17.952	17.514
Bestuur en Organisatie	19.552	20.144	21.785
Totaal resultaat voor belasting/bijdrage reserve	70.480	71.782	72.606
Belastingopbrengsten	-72.766	-71.830	-70.590
Bijdrage reserves	-2.016	-2.016	-2.016
Nog te bestemmen resultaat	-4.302	-2.064	-

Exploitatierkening naar kostendrager Watersysteembeheer

WATERSYSTEEMBEHEER (bedragen × € 1.000)	Jaarrekening 2021	Gewijzigde begroting	Begroting 2021
Netto lasten	44.023	44.721	43.535
Bedrag voor onvoorzien	-	-	5
Algemene opbrengsten (dividend, rente)	-553	-613	-343
Totaal netto lasten	43.470	44.108	43.197
Belastingopbrengsten	47.626	47.100	46.127
Kwijtscheldingen	-1.396	-1.268	-1.357
Afkoop incassorisico / invorderingsrente	-197	-226	-241
Netto belastingopbrengst	46.033	45.606	44.529
Resultaat voor bestemming	2.563	1.498	1.332
Toevoeging aan bestemmingsreserves	-	-	-
Toevoeging aan algemene reserves	-	-	-
Bijdrage uit bestemmingsreserves	96	96	96
Bijdrage uit algemene reserves	22	22	22
Nog te bestemmen resultaat	2.681	1.616	1.450

De taak Watersysteembeheer sluit met een positief saldo van € 2.681.000 tegen een verwacht positief resultaat bij de derde kwartaalrapportage van € 1.616.000. Het uiteindelijke resultaat voor bestemming bedraagt € 2.563.000 positief in plaats van € 1.498.000 positief. De netto lasten zijn voor watersysteembeheer lager uitgevallen dan de gewijzigde begroting, dit wordt veroorzaakt door minder kosten in de goederen en diensten van € 0,5 miljoen en € 0,2 miljoen door een onvoorzien voordeel in de overige baten vanuit de commissie bodemdaling, detachering van personeel en opbrengsten van verkoop materieel. In de belastingopbrengsten is een onvoorzien voordeel van € 0,4 miljoen gerealiseerd. Er is tevens rekening gehouden met een in het jaarplan opgenomen onttrekking aan de algemene reserve van € 22.000.

Exploitatierkening naar kostendrager Zuiveringsbeheer

ZUIVERINGSBEHEER (bedragen × € 1.000)	Jaarrekening 2021	Gewijzigde begroting	Begroting 2021
Netto lasten	27.573	28.296	29.705
Bedrag voor onvoorzien	-	-	5
Algemene opbrengsten (dividend, rente)	-563	-622	-300
Totaal netto lasten	27.010	27.674	29.410
Belastingopbrengsten	28.606	28.356	28.353
Kwijtscheldingen	-1.631	-1.854	-1.997
Afkoop incassorisico / invorderingsrente	-242	-278	-295
Netto belastingopbrengst	26.733	26.224	26.061
Resultaat voor bestemming	-277	-1.450	-3.349
Toevoeging aan bestemmingsreserves	-	-	-
Toevoeging aan algemene reserves	-	-	-
Bijdrage uit bestemmingsreserves	-	-	-
Bijdrage uit algemene reserves	1.898	1.898	1.898
Nog te bestemmen resultaat	1.621	448	-1.451

De taak Zuiveringsbeheer sluit met een positief saldo van € 1.621.000 tegenover een verwacht positief resultaat bij de derde kwartaalrapportage van € 448.000. Het uiteindelijke resultaat voor bestemming bedraagt € 277.000 negatief in plaats van € 1.450.000 negatief. De netto lasten zijn voor zuiveringsbeheer lager uitgevallen dan de gewijzigde begroting, dit is ontstaan door een onvoorzien voordeel in de goederen en diensten € 0,2 miljoen. Daarnaast is er ook een voordeel in de opbrengsten voor verwerking van slib en afvalwater van derden € 0,2 miljoen, een onvoorziene bijdrage van Northwater € 0,2 miljoen, een onvoorziene teruggaaf in de BTW € 0,1 miljoen en een voordeel in de geactiveerde lasten van € 0,1 miljoen. In de belastingopbrengsten is een onvoorzien voordeel van 0,5 miljoen gerealiseerd. Er is tevens rekening gehouden met een in het jaarplan opgenomen onttrekking aan de algemene reserve van € 1.898.000.

Bestemming van het resultaat 2021

Het algemeen bestuur geeft een bestemming aan het resultaat 2021. In afwachting van de besluitvorming is het resultaat ad € 4.302.000 afzonderlijk op de balans opgenomen als onderdeel van het eigen vermogen. Het waterschap heeft één bestemmingsreserve die op het noodzakelijke prijspeil worden gehouden door middel van het toevoegen van rente. Het betreft de reserve Gemaal De Slokkert. Rentetoevoeging aan reserves vinden via de resultaatbestemming (indirect) plaats.

TOTAAL (bedragen × € 1.000)	Jaarrekening 2021	Gewijzigde begroting	Begroting 2021
Totaal resultaat voor bestemming	2.286	48	-2.016
Totaal bijdrage uit Algemene reserve	1.920	1.920	1.920
Totaal bijdrage uit bestemmingsreserve	96	96	96
Nog te bestemmen resultaat	4.302	2.064	0

Voorstel bestemming resultaat 2021 (bedragen × € 1.000)	Watersys- teembeheer	Zuiverings- beheer	Totaal
Betreft:			
Rentetoevoeging bestemmingsreserve De Slokkert	12	-	12
Algemene reserve (per saldo)	2.669	1.621	4.290
Totaal	2.681	1.621	4.302

3.5 TOELICHTING OP DE EXPLOITATIEREKENING

TOELICHTING LASTEN

Kapitaallasten (N € 1.00)

Kapitaallasten (bedragen × € 1.000)	Jaarrekening 2021	Gewijzigde begroting	Begroting 2021	Jaarrekening 2020
Lasten				
Rente	3.860	3.859	3.849	3.998
Afschrijving van activa	20.397	20.397	20.835	20.160
Totaal lasten	24.257	24.256	24.684	24.158

In de derde kwartaalrapportage zijn de kapitaallasten op de investeringen met € 0,4 miljoen naar beneden bijgesteld. Deze daling ontstaat doordat geplande investeringen niet op 31 december 2020 gereed zijn gekomen. Waardoor ze niet zijn geactiveerd, wat in het Jaarplan 2021 wel was geraamd. De bijbehorende kapitaallasten worden hierdoor doorgeschoven naar volgende jaren.

Personeelslasten

Personeelslasten (V € 287.000)

Personeelslasten (bedragen × € 1.000)	Jaarrekening 2021	Gewijzigde begroting	Begroting 2021	Jaarrekening 2020
Lasten				
Salariskosten en sociale lasten	24.364	24.493	25.833	24.342
Personeel van derden	1.918	1.849	950	2.039
Overige personeelslasten	1.826	1.471	2.237	1.768
Totaal lasten	28.108	27.813	29.020	28.149

Salarissen en sociale lasten

Deze post bestaat uit de salariskosten en sociale lasten van het personeel in loondienst alsmede de uitkeringen aan voormalig personeel en bestuur. De personeelslasten laat een voordeel zien van circa € 0,1 miljoen. Dit ontstaat doordat er minder vacatures zijn ingevuld dan geraamd bij de derde kwartaalrapportage. Bij de Q3 is deze post reeds met € 1,3 miljoen naar beneden bijgesteld, wat voor een groot deel is verschoven naar personeel van derden, voor de inhuur op de vacatureruimte.

Personeel van derden

Deze post heeft betrekking op vervanging wegens langdurig zieken en vervanging wegens zwangerschap, inhuur van derden op vacatureruimte en inhuur van derden wegens extra werkzaamheden. De inhuur op tijdelijke inleen is € 0,1 miljoen hoger. Dit wordt met name veroorzaakt door inhuur op de vacatureruimte. Dit is een verschuiving vanuit de directe personeelskosten.

Overige personeelslasten

Ten opzichte van de derde kwartaalrapportage laat deze post een nadeel van € 0,4 miljoen zien. Dit nadeel ontstaat met name door de schuld die we nog aan medewerkers hebben op de niet opgenomen verlofdagen (€ 0,4 miljoen). Hiervoor heeft een mutatie voorziening verlofuren plaatsgevonden. Stijging van verlofuren is het gevolg van de COVID-19 maatregelen. Medewerkers hebben minder verlof opgenomen en wordt er meer IKB verlof gekocht door medewerkers. Deze mutatie wordt eenmaal per jaar geboekt.

Gebruiks- en verbruiksgoederen

Gebruiks- en verbruiksgoederen (V € 210.000)

Gebruiks- en verbruiksgoederen (bedragen × € 1.000)	Jaarrekening 2021	Gewijzigde begroting	Begroting 2021	Jaarrekening 2020
Lasten				
Gebruiks- en verbruiksgoederen	6.496	6.706	7.009	6.598
Totaal lasten	6.496	6.706	7.009	6.598

In de derde kwartaalrapportage zijn de lasten van de gebruiksgoederen met € 0,3 miljoen naar beneden bijgesteld. Ultimo boekjaar is er een voordeel van € 0,2 miljoen. Dit ontstaat door minder onderhoud aan tractie en objecten en ook door minder aanschaf van onderhoudsmateriaal.

Energiekosten

Energie, water en brandstof (V € 240.000)

Energiekosten (bedragen × € 1.000)	Jaarrekening 2021	Gewijzigde begroting	Begroting 2021	Jaarrekening 2020
Lasten				
Energie, water en brandstof	3.880	4.120	3.715	3.882
Totaal lasten	3.880	4.120	3.715	3.882

Ultimo 2021 laten de energiekosten ten opzichte van de gewijzigde begroting een voordeel zien van circa € 0,2 miljoen. Dit is met name het gevolg van een drogere najaar-/winterperiode dan verwacht ten tijde van de begrotingswijziging.

Huren, pachten, rechten, verzekeringen en belastingen

Huren, pachten, rechten, verzekeringen en belastingen (V € 42.000)

Huren, pachten, rechten, verzekeringen en belastingen (bedragen × € 1.000)	Jaarrekening 2021	Gewijzigde begroting	Begroting 2021	Jaarrekening 2020
Lasten				
Huren, pachten en rechten	592	638	650	689
Verzekeringen	423	416	386	423
Belastingen	180	183	182	170
Totaal lasten	1.195	1.237	1.218	1.282

Deze posten laten per saldo een voordeel zien van € 42.000. Dit wordt verklaard door het afsluiten van een voordeliger leasecontract van printers en door minder kosten voor huur van materieel.

Onderhoud door derden

Onderhoud door derden (N € 544.000)

Onderhoud door derden (bedragen × € 1.000)	Jaarrekening 2021	Gewijzigde begroting	Begroting 2021	Jaarrekening 2020
Lasten				
Onderhoud door derden	10.308	9.764	9.224	8.601
Totaal lasten	10.308	9.764	9.224	8.601

Bij de derde kwartaalrapportage is deze post met € 0,5 miljoen naar boven bijgesteld. Per saldo is eind 2021 sprake van een nadeel ten opzichte van de derde kwartaalrapportage van € 0,5 miljoen. Dit wordt veroorzaakt door meer onderhoudswerkzaamheden door derden (€ 0,6 miljoen). Dit nadeel is een verschuiving van de kosten diensten bijdragen derden (zie volgende toelichting) waarin een voordeel van € 0,8 miljoen wordt gerapporteerd. Daarnaast is er een voordeel in de automatiseringskosten (€ 0,1 miljoen), wat voortkomt uit opnieuw afgesloten contracten met een afwijkende looptijd.

Diensten en bijdragen derden

Overige diensten door derden/bijdragen aan derden (V € 767.000)

Diensten en bijdragen derden (bedragen × € 1.000)	Jaarrekening 2021	Gewijzigde begroting	Begroting 2021	Jaarrekening 2020
Lasten				
Diensten en bijdragen derden	14.927	15.694	15.083	15.097
Totaal lasten	14.927	15.694	15.083	15.097

Ten opzichte van de derde kwartaalrapportage is de post overige diensten door derden / bijdragen aan derden met ruim € 0,8 miljoen lager uitgevallen. Dit wordt veroorzaakt door een voordeel in de bijdrage aan het Noordelijk Belastingkantoor en de perceptiekosten (€ 0,2 miljoen), vergoeding kosten COVID-19 bemonstering (hier staan ook baten tegenover) die lager uitvallen wegens het doorschuiven naar 2022 (€ 0,1 miljoen) daarnaast is er een voordeel in de vergoedingen van grondverwerking en oogstderving te zien (€ 0,1 miljoen). Daarnaast zien we een nadeel binnen technische adviezen (€ 0,1 miljoen). Het overige voordeel van € 0,5 miljoen komt voort uit de verschuiving met onderhoud door derden, waarin een nadeel van € 0,5 miljoen is gerapporteerd.

Toevoegingen aan voorzieningen

Toevoegingen aan voorzieningen (N € 2.000)

Toevoegingen aan voorzieningen (bedragen × € 1.000)	Jaarrekening 2021	Gewijzigde begroting	Begroting 2021	Jaarrekening 2020
Lasten				
Toevoeging pensioen- en wachtgelden bestuur	-	-	-	280
Toevoeging voorziening personeel	-	-	-	-
Toevoeging voorziening W.W.-rechten voor- malig personeel	-	-	-	63
Toevoeging voorziening uitkering jubileum huidig personeel 25 en 40 jaar	71	69	60	88
Totaal lasten	71	69	60	431

De toevoeging aan de voorziening pensioen- en wachtgelden bestuur betreft een dotatie en brengt deze voorziening op het gewenste niveau. De toevoeging van voorziening WW-rechten voormalig personeel betreft een bate die wordt ontvangen inzake detachering van voormalig personeel. De toevoeging aan de voorziening uitkering jubileum betreft eveneens een dotatie en brengt deze voorziening op het gewenste niveau.

Boekverliezen en onvoorzien

Afschrijving van boekverliezen en onvoorzien (€ 0,-)

Boekverliezen en onvoorzien (bedragen × € 1.000)	Jaarrekening 2021	Gewijzigde begroting	Begroting 2021	Jaarrekening 2020
Lasten				
Onvoorzien	-	-	10	-
Totaal lasten	-	-	10	-

Aanwending uit de post onvoorzien heeft in 2021 niet plaatsgevonden.

TOELICHTING BATEN

Rentebaten

Rentebaten (V € 1.000)

Rentebaten (bedragen × € 1.000)	Jaarrekening 2021	Gewijzigde begroting	Begroting 2021	Jaarrekening 2020
Baten				
Rentebaten	142	141	144	137
Totaal baten	142	141	144	137

Dit betreft hoofdzakelijk interne rente, namelijk de berekende bespaarde rente over het eigen vermogen en de voorzieningen. Deze post komt iets hoger uit dan geraamd, door een stijging van het eigen vermogen door toevoeging van een positief resultaat voorgaand jaar. De rente over het eigen vermogen wordt niet toegevoegd aan de reserves.

Dividenden

Dividenden (N € 119.000)

Dividenden (bedragen × € 1.000)	Jaarrekening 2021	Gewijzigde begroting	Begroting 2021	Jaarrekening 2020
Baten				
Dividenden	974	1.093	500	1.190
Totaal baten	974	1.093	500	1.190

In 2021 is er een dividenduitkering over 2020 toegezegd van de Nederlandse Waterschapsbank. De betaling van het dividend over 2019 en 2020 heeft in het boekjaar plaatsgevonden.

Personeelsbaten

Personeelsbaten (V € 211.000)

Personeelsbaten (bedragen × € 1.000)	Jaarrekening 2021	Gewijzigde begroting	Begroting 2021	Jaarrekening 2020
Baten				
Personeelsbaten	1.025	813	799	1.367
Totaal baten	1.025	813	799	1.367

De baten ncierde projecten in 2021. De baten vallen ten opzichte van de gewijzigde begroting circa € 0,2 miljoen gunsthebben betrekking op opbrengsten als gevolg van uitgeleend personeel en/of inzet op door derden gefinaiger uit. Dit is het gevolg van hogere doorberekende uren die gedeclareerd worden op projecten en correctie voordeel op de baten voor gedetacheerd personeel(€ 0,1 miljoen) Daarnaast is er voordeel in het declareren van uren aan North Water, hiervoor is in het derde kwartaal een overeenkomst van gesloten (€ 0,1 miljoen).

Opbrengst werken voor derden en eigendommen

Werken voor derden en eigendommen (V € 438.000)

Opbrengst werken voor derden en eigendommen (bedragen × € 1.000)	Jaarrekening 2021	Gewijzigde begroting	Begroting 2021	Jaarrekening 2020
Baten				
Opbrengst werken voor derden	12.874	12.454	12.372	12.144
Opbrengst eigendommen	184	165	54	160
Totaal baten	13.058	12.619	12.426	12.304

In de derde kwartaalrapportage was dit budget naar boven bijgesteld met ca. € 0,1 miljoen. Eind 2021 is er per saldo een voordeel van € 0,4 miljoen ten opzichte van de derde kwartaalrapportage zichtbaar. Dit wordt grotendeels verklaard door opbrengsten van de commissie bodemdaling die zijn uitgekeerd (€ 0,1 miljoen). Daarnaast laat de BTW teruggave een voordele zien (€ 0,1 miljoen) en ook is meer slib- en afvalwater voor derden verwerkt (€ 0,2 miljoen), dan was ingeschat bij de derde kwartaalrapportage.

Waterschapsbelastingen

Waterschapsbelastingen (V €936.000)

Waterschapsbelasting verdeeld naar kosten-dragers (bedragen × € 1.000)	Jaarrekening 2021	Gewijzigde begroting	Begroting 2021	Vershil met gewijzigde begroting
Watersysteembeheer				
Omslagen en verontreinigingsheffing	47.626	47.099	46.127	527
Kwijtscheldingen	-1.396	-1.268	-1.357	-128
Oninbare baten	-198	-225	-241	27
Invorderingsrente / Vervolgingskosten	1	0	0	1
Totaal watersysteembeheer	46.033	45.606	44.529	427
Zuiveringsbeheer				
Zuiveringsheffing	28.592	28.342	28.353	250
Kwijtscheldingen	-1.631	-1.854	-1.997	223
Oninbare baten	-242	-278	-295	36
Invorderingsrente / Vervolgingskosten	14	14	0	0
Totaal Zuiveringsbeheer	26.733	26.224	26.061	509
Totaal opbrengsten waterschapsbelasting	72.766	71.830	70.590	936

Vershil waterschapsbelasting t.o.v. aangepaste begroting verdeeld naar 2021 en voorgaande jaren (bedragen × € 1.000)	Jaarrekening 2021	2020 en vorige jaren	Totaal
Omslag gebouwd – buitendijks	0	0	0
Omslag gebouwd - binnendijks	168	230	399
Omslag ongebouwd - buitendijks	0	0	0
Omslag ongebouwd - binnendijks	-3	32	29
Omslag ongebouwd - wegen	10	17	27
Omslag natuur	0	1	1
Ingezetenenomslag	42	18	61
Verontreinigingsheffing woningen	1	2	3
Verontreinigingsheffing bedrijven	5	2	7
Zuiveringsheffing woningen	44	30	74
Zuiveringsheffing bedrijven	69	106	176
Totaal baten	337	439	777
Kwijtscheldingen / oninbaar /afkoop			159
Totaal verschil t.o.v. gewijzigde begroting			936

Bij de derde kwartaalrapportage zijn de belastingopbrengsten per saldo naar boven bijgesteld met € 1.240.000. Ten opzichte van deze rapportage laat het resultaat uiteindelijk een voordeel zien van € 936.000. Voor een uitgebreide toelichting op de waterschapsbelasting verwijzen wij naar hoofdstuk 3.5 van het jaarverslag.

Per ultimo boekjaar wordt de voorziening voor dubieuze belastingdebiteuren opnieuw vastgesteld.

Dit heeft geleid tot een dotatie van € 439.000. Er is een bedrag van € 241.000 ten laste gebracht van de opbrengst zuiveringsheffing en € 198.000 ten laste van omslag gebouwd en ongebouwd. Bij de begroting 2021 was het bedrag voor kwijtschelding geraamd op € 3,4 miljoen. In het najaar was de verwachting dat dit bedrag zou dalen naar € 3,1 miljoen. Uiteindelijk is een bedrag van € 3,0 miljoen kwijtgescholden. Ten opzichte van voorgaande jaren is dit een toename (2020: € 2,9 miljoen; 2019: € 2,6 miljoen, 2018: € 2,2 miljoen, 2017: € 2,2 miljoen en 2016: € 2,0 miljoen). Op basis van de ontwikkeling van de afgelopen jaren en Corona was rekening gehouden met een behoorlijk stijging ten opzichte van 2020. Nu blijkt dat deze stijging niet is uitgekomen.

Bijdragen van derden

Bijdragen van derden (V € 129.000)

Bijdragen van derden (bedragen × € 1.000)	Jaarrekening 2021	Gewijzigde begroting	Begroting 2021	Jaarrekening 2020
Baten				
Bijdragen van derden	549	420	207	537
Totaal baten	549	420	207	537

Deze baten vallen gunstiger uit als gevolg van diverse schade-uitkeringen en een bijdrage van de commissie bodemdaling voor gemaakt kosten uit eerdere jaren.

Onttrekkingen aan voorzieningen

Onttrekkingen aan voorzieningen (N € 13.000)

Onttrekking aan voorzieningen (bedragen × € 1.000)	Jaarrekening 2021	Gewijzigde begroting	Vershil
Bestuur			
Uitkeringen pensioen / wachtgeld voormalig bestuur	153	175	-22
Vrijval voormalig bestuur	-	-	-
Personeel			
Onttrekking salaris voormalig personeel	20	27	-7
Onttrekking rechten jubileum 25 en 40 jaar	29	12	17
Onttrekking WW-rechten voormalig personeel	100	100	0
Vrijval WW-rechten voormalig personeel	25	26	-1
Totaal onttrekking	327	340	-13

De voorzieningen hebben betrekking op het voormalig en huidig bestuur van het waterschap c.q. de rechtsvoorgangers en personeel. In 2021 is € 153.000 onttrokken voor pensioenen/wachtgelden (voormalig) bestuur. In 2021 is € 20.000 onttrokken aan de voorziening salaris voormalig personeel en is € 29.000 onttrokken wegens uitkering van jubileumrechten. Aan de voorziening WW-rechten is in 2021 € 100.000 onttrokken voor betaalde uitkeringen en heeft na herberekening per ultimo een vrijval van € 25.000 plaatsgevonden.

Onttrekkingen aan reserves

Onttrekkingen aan reserves (€ 0)

Onttrekking aan reserves (bedragen × € 1.000)	Jaarrekening 2021	Gewijzigde begroting	Verschil
Onttrekkingen Algemene reserve			
Watersysteembeheer	22	22	-
Zuiveringsbeheer	1.898	1.898	-
Totaal onttrekkingen Algemene reserve	1.920	1.920	-
Onttrekkingen bestemmingsreserves Watersysteembeheer			
Projecten integraal waterbeheer	-	-	-
Waterberging Electraboezem	-	-	-
Gemaal De Slokkert	39	39	-
Gemaal De Lieuw/Eemshaven	-	-	-
FES-gelden waterbodemsanering	57	57	-
Onderhoud kunstwerken	-	-	-
Onderhoud baggeren in stedelijk gebied	-	-	-
Totaal onttrekkingen bestemmingsreserves Watersysteembeheer	96	96	0
Onttrekkingen bestemmingsreserves Zuiveringsbeheer			
Onderhoud kunstwerken	-	-	-
Beheer oude leidingen	-	-	-
Totaal onttrekkingen bestemmingsreserves Zuiveringsbeheer	-	-	-
Totaal Onttrekkingen	2.016	2.016	-

Nadere toelichting op de onttrekkingen aan de reserves:

1. Algemene reserves

Ter dekking van de saldokosten van de taak zuiveren is, conform Jaarplan 2021, aan de algemene reserve zuiveringsbeheer € 1.898.000 onttrokken en voor taak watersysteem € 22.000 (totaal: € 1.920.000).

2. Gemaal De Slokkert

Voor het gemaal De Slokkert wordt jaarlijks, conform Jaarplan 2021, een bedrag van € 40.000 aangewend voor de exploitatiekosten van dit gemaal.

3. Onderhoudsbaggeren in stedelijk gebied

Conform besluitvorming is € 0,- onttrokken voor het baggeren van de haven Noordpolderzijl.

4. FES-geld

Conform besluitvorming op 13 april 2013 is er € 57.000 onttrokken ter dekking van de kapitaallasten die voortvloeien uit de activering van Dijkpark Garmerwolde.

5. Beheer oude leidingen

Ter dekking voor het verwijderen van oude persleidingen is er € 0,- aangewend voor de kosten van deze werkzaamheden.

Doorberekeningen aan investeringen

Doorberekeningen aan investeringen (V € 239.000)

Doorberekeningen aan investeringen (bedragen × € 1.000)	Jaarrekening 2021	Gewijzigde begroting	Begroting 2021	Jaarrekening 2020
Baten				
Doorberekeningen aan investeringen	2.690	2.451	2.994	2.522
Totaal baten	2.690	2.451	2.994	2.522

De doorberekeningen aan investeringen hebben betrekking op:

- verzekeringspremies ten behoeve van projecten (€ 57.000).
- doorberekening van uren die besteed zijn aan de als vervaardigingsprojecten aangemerkte investeringen (€ 2.020.000). Dit is € 67.000 lager als gevolg van meer inzet op technische vervaardigingsprojecten dan verwacht;
- doorberekening van de rente aan de als vervaardigingsprojecten aangemerkte investeringen. De toegerekende rente bedraagt € 613.172. Dit is € 115.000 hoger dan geraamd.

3.6 WET NORMERING TOPINKOMENS

Per 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) in werking getreden. De WNT is van toepassing op het waterschap Noorderzijvest. Het voor Noorderzijvest toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2021 € 209.000. Voor waterschappen is als topfunctionaris de secretaris-directeur aangewezen. Onder de publicatie-eisen van de WNT vallen de gegevens zoals die in onderstaande tabel zijn opgenomen.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling.

Gegevens 2021

Tabel 1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Functiegegevens 2021 (bedragen x € 1,-)	Tammes Secretaris-directeur 2021
Aanvang en einde functievervulling in 2021	01-01 – 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1
Dienstbetrekking	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	136.574
Beloningen betaalbaar op termijn	22.030
<i>Subtotaal</i>	158.604
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	209.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.
Bezoldiging	158.604
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.
Functiegegevens 2020 (bedragen x € 1,-)	Tammes Secretaris-directeur 2020
Aanvang en einde functievervulling in 2021	01-01 – 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1
Dienstbetrekking	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	130.993
Beloningen betaalbaar op termijn	20.086
<i>Subtotaal</i>	151.079
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	201.000
Bezoldiging	151.079

Tabel 1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12.

Dit is niet van toepassing op Waterschap Noorderzijvest.

Tabel 1c. Toezichthoudende topfunctionarissen.

Dit is niet van toepassing op Waterschap Noorderzijvest.

Tabel 1d. Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 1.700 of minder

Dit is niet van toepassing op Waterschap Noorderzijvest.

Tabel 1e. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.700

Dit is niet van toepassing op Waterschap Noorderzijvest.

Tabel 1g. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van € 1.700 of minder waarop de anticumulatiebepaling van toepassing is

Dit is niet van toepassing op Waterschap Noorderzijvest.

Tabel 1g. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van € 1.700 of minder waarop de anticumulatiebepaling van toepassing is.

Dit is niet van toepassing op Waterschap Noorderzijvest.

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen

Dit is niet van toepassing op Waterschap Noorderzijvest.

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT.

Dit is niet van toepassing op Waterschap Noorderzijvest.

2. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2021 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

4. VASTSTELLING JAARVERSLAG / CONTROLEVERKLARING ONAFHANKELIJK ACCOUNTANT

4.1 VASTSTELLING JAARVERSLAG

Gerealiseerd resultaat kostendragers (bedragen × € 1.000)	Jaarrekening 2021
Kostendragers	
Watersysteembeheer	2.681
Zuiveringsbeheer	1.621
Gerealiseerd resultaat 2021	4.302

Het jaarverslag 2021 is opgesteld door het dagelijks bestuur van het waterschap Noorderzijvest en behandeld in de vergadering op 19 april 2022.

B. Middel
dijkgraaf

B. Tammes
secretaris-directeur

Het jaarverslag 2021 is goedgekeurd door Astrium Accountants op 25 april 2022.

Vastgesteld door het algemeen bestuur van het Waterschap Noorderzijvest op 25 mei 2022.

B. Middel
dijkgraaf

B. Tammes
secretaris-directeur

4.2 CONTROLEVERKLARING ONAFHANKELIJK ACCOUNTANT

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de raad van de Waterschap Noorderzijlvest

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2021

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2021 van de Waterschap Noorderzijlvest te Groningen gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2021 als van de activa en passiva van de Waterschap Noorderzijlvest op 31 december 2021 in overeenstemming met hoofdstuk 4 van het Waterschapsbesluit;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2021 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2021;
2. de exploitatierekening 2021;
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde waarderingsgrondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het Controleprotocol accountantscontrole jaarrekening 2021 dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 15 september 2021 en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2021 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Waterschap Noorderzijlvest zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het controleprotocol WNT 2021 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 892.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in de Regeling controleprotocol WNT 2021. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met het algemeen bestuur overeengekomen dat wij aan het algemeen bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 66.150 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve of WNT-redenen relevant zijn.

Benadrukking van de gevolgen van het Coronavirus

Het Coronavirus heeft ook invloed op het waterschap. Wij vestigen derhalve de aandacht op de paragraaf belangrijke gebeurtenissen na balansdatum in de jaarrekening waarin door het bestuur is toegelicht wat de impact van het virus op het waterschap is. Uit de toelichting blijkt ook dat er nog steeds onzekerheden blijven bestaan. Het bestuur geeft daarbij aan dat er geen sprake is van een ernstige onzekerheid met betrekking tot de continuïteit van het waterschap.

Wij hebben de uiteenzetting van de situatie en de hierbij behorende onzekerheden beoordeeld en zijn van mening dat dit gegeven de situatie een adequate toelichting is.

Doordat er onzekerheid is over wat de uiteindelijke economische impact van het Coronavirus zal zijn, spreekt er ook veel onzekerheid uit deze toelichting.

Op grond van de door ons uitgevoerde werkzaamheden en de verkregen controle-informatie zijn wij van mening dat, rekening houdend met de onzekerheden die er op het moment van afgifte van deze controleverklaring zijn, het waterschap de situatie in haar jaarrekening goed toelicht en haar jaarrekening terecht opmaakt op basis van continuïteit in lijn met het verslaggevingsstelsel. Rekening houdend met deze situatie hebben wij - in lijn met de controlestandaarden – een goedkeurend oordeel over de jaarrekening verstrekt.

B. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen;
- bijlagen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de voor het waterschap van toepassing zijnde vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met van hoofdstuk 4 van het Waterschapsbesluit.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur voor de jaarrekening

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met van hoofdstuk 4 van het Waterschapsbesluit. Het dagelijks bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen van het waterschap, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader.

In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het dagelijks bestuur afwegen of de financiële positie voldoende is om het waterschap in staat te stellen de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen. Het dagelijks bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van het waterschap.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het Controleprotocol accountantscontrole jaarrekening 2021 dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 15 september 2021, het Controleprotocol WNT 2021, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
 - dat baten en lasten alsmede de balansmutaties als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van het waterschap;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het dagelijks bestuur gehanteerde afweging dat het waterschap in staat is de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of het waterschap haar financiële risico's kan opvangen. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat het waterschap de financiële risico's niet kan opvangen;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de controle van de jaarrekening van het waterschap, rekening houdend met de invloed daarop van de aard en de significantie van de activiteiten van uitvoeringsorganisaties ten behoeve van het waterschap. Op basis hiervan hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden ten aanzien van deze uitvoeringsorganisaties.

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Zoetermeer, 25 april 2022
Astrium Overheidsaccountants B.V.

Was getekend,
Drs. R.A.D. Knoester RA

BIJLAGE A. STAAT VAN VASTE ACTIVA

BIJLAGE A. STAAT VAN VASTE ACTIVA

Omschrijving van de kapitaalposten	STAND 01-01-2021				MUTATIES IN 2021				STAND 31-12-2021				Kapitaalposten (aansluiting, en rente)
	Aanschafprijs	Cumulatieve vermindering	Boekwaarde	Overboeking OHW	Aanschafprijs		Verminderingen		Aanschafprijs	Cumulatieve vermindering	Boekwaarde	Rente	
					Verminderingen	Geactiveerde lasten	Verminderingen	Ontvangen subsidie					
WERKEN IN EXPLOITATIE													
Immateriële activa													
Onderzoek en ontwikkeling	8.064.901	4.763.111	3.321.790	1.297.314						9.382.215	3.956.228	48.593	709.668
Overige	6.742.400	3.086.543	3.655.857	351.523						7.093.923	3.278.732	51.285	779.932
Bijdragen aan activa in eigendom van openbare lichamen	10.359.488	9.821.134	538.354	-						10.359.488	297.423	6.511	247.442
Geactiveerde bijdragen aan het Rijk	26.822.643	17.122.783	9.699.859	3.264.057						30.086.700	9.675.029	125.511	3.414.399
Verliezen	352.553	88.138	264.415	-						352.553	176.276	3.493	91.572
Totaal immateriële vaste activa	52.261.985	34.881.710	17.480.275	4.912.884	-	-	-	5.009.479	57.274.879	17.385.689	233.393	5.242.813	
Materiële activa													
Gronden en terreinen	1.940.301	35.785	1.904.516							1.940.301	1.904.516	27.949	27.949
Vervoermiddelen en werktuigen	10.709.690	7.108.033	3.601.657	1.095.209	-647.649					11.157.250	4.027.275	45.743	657.456
Overige materiële vaste activa	8.707.548	5.815.952	2.891.596	2.898.697		-589.772				11.606.245	6.229.409	41.893	455.290
Bedrijfsgebouwen	13.396.394	9.127.074	4.269.320	180.019						13.576.413	4.184.451	64.457	329.345
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken:													
Waterkeringen	54.526.541	7.575.124	46.951.417	3.083.663						57.101.204	48.106.693	716.526	2.644.974
Waaierwerken	107.673.779	63.344.857	44.328.922	443.234						108.117.013	41.114.212	664.289	4.322.233
Gemalen watersysteembeheer	29.310.198	11.089.425	18.220.773	1.763.276						31.073.474	12.536.655	272.624	1.719.854
Zuiveringstechnische werken - slibverwerkingsinstallaties	22.825.694	19.189.120	3.696.574	7.772.198						30.597.892	19.553.682	53.633	418.196
Zuiveringstechnische werken - transportsysteem	82.878.512	63.738.215	19.140.296	43.021						82.921.533	65.641.162	283.401	2.186.348
Zuiveringstechnische werken - zuiveringinstallaties	131.682.222	91.090.436	40.601.786	1.624.504						133.316.726	95.614.075	596.054	5.119.694
Verenigingen en havens	13.345.857	2.981.295	10.364.563	2.280.945						15.626.802	12.069.972	157.233	703.768
Totaal materiële vaste activa	477.006.796	281.095.315	195.911.420	21.184.766	-647.649	-589.772	-	15.661.364	497.543.852	201.376.944	2.923.741	18.585.105	
Totaal werken in exploitatie	529.368.720	315.977.026	213.391.695	26.097.660	-647.649	-589.772	-	20.670.844	554.818.731	218.760.634	3.157.074	23.827.918	
ONDERHANDEN WERKEN													
Immateriële activa													
Onderzoek en ontwikkeling	3.201.568	3.005.258	196.310	-1.297.314						3.634.365	371.112	14.631	14.631
Overige	1.303.361	1.196.481	106.880	-351.523						1.395.430	198.949	9.945	9.945
Bijdragen aan activa in eigendom van overheden	-	-	-	-						-	-	-	-
Geactiveerde bijdragen aan het Rijk	-	-	-	-3.264.057						-	-	-	-
Verliezen	57.681	-	57.681							115.362	115.362	1.348	1.348
Totaal immateriële vaste activa	4.562.610	4.201.739	360.871	-4.912.894	5.496.441	-	257.985	-	5.145.157	685.423	50.168	50.168	

BIJLAGE A. STAAT VAN VASTE ACTIVA-VERVOLG

Omschrijving van de kapitaaluitgaven	STAND 01-01-2021				MUTATIES IN 2021						STAND 31-12-2021				Kapitaal-lasten (afschrijving en rente)
	Aanschafprijs	Cumulatieve vermindering	Boekwaarde	Overboeking OHW	Aanschafprijs		Verminderingen		Aanschafprijs	Cumulatieve vermindering	Boekwaarde	Rente			
					Verminderingen	Geactiveerde lasten	Verminderingen	Ontvangen subsidie					Bijlagen reserves	Afschrijving	
Materiële activa															
Gronden en terreinen	37.620	37.620	-	-						37.620	-			-	
Vervoermiddelen en werktuigen	-	-	-	-1.095.209	1.095.209					-	-		8.532	8.532	
Overige materiële vaste activa	202.284	-	202.284	-2.898.697	3.194.459					498.046	-	498.046		23.065	
Bedrijfsgebouwen	-	-	-	-180.019	180.019					-	-	-		1.402	
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken:															
Waterkeringen	170.401.241	168.559.540	1.841.701	-3.083.663	9.226.765		6.874.121			176.544.343	175.433.661	1.110.682		45.890	
Watergangen en kunstwerken	17.726.026	6.953.873	10.772.153	-443.234	11.765.569		1.265.157			29.052.361	8.219.030	20.833.331		247.488	
Gemalen watersysteembeheer	10.788.363	8.503.689	2.284.674	-1.763.276	5.109.843		902.106			14.134.930	9.405.795	4.729.135		68.280	
Zuiveringstechnische werken - slibverwerkingsinstallaties	5.536.670	-	5.536.670	-7.772.138	2.398.155					162.627	-	162.627		104.138	
Zuiveringstechnische werken - transportsysteem	3.500.131	40.834	3.459.297	-43.021	1.974.563		153.629			5.431.673	194.463	5.237.210		67.480	
Zuiveringstechnische werken - zuiveringsinstallaties	2.993.220	471.007	2.522.213	-1.624.504	1.678.696					3.047.412	471.007	2.576.405		52.005	
Vanwegen en havens	1.195.048	587.268	607.780	-2.280.945	1.755.597		71.784			669.700	659.052	10.648		22.414	
Totaal materiële vaste activa	212.380.603	185.153.831	27.226.772	-21.184.766	40.996.639		11.280.561			229.578.712	194.420.628	95.158.084		640.694	
Totaal onderhanden werken	216.943.213	289.355.570	27.587.643	-26.097.660	43.078.316		9.524.792			234.723.869	198.880.362	35.843.507		690.862	
TOTAAL GENEERAAL ACTIVA	746.311.933	505.332.596	240.979.338	-	43.230.667		-589.772		20.670.844	789.542.600	534.938.460	254.604.141		3.847.936	
														24.518.780	

BIJLAGE B. STAAT VAN FINANCIËLE ACTIVA

BIJLAGE B. STAAT VAN FINANCIËLE ACTIVA

Financiële vaste activa (bedragen x € 1.000)	31-12-21	31-12-20
Kapitaalverstrekingen aan:		
Bedrijven		
Nederlandse Waterschapsbank N.V.		
1.107 aandelen A à € 115,- nominaal en volgestort	127	127
170 aandelen B à € 460,- nominaal, waarop 25% gestort	20	20
Agio bij aankoop aandelen	7	7
	154	154
N.V. Groninger Monumenten Fonds		
110 aandelen à € 1.000,- nominaal en volgestort	110	110
Totaal kapitaalverstrekingen	264	264
Totaal financiële vaste activa	264	264

BIJLAGE C: OVERZICHT VAN IN 2021 AFGERONDE/VERVALLEN PROJECTEN

OVERZICHT VAN IN 2021 AFGERONDE/VERVALLEN PROJECTEN

Progr.nr	Programma omschrijving	Proj.nr	Project omschrijving	Totaal kosten krediet 2021	Totaal subsidie krediet 2021	Saldo projectkosten	Bestede kosten t/m 2021 excl. uren en rente	Ontvangen subsidie, reserve, exp. t/m 2021	Project gerealiseerd Over/onder schrijding kosten	Project gerealiseerd Over/onder schrijding subsidie	Saldo resultaat project
1	Waterveiligheid en Rampenbestrijding	453	Dijkpark Garmewolde(453)	8.005.000	-	8.005.000	7.541.309	297.621	463.691	-297.621	761.312
		635	RK. Lauwersmeergeb. Voorbereidingsf.	971.411	-	971.411	780.896	181.158	190.515	-181.158	371.673
		650	RK. POK RWK	-	-	-	-0	-	0	-	0
		669	RK.Emsk.Dostersluis Bronsluis (569.1)	10.236.277	8.426.695	1.809.582	9.448.775	7.597.804	787.502	828.891	-41.390
		686	RK. Hoogwaterveiligheidsopgave 618.1.1/2/3	2.221.667	-	2.221.667	645.314	-	1.576.353	-	1.576.353
		691	RK. Robbengat-Camping (635.1) UITVOER.F	672.011	74.116	597.895	496.435	72.948	175.576	1.168	174.409
		692	RK. Zuideroog (635.2) UITVOER.F	2.669.634	653.154	2.016.480	1.720.332	243.061	949.302	410.093	539.209
		693	RK. Strandweg (635.3) UITVOER.F	5.989.067	1.033.646	4.955.421	5.360.572	1.394.887	628.495	-301.241	929.736
		696	RK. Eskes/Catspold&Kollumerd (635.6) U.F	2.272.059	278.157	1.993.902	1.972.962	279.916	299.097	-1.759	300.856
		714	RK. Reitdiep (635.5)	2.957.403	362.988	2.594.415	3.357.128	352.099	-599.725	10.889	-610.614
		Totaal Waterveiligheid en Rampenbestrijding				35.994.529	10.828.756	25.165.773	31.523.722	10.359.494	4.470.807
2	Voldoende en Gezond Water	518	Afronzing NVO vorige KRW-periode	3.050.000	1.000.000	2.050.000	2.742.619	1.449.970	307.381	-449.970	757.352
		600	Uitbreiding capaciteit Schaphalsterzijl	3.115.000	-	3.115.000	2.450.428	-	664.572	-	664.572
		623	Renovelek install. Spijksterpompen.	4.146.250	-	4.146.250	3.984.413	-	161.837	-	161.837
		644	Vispasseerbaar maken Cleveringsluis.	45.000	15.000	30.000	31.091	22.500	13.909	-7.500	21.409
		654	Ren.1 stroomkkr. schuiv. Cleveringsluis.	3.600.000	1.800.000	1.800.000	3.602.013	1.767.229	-2.013	32.771	-34.784
		700	Groot onderhoud bruggen (v.a. 2018)	1.507.325	80.000	1.427.325	1.454.121	80.000	53.204	-	53.204
		717	Vispassage gml Den Deel	980.000	980.000	-	732.481	732.481	247.519	-	247.519
		727	Groot onderhoud bruggen (v.a. 2019)	2.422.835	-	2.422.835	2.425.733	10.000	-2.898	-10.000	7.102
		740	Verbeteren watersysteem De Rollen	282.000	-	282.000	266.625	-	15.375	-	15.375
		745	Besturingskast gemaal Den Deel verv.	300.000	300.000	-	246.779	246.207	53.221	53.793	-572
		760	Tractie 2020	1.000.000	-	1.000.000	995.666	-	4.334	-	4.334
770	Conservering onderhoud Cleveringsluizen	1.100.000	550.000	550.000	1.106.005	557.954	-6.005	-7.954	1.949		
Totaal Voldoende en Gezond Water				21.548.410	4.725.000	16.823.410	20.037.972	4.866.341	1.510.438	-141.341	1.651.780
3	Gezuiverd Water	584	MJA 3 Uith. Energie bsp maat. RWZI's	2.655.000	-	2.655.000	2.713.441	-	-58.441	-	-58.441
		651	Amoveren RWZI Hoogkerk/Eemshaven	950.000	-	950.000	929.214	-	20.786	-	20.786
		742	Onderz. nr 10 risicovolle leiding. (nwe)	300.000	-	300.000	390.575	126.762	-90.575	-126.762	36.187
		764	Verleggen persleiding Bedum-Onderdendam	450.000	300.000	150.000	157.090	127.907	292.910	172.093	120.817
Totaal Gezuiverd Water				4.355.000	300.000	4.055.000	4.190.320	254.669	164.680	45.331	119.349
4	Bestuur & organisatie	786	Herinrichting Atrium	181.000	-	181.000	180.019	-	981	-	981
		796	Verv. Skype naar Teams	60.000	-	60.000	50.939	-	9.061	-	9.061
Totaal Bestuur & organisatie				241.000	-	241.000	230.957	-	10.043	-	10.043
Eindtotaal				62.138.939	15.853.756	46.285.183	55.982.971	15.480.504	6.155.968	373.252	5.782.716

BIJLAGE C: OVERZICHT ONDERHANDEN WERK 2021 EN OVERBOEKING NAAR 2022

OVERZICHT ONDERHANDEN WERK 2021 EN OVERBOEKING NAAR 2022

Progr.nr	Programma Omschrijving	Proj.nr	Project Omschrijving	Totaal kosten krediet 2021	Totaal subsidie krediet 2021	Beslede kosten t/m 2021 excl. uren en rente	Ontvangen subsidie, reserve, expl. t/m 2021	Ovb restant kosten krediet naar 2022	Ovb restant subsidie krediet naar 2022
1	Waterveiligheid en Rampenbestrijding								
515			Bijdr. Hoogwaterbeschermingsprogramma	29.911.710	-	30.058.768	-	-147.058	-
576			ZK rHWPB Dijkverst. Deifzijk-Eemshaven	130.928.603	121.172.856	125.112.860	115.554.116	5.815.743	5.618.740
587			RK. Damwanden trace Woltersum-Bronssluis	17.252.914	14.834.000	16.027.040	15.446.737	1.225.874	-612.737
631			ZK Veldmetingen	10.986.000	10.986.000	3.732.752	3.732.752	7.253.248	7.253.248
639			Toetsing primaire kering 2016-2023	2.350.000	-	2.137.513	35.501	212.487	-35.501
640			Opt/update Modellering BOS Hoogwater	195.000	-	143.028	-	51.972	-
642			ZK Verbet. Louwersmeerdijk Vierhuizen	18.729.522	16.633.729	14.204.924	13.190.299	4.524.598	3.443.430
671			RK.Eemsk. Woltersum_ Bloemhofbrug (569.3)	831.511	734.796	819.640	688.712	11.872	46.084
672			RK.Eemsk. Bloemhofbrug-Appingedin (569.4)	21.833.826	17.635.889	16.359.630	13.178.589	5.534.196	4.457.300
682			RK. Damwanden Trace Woltersum587.2	3.314.540	-	2.725.053	-	589.487	-
683			RK. Damwanden Trace Woltersum 587.VK	1.274.991	-	1.079.990	-	195.001	-
735			Zorgplicht review primaire keringen	200.000	-	76.137	-	123.863	-
756			ZWK Reg.ker. Hoendiep ZZ	3.000.000	-	1.999.470	-	1.000.530	-
761			2e Veiligheidstoets regionale kering	75.000	-	-	-	75.000	-
794			RK Traject 59 Wijma - De Poffert (722)	130.000	-	37.432	-	92.568	-
			Totaal Waterveiligheid en Rampenbestrijding	241.073.616	181.987.270	214.514.236	161.826.707	26.559.380	20.170.563
2	Voldoende en Gezond Water								
606			Utw Deltaprogr Zoetwater	696.130	140.000	553.482	329.784	142.648	-189.784
621			Gebiedsin: ZWK KRW/Droge voeten	19.485.066	-	15.649.635	-	3.835.531	-
629			Vermind. Landbw.em (bijdr NZV aan DAM)	4.584.646	-	2.278.540	-	2.306.106	-
645			Ven. kwant.gml GW en Rottegat	1.263.000	-	1.138.778	-	124.222	-
646			Peilbesl. BD. Utw.progr. 2017-2021	1.494.000	1.187.327	1.043.448	719.737	450.552	467.590
649			Waterstructuurplan Westrand	411.539	55.657	73.957	21.471	337.582	34.186
658			Uitbreiding gemaal HD Louwes	5.985.500	-	3.256.964	-	2.728.536	-
664			Optimalisatie Onlanden (realisatie)	7.305.000	-	409.568	-	6.895.432	-
667			KRW maatregelen Paterswoldsemeer	-	-	-	-	-	-
703			Herinrichting Westerdermaar	440.000	-	349.045	-	90.955	-
705			Ontwikkeling Stedelijk Waterbeheer	132.353	-	113.697	-	18.656	-
721			KRW mtr boven-benedenlopen Eelderdp	300.000	-	60.500	-	239.500	-
726			KRW NVO 2020-2022	847.533	-	159.131	119.002	688.402	-119.002
730			Inventarisatie Cultuurhistorie(A)	90.000	-	72.781	14.312	17.219	-14.312
736			WAM waterkwaliteit ontw. in FEWS	200.000	-	143.482	-	56.518	-
737			WAM waterkwaliteit ontw. Ecolins	100.000	-	37.600	-	62.400	-
748			Delta-aanpak waterkwaliteit en zoetwater	39.780	-	350.126	-	-10.346	-
750			KRW PWM WP3 (667)	883.775	706.077	206.914	144.460	676.862	561.617
751			KRW PWM WP4 (667)	1.821.516	1.360.403	620.375	337.793	1.201.141	1.022.610
752			KRW PWM WP5 (667)	644.368	413.520	548.628	233.839	95.740	179.681
753			KRW PWM Peilbesluiten (667)	256.929	-	283.694	-	-26.765	-
754			KRW PWM POK (667)	-	-	1.836	-	-1.836	-
757			Onderhoud bruggen 2020-2023	1.685.000	-	1.224.470	-	460.530	-
766			Monitoring vaarwegen	100.000	-	12.133	-	87.867	-
767			Herinrichting Herwerdermaar	1.232.500	-	469.170	-	763.330	-
769			Opstellen M/OP Oeververd progr/in	50.000	-	52.532	-	-2.532	-
773			Constructief onderzoek 3 bruggen 2020	45.000	-	23.293	-	21.708	-
775			Reductie smalle maaiplaatsen	75.000	-	-	-	75.000	-

BIJLAGE C: OVERZICHT ONDERHANDEN WERK 2021 EN OVERBOEKING NAAR 2022

OVERZICHT VAN IN 2021 AFGERONDE/VERVALLEN PROJECTEN - VERVOLG

Progr.nr	Programma Omschrijving	Proj.nr	Project Omschrijving	Totaal kosten krediet 2021	Totaal subsidie krediet 2021	Bestede kosten t/m 2021 excl. uren en rente	Ontvangen subsidie, reserve, expl. t/m 2021	Ovb restant kosten krediet naar 2022	Ovb restant subsidie krediet naar 2022
		776	Realisatiebesluitregelen	3.040.000	1.457.500	891.200	-	2.148.800	1.457.500
		777	Onderleider germaal Het Anker	450.000	-	21.142	-	428.858	-
		783	Onderh. hefvl.Clev.Sl. 2021-2025	5.400.000	2.700.000	923.395	447.253	4.476.665	2.252.747
		787	Restaur. Cult.hist.monumenten	595.000	130.000	139.529	-	455.471	130.000
		789	Tractie 2021	1.000.000	-	543.268	-	456.732	-
		790	Realisatie MIOP Oeververdr.wrk.progplan	500.000	-	529.334	-	-29.334	-
		791	KRW 2022-2027	-	-	-	-	-	-
		793	ZWK - Diversdiep	2.100.000	-	137.009	-	1.962.991	-
		795	Wateraanvoer doorstroming Grunobuurt	125.000	-	79.960	-	45.040	-
		798	KRW maatregelpakket Pwolve 22 27	695.000	-	135.807	-	559.193	-
		800	Verbeterloc. kwelsloten Hoornsedijk	152.890	-	-	-	152.890	-
		801	Wateraanv. Oostelijke stadsvk	150.000	-	23.241	-	126.759	-
		803	Voorbereiding germaal De Drie Delfzijlen	-	-	-	-	-	-
		805	Vispassages De Deltthe en Sichterman	1.560.000	-	12.003	-	1.647.997	-
		806	Realisatie_afsl.voorziening_Schouwerzijl	1.565.000	-	273.744	-	1.291.256	-
			Totaal Voldoende en Gezond Water	67.901.526	8.150.484	32.843.246	2.367.651	35.058.280	5.782.833
3	Gezuiverd Water	585	RWZI Westerkwartier nieuwbouw zuivering	136.180	-	139.267	-	-3.087	-
		628	Verv filterp real gruisontw rwzi Gwolve	8.324.000	-	7.025.670	-	1.298.330	-
		698	Renovatie rioolgemalen fase 4 vanaf 2019	1.050.000	-	21.137	-	1.028.863	-
		731	Integratie Processautom. RWZI's	2.070.000	-	1.162.650	-	907.350	-
		734	Energieutraal 2025 (uitvoering)	465.000	-	447.517	4.840	17.483	-4.840
		738	Aanleg zonneparken bij RWZI's	2.700.000	-	1.991.414	-	708.586	-
		741	Onderz. Med. rest RWZI Garmterwolde	300.000	-	101.912	-	198.088	-
		744	RGM en ZAT Eemshaven	3.150.000	-	2.521.746	-	628.254	-
		749	GO Slibgistingstanks GW	300.000	-	98.967	-	201.033	-
		758	Asset Management (2020)	100.000	-	86.690	-	11.310	-
		762	Inrichten Centrale Informatiekamer	135.000	-	118.191	-	16.809	-
		765	Vervang persl Gron-G wolve	-	-	-	-	-	-
		771	Westerkwartier RWZI-deel (585)	1.964.248	-	1.584.542	-	379.706	-
		772	Westerkwartier TRANSP-deel (585)	4.499.571	-	2.296.272	25.722	2.201.299	-25.722
		797	Verkenning slijboekoverslag GW	125.000	-	117.624	-	7.376	-
			Totaal Gezuiverd Water	25.318.999	-	17.717.600	30.562	7.601.399	-30.562
4	Bestuur & Organisatie	614	Implementatie E-HRM	100.000	-	87.120	-	12.880	-
		778	Vervanging klimaatinstallatie HK	1.979.480	-	1.642.339	-	337.141	-
		779	Verkiezingen 2023	430.000	-	115.362	-	314.638	-
		781	Digitale Toegankelijkheid	160.000	-	56.502	-	103.498	-
		782	DMS	185.000	-	125.834	-	59.166	-
		784	Waterbeheerprogramma 2022-2027	175.000	-	107.087	-	67.913	-
		785	Onderhoudslegger	287.000	-	122.997	-	164.003	-
		799	Livestreaming en herint AB zaal	254.000	-	250.180	-	3.820	-
		802	Archieven op orde	100.000	-	7.368	-	92.632	-
		804	Digitale informatie en transformatie	250.000	-	78.197	-	171.803	-
			Totaal Bestuur & Organisatie	3.920.480	-	2.592.986	-	1.327.494	-
			Eindtotaal	338.214.621	190.147.754	267.668.067	164.224.920	70.546.554	25.922.834

BIJLAGE D. STAAT VAN RESERVES EN VOORZIENINGEN (BEDRAGEN X € 1.000)
BIJLAGE D
STAAT VAN RESERVES EN VOORZIENINGEN (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Stand 1-1-2021	MUTATIES 2021				Stand 31-12-2021	Berekende rente niet toegevoegd
		Vermeerderingen		Verminderingen			
		Rente- toevoeging	Overige intern/extern	Intern	Extern		
Algemene reserves							
<i>Watersysteembeheer</i>	3.592	-	1.769	22	-	5.339	54
<i>Zuiveringsbeheer</i>	4.628	-	1.948	1.898	-	4.678	66
Totaal Algemene reserves	8.220	-	3.717	1.920	-	10.016	119
Bestemmingsreserves							
<i>Watersysteembeheer</i>							
1. Projecten integraal waterbeheer	287	-	-	287	-	0	3
2. De Slockert	205	12	-	39	-	178	11
3. Onderhoud kunstwerken	26	-	-	26	-	0	0
4. Gemeaal De Liew/Eemshaven	145	-	-	145	-	-	1
5. Onderhoudsbaggeren in stedelijk gebied	44	-	-	-	-	44	0
6. Waterberging Electraboezem	60	-	-	60	-	0	1
7. FES waterbodemsanering	1.078	-	-	57	-	1.021	11
	1.845	12	-	614	-	1.243	27
Zuiveringsbeheer							
1. Vervroegde afschrijving activa zuiveren	30	-	-	30	-	-0	0
2. Onderhoud kunstwerken	96	-	-	96	-	-	1
3. Reserve Beheer oude leidingen	5.698	-	-	-	-	5.698	-
	5.824	-	-	126	-	5.698	1
Algemeen							
1. Aankleding waterschapshuis	22	-	-	22	-	-	0
	22	-	-	22	-	-	0
Totaal Bestemmingsreserve	7.691	12	-	763	-	6.940	29
TOTAAL EIGEN VERMOGEN	15.911	12	3.717	2.683	-	16.957	148

BIJLAGE D. STAAT VAN RESERVES EN VOORZIENINGEN (BEDRAGEN X € 1.000)

BIJLAGE D

STAAT VAN RESERVES EN VOORZIENINGEN - vervolg (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Stand 1-1-2021	MUTATIES 2021				Stand 31-12-2021	Berekende rente niet toegevoegd
		Vermeerderingen		Verminderingen			
		Rente- toevoeging	Overige intern/extern	Intern	Extern		
Algemeen							
Voorzieningen voor arbeidsgelerateerde verplichtingen							
1. Pensioen (en wachtgeld) bestuur	2.714	-	-	-	152	2.562	-
2. Voorziening voormalig personeel	27	-	-	-	20	7	-
3. W.W.-rechten voormalig personeel	330	-	-	36	89	205	-
4. Rechten uitkering jubileum 25 en 40 jaar	519	-	71	-	29	561	-
	3.590	-	71	36	291	3.335	-
Watersysteembeheer							
Voorzieningen voor claims ingezetenen en bedrijven							
1. Voorziening tariefdifferentiatie wegen 2014 tm 2017	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-	-
TOTAAL VOORZIENINGEN	3.590	-	71	36	291	3.335	-

BIJLAGE E. STAAT VAN VASTE SCHULDEN

BIJLAGE E

STAAT VAN VASTE SCHULDEN 2021

Oorspronkelijk bedrag van de geldlening	Rentepercentage	Looptijd (jaren)	Vervaldag rentenota	Stand 1-1-2021	MUTATIES IN 2019		Vervroegde Aflossing	Vervaldag	Stand 31-12-2021	Betaalde rente	Verschuldigde rente per 1-1-2021	Verschuldigde rente per 31-12-2021	Ten laste van het boekjaar komende rente
					Vermoe-deringen	Aflossingen							
1. Vaste geldleningen													
9.000.000	4,590%	30 jaar	01-10	5.100.000		300.000	0	01-10	4.800.000	234.090	58.362	54.929	230.657
10.000.000	4,315%	20 jaar	12-02	3.500.000		500.000	0	12-02	3.000.000	151.025	133.647	114.554	131.932
11.000.000	4,645%	30 jaar	01-10	6.600.000		366.667	0	01-10	6.233.333	306.570	76.433	71.186	302.323
2.000.000	3,640%	25 jaar	01-01;04;07;10	1.139.783		86.022	0	01-01;04;07;10	1.053.761	39.531	0	0	39.531
15.000.000	1,780%	10 jaar	18-12	3.000.000		1.500.000	0	18-12	1.500.000	53.400	1.902	951	52.449
15.000.000	1,895%	10 jaar	17-07	4.500.000		1.500.000	0	17-07	3.000.000	85.275	39.016	26.011	72.270
10.000.000	1,880%	10 jaar	4-7-2013	3.000.000		1.000.000	0	04-07	2.000.000	56.400	27.814	18.542	47.128
33.337.375	3,953%	17 jaar	26-8-2013	33.337.375	0	0	0	26-08	33.337.375	1.317.826	458.531	458.531	1.317.826
10.000.000	1,080%	10 jaar	30-10	4.000.000		1.000.000	0	30-10	3.000.000	43.200	7.338	5.504	41.366
10.000.000	0,880%	10 jaar	07-01	5.000.000		1.000.000	0	07-01	4.000.000	44.000	43.277	34.621	35.344
10.000.000	1,135%	20 jaar	26-10	8.500.000		500.000	0	26-10	8.000.000	96.475	17.445	16.419	95.449
10.000.000	1,135%	20 jaar	26-10	8.500.000		500.000	0	26-10	8.000.000	96.475	17.445	16.419	95.449
4.500.000	1,135%	20 jaar	26-10	3.825.000		225.000	0	26-10	3.600.000	43.414	7.850	7.388	42.952
15.500.000	1,135%	20 jaar	26-10	13.175.000		775.000	0	26-10	12.400.000	149.536	27.039	25.449	147.946
60.000.000	1,287%	25 jaar	31-8	55.200.000		2.400.000	0	31-8	52.800.000	710.424	237.457	227.133	700.100
20.100.000	0,870%	30 jaar	12-9	19.430.000		670.000	0	12-9	18.760.000	169.041	50.944	49.187	167.284
65.000.000	0,309%	25 jaar	20-5	65.000.000		2.600.000	0	20-5	62.400.000	200.850	123.812	118.859	195.897
310.437.375				242.807.159	0	14.922.688	0		227.884.471	3.797.532	1.328.312	1.246.683	3.715.903
2. Geldlening onder borgstelling waterschap													
a. In 2015 heeft het waterschap een garantstelling afgegeven aan de Unie van Waterschappen voor het doorlopende krediet ad € 2 miljoen. Het aandeel van Noorderzijvest bedraagt 3,2%.													
b. In 2017 heeft het waterschap een borgtoestelling afgegeven aan de Unie van Waterschappen voor de hypothecaire lening ad € 6.013.268. Het aandeel van Noorderzijvest bedraagt 2,24%.													
3. Waarborgsommen													
Onderhoudsweg zeewering				27.222	2.993	115			30.100				566
Ontvangen waarborgsommen verrekijkers OZD				113		920			113				2
Ontv. Waarborgsommen toegang Garmerwolde				4.545					3.625				94
Totaal waarborgsommen				31.880	2.993	1.035			33.838	0	0	0	662

BIJLAGE F. BEREKENING VAN HET RENTE-OMSLAGPERCENTAGE

Gemiddeld geïnvesteerd bedrag	2021		
	Per 01-01	Per 31-12	Gemiddeld
Immateriële vaste activa	17.330	12.471	14.900
Materiële vaste activa	196.062	180.466	188.264
Onderhanden projecten	27.588	61.093	44.340
Financiële vaste activa	264	264	264
	241.244	254.293	247.768
Financieringsmiddelen			Per 01-01-2021
Algemene reserve			11.282
Overige reserve			7.691
Voorzieningen			3.590
			22.563
Vaste geldleningen			242.807
Waarborgsommen			32
			265.402
Overschot/tekort aan vaste fin.middelen			
Financieringsmiddelen			265.402
Gemiddeld geïnvesteerd			247.768
Overschot aan middelen			-17.634
Berekening rentekosten			
Rente geldleningen			3.716
Rente waarborgsommen			1
Rente financiële vaste activa rente onder baten			0
Rente rekening courant			2
Bespaarde rente			
- waarborgsommen		0	
- algemene reserve		113	
- bestemmingsreserve		29	
		0	
			141
			3.860
Rente-omslag			
Het percentage van de rente-omslag bedraagt:			
		Gemiddeld geïnv. bedrag	Rente
Totaal		247.768	3.860
Af: Investerings met vaste rente (financiële vaste activa)		0	0
		247.768	3.860
Gemiddeld percentage		3.860	1,56%
		247.768	

Nr.	Omschrijving risico	Ontstaan in	Status	Risico-kans	Financieel gevolg
1	Bij het ontstaan van het waterschap in 2000 is een fonds opgericht voor het verwijderen van niet meer in gebruik zijnde persleidingen. De gelden waren belegd in obligatiefondsen met een verwacht rendement van 5%-8%. In 2017 zijn deze fondsen geliquideerd omdat ze niet meer rendabel waren. Op dit moment is er nauwelijks sprake van rendement, omdat de rente historisch laag is.	2000	In de Jaarrapportage wordt de actuele stand van het fonds opgenomen per ultimo van het betreffende jaar. De waarde van het fonds bedraagt ultimo december 2021 € 5,7 miljoen. Er is geen vastgesteld plan voor het verwijderen van leidingen. Het kan wel incidenteel voorkomen dat er een leiding wordt verwijderd.	Laag	Als het fonds ontoereikend is dragen NZV en H&A's bij. Dit risico is opgenomen in de weerstandspara-graaf
2	Door het dalen van de bodem en de peilverlaging in 2008 (electraboezem 2e schil), zijn houten funderingspalen met de paalkoppen boven water komen te staan.	2008	Het geschatte bedrag voor herstelkosten was in eerste instantie ingeschat op € 800.000. Op basis een rapportage van het adviesburo PTR is het geschatte bedrag inmiddels bijgesteld naar € 3,2 mln. (+/-40%)	Hoog	Een pilot voor de behandeling van de dossiers van 3 adressen loopt. Er is contact gelegd met het IMG om werkafspraken te maken om een claim voor restschade van Particulieren te vergemakkelijken. Nadat het IMG de claims voor restschade van deze particulieren heeft beoordeeld kan de toedeling van de kosten (Waterschap/Commissie bodemdaling/IMG/ Particulieren) afgeleid worden. Er wordt waarschijnlijk gestart met onderzoek en voorbereiding in de loop van 2022. Het budget voor herstel of vervanging is vooralsnog niet toereikend, het eventuele financiële risico komt ten laste van de exploitatie
3	Openstaande schades kunnen niet worden verhaald	2013	Ultimo 2021 staan een aantal grotere schade-claims nog open die niet afgedekt zijn door de eigen WA-verzekering. Het betreft in alle gevallen verhaal van kosten gemaakt in het kader van een calamiteit: - schade brand Marum (2020); de kosten voor de opgelegde bestuursdwang bedragen € 472.000,- - schade Eemskanaal leidingbreuk (2013); de geclaimde schade bedraagt € 100.000,- - schade RWZI Garmervolde (2020), bio-ethanol in ijzerchloridetank; de geclaimde schade bedraagt € 100.000,-	Hoog	Op de balans zijn alle drie vorderingen opgeno-men.

BIJLAGE G - VERVOLG

Nr.	Omschrijving risico	Ontstaan in	Status	Risico-kans	Financieel gevolg
4	Voor de dijvakken 3 en 4 van het Eemskanaal zijn door een extern adviesbureau in de engineeringfase met onjuiste uitgangspunten berekeningen gemaakt. Waardoor een deel van de nieuw geplaatste damwanden vervangen moesten worden. De verzekerde kosten (van het adviesbureau) hiervan zijn conform de contactuele voorwaarden gemaximeerd op € 1 mln. Mogelijk kunnen niet alle kosten worden geclaimd.	2018	In 2019 zijn de damwanden vervangen. Met de verzekeraar van het ingenieursburo is geen overeenstemming bereikt en zal een vervolgotraject worden ingezet.	Midden	Op basis van de eerste onderhandelingsresultaten met de verzekeraar wordt het maximale financiële risico ingeschat op € 400.000.
5	Voor het project versterken Eemskanaalkade zijn gronden verworven. Bij de aankoop zijn afspraken gemaakt over eventuele aanvullende voorzieningen voor de verkopende partij. Deze afspraken zijn notarieel bekrachtigd, en 5 jaar geldig	2018	Medio 2018 is er nog geen claim ingediend en de kans hierop wordt gering geacht	Laag	De totale kosten worden ingeschat op € 90.000 voor het aanbrengen van een aanvullende voorziening
6	Voor het project "vervangen kamerfilterpersen" bestaat de mogelijkheid dat de nieuwe membraanfilterspersen uiteindelijk niet presteren conform de specificaties uit de overeenkomst met de aannemer. Hierdoor wordt het drogestofgehalte niet gehaald, waardoor meer kosten moeten worden gemaakt in de eindverwerking van het slib	2019	De drie nieuwe membraanfiltersen zijn volledig geïnstalleerd en in bedrijf gesteld. Diverse maatregelen hebben er nog niet toe geleid dat de met aannemer overeengekomen prestaties met betrekking tot drogestofgehalte en capaciteit worden behaald. De actuele prestaties blijven nog achter bij de beoogde prestaties. Naar verwachting zijn de beoogde prestaties op korte termijn niet haalbaar. Ook voor de langere termijn zijn de vooruitzichten nog niet optimistisch. Ten opzichte van de landelijke benchmark zijn de prestaties van de nieuwe filterpersen boven gemiddeld.	Midden	Het eventuele financiële risico, ingeschat op € 200.000 komt ten laste van de exploitatie.

Normering risicokans (positief c.q. negatief):

Hoog = De kans op een financieel risico is hoog, maar nog onvoldoende zeker.

Midden = Kan uiteindelijk leiden tot een financieel risico.

Laag = Vermoedelijk geen financieel risico.

